ABONNEMENTSPRIJS:
f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75.
Regeltarief f 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

EERSTE BLAD

Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

De landsmiddelen.

De eindcijfers der landsmiddelen zijn thans gepubliceerd. Naar blijkt zijn de inkomsten der schatkist—wij geven alleen globale cijfers—bijna 25 millioen boven de raming gebleven, hetgeen een zeer heugelijk feit is, doch ruim 1 millioen beneden de opbrengsten van 1928, en dat is minder aangenaam. Wij hebben daar al de bekende 21,7 millioen extra bate uit de Nederlandsche O.W. belasting, die in 1928 werd genoten, afgetrokken; ten rechte zou men, om een geheel zuiver beeld te verkrijgen voor 1929, intusschen een bate ad 1½ millioen uit dezelfde bron buiten beschouwing moeten laten, en dan wordt het resultaat dus nog iets ongunstiger.

Het bedenkelijkste is, dat slechts de invoerrechten en accijnzen belangrijken vooruitgang vertoonen, bij 1928 vergeleken. Opnieuw stegen de posten der douanerechten, thans met niet minder dan bijna 10 millioen, vergeleken bij 1928, en aldus werd een achteruitgang in opbrengst der vennootschaps-belasting van bijna 8 millioen gecompenseerd.

De nog immer optimistische verwachtingen der regeering voor de naaste toekomst zijn goeddeels gebaseerd op de overweging, dat de opbrengst der invoerrechten zich in stijgende lijn blijft en zal blijven bewegen. De toenemende behoeften der bevolking ziet zij als een stimulans, die ook bij dalende conjunctuur haar beteekenis niet, of slechts ten deele, verliest. Bij herhaling heeft de directeur van financiën dat, stevig geargumenteerd, betoogd. Maar tegenover zijn tot dusver door de feiten niet gelogenstrafte inzichten staat de vrees van hen, die verwachten dat het verband tusschen de vervulling dier behoeften en de conjunctuur nauwer zal blijken te zijn dan de regeering verwacht. Die vrees is onlangs versterkt, toen gegevens werden verspreid over den toestand in den importhandel, en zij is er niet minder op geworden, toen uit de handelsbalans bleek, welk een aanzienlijk deel van den invoer in 1929 werd ingenomen door kostbare machinerieën, waarvan de invoer zeker geen regelmatig accres zal vertoonen.

Zelfs het feit, dat 1929 een aanzienlijk overschot laat, kan onze sombere verwachtingen niet in het tegendeel doen verkeeren!

R.

NEDERLANDSCH-INDIE.

De Schade van de „Sembilan".

De machine-kamer van de *Sembilan*, welk schip in het Suez-kanaal tegen het Duitsche schip *Halle* is opgevaren, staat zes voet onder water.

De voorsteven van de *Halle* is ernstig beschadigd, zoo meldt Aneta.

De „Mapia".

Aneta meldt dat de beschadigde schroef-as van de *Mapia* te Lissabon gerepareerd wordt.

Nader meldt Aneta uit Schiedam:

De *Blinjoe* Van de K.P.M, welke 20 Februari uit Rotterdam naar Batavia vertrok, is teruggekeerd om een schroefas in te nemen, bestemd voor de *Mapia* te Lissabon.

C.L. Burgemeestre. †

Aneta seint uit Bandoeng het overlijden van den heer C.L. Burgemeestre. De overledene bereikte den leeftijd van 70 jaar en werd in 1924 als algemeen ontvanger van 's Lands kas te Bandoeng gepensioneerd na 50 dienstjaren bij het gouvernement. De heer Burgemeestre was ridder in de orde van Oranje-Nassau.

De Legercommandant.

De Legercommandant arriveert heden te Solo en zal vanavond een bezoek brengen aan den Mangkoenegoro en den Soenan.

Socialistische Volksraadsleden.

Onze speciale dienst seint uit Rotterdam:

De *N. R. C.* onderschrijft de in een hoofdartikel in de *Loc.* van Donderdag j.l. verdedigde opinie, dat het noch noodzakelijk noch wenschelijk is om twéé socialistische Volksraadsleden te benoemen.

Vrijmoedigheden van de „Keng Po."

In de *Keng Po* van Zaterdag lazen wij het volgende:

Collega T. van de *Djawa Tenga*, is zeer kwaad op het *Bat. Nieuwsblad*, dat zonder reden beweerd heeft, dat de Kuomintang (natuurlijk over het algemeen gesproken) gevaarlijk is. Waarom? De relletjes in Indo China zijn volgens dat blad bewerkstelligd door de Kuomintang. Wanneer, waar en welke afdeeling van de Kuomintang dat bewerkstelligd heeft, kan dat blad niet aantoonen. Uit welke bron het dat onjuist bericht vernomen heeft, heeft het niet vermeld! Van Fransche zijde zelf is gezegd, dat de actie uitgaat van het buitenland Niettegenstaande dat, blijft het *Bat. Nieuwsblad* toch beweren dat de Kuomintang de schuldige is. Ten laatste heeft het *Bat. Nieuwsblad* de Hollandsche regeering er op attent gemaakt, dat zij de Kuomintang goed in het oog moet houden.

De *Djawa Tenga* protesteert, zoo ook wij, de Kuomintang van Batavia en China protesteeren! Ieder rechtgeaard Chinees, die de Kuominchinfu eert, zullen dat ook doen.

Het *Bataviaasch Nieuwsblad* dient, voordat het zich met andermans zaken inlaat, eerst de principes van de Kuomintang te bestudeeren.

De Kuomintang, — wij hopen, dat het *Bat. Nieuwsblad*, dat goed onthoudt, — is gelijk van structuur en functie aan als de Fascistische Partij, de Vaderlandsche Club en andere soortgelijke Vereenigingen.

Wij zullen deze kwestie voorbrengen bij het Hoofdbestuur van de Kuomintang te Batavia en zullen ook verzoeken om dit ongemotiveerd artikel van het *Bat Nieuwsblad* te laten vertalen in het Engelsch en Chineesch ter doorzending naar het ministerie van Buitenlandsche Zaken te Nanking.

Wij kunnen dezen keer niet meer tolereeren dat dergelijke kranten ons zoo maar afmaken, want in dit land met veel on-ontwikkelden in de politiek, kan een soortgelijke impressie een gevaarlijk iets worden.

Wij verbazen ons allang niet meer, wanneer onze collega's der Maleische bladen zich een ietwat vrijmoedige samenvatting veroorloven van mededeelingen of meeningen in ons blad. Maar d i t verhaal leek ons meer dan vrijmoedig: wij konden ons niet herinneren iets te hebben neergeschreven dat ook maar verband kon houden met deze verkondigingen van de *Keng Po* en de *Djawa Tenga*.

Wij zijn er tenslotte in geslaagd, eenige passages te vinden in een artikel in ons blad van 15 Februari, waarin althans het w o o r d Kuomintang voorkomt.

Wij hebben namelijk dien dag eenige gegevens over de extremistische actie in Indo China ontleend aan het jaarrapport van den Raad van Indo China (1928/29). Een passage uit dit o f f i c i ë e l e document der Fransche koloniale regeering, die bovendien betrekking heeft op de jaren 1928—1929 resumeerden wij als volgt:

De autoriteiten van Indo China zijn van meening dat het grootste gevaar dreigt van den kant van China. Tonkin grenst aan dit land en Canton is het toevluchtsoord van oproerlingen uit alle deelen van de wereld. Het is bovendien een zetel van de revolutionnaire organisatie der Anamieten. De opkomst van de Koumintang heeft bij de in Indo China vertoevende Chineezen een expansieven geest doen ontwaken. De invloed van de Kuomintang heeft zich vooral sterk doen voelen bij de onderhandelingen over de Fransch-Chineesche conventie.

Een voortdurende propaganda werd gevoerd om de Chineezen te doen gelooven dat zij door toedoen van de Kuomintang vrijgesteld zouden worden van belasting en dat, bij de vestiging van een Chineesch consulaat te Phnompenh, zij ontheven zouden worden van de contrôle der Fransche autoriteiten, om kort te gaan, dat de Kuomintang weldra te Cambodja vasten voet zou hebben en daar de scepter zou zwaaien. Ook deze propaganda is niet zonder gevolgen gebleven. Bij de herdenkingsfeesten van Sun Yat Sen legden de Chineezen een onafhankelijkheidsgeest aan den dag, waarover de Fransche autoriteiten zich eenigszins ongerust toonden. De politie moest er aan te pas komen de Chineezen er aan te herinneren dat ze niet bij zich thuis waren.

Wij stellen dus vast 1e, dat n o o i t in ons blad is beweerd, dat de Kuo Min Tang de relletjes in Indo China heeft bewerkstelligd.

2e dat de officieele Fransche bron van deze gegevens duidelijk is aangewezen.

3e dat van een waarschuwing aan de regeering om „de Kuo Min Tang in het oog te houden" geen letter in ons artikel noch in eenig ander, verband houdende met de relletjes in Indo-China, voorkomt.

Wij kunnen niet op alle slakjes zout leggen, maar d e z e leugenachtige wijze van voorstelling van de *Keng Po* dienen wij toch even te signaleeren. Wij sommeeren bij dezen de *Keng Po* deze haar van a tot z misleidende beweringen aan ons adres waar te maken. Wij zullen anders tot andere maatregelen onzen toevlucht moeten nemen.

R.

Inlandsche Bezitsrechten.

Onlangs werd bericht dat een Inlander te Padabeunghar, in het district Tjikembar, aanspraak maakte op een stuk grond, hetwelk echter een deel bleek uit te maken van een naburig rfpachtsperceel.

Nu zijn erfpachtsperceelen kadastraal opgemeten en zuiver-omschreven perceelen. Wat valt binnen de grenzen van een meetbrief, behoort onbetwistbaar tot de rechten van den erfpachter. Een Inlander die beweert nog rechten te kunnen doen gelden op een deel van zoo'n erfpacht, krijgt nul op het rekest. Dat staat als een paal boven water!

Niettemin werpen dergelijke kwesties een schril licht op de hoogst gebrekkige om- en inschrijving van het Inlandsche bezitsrecht. Zeker, men is reeds lang doende ook deze rechten kadastraal te doen vastleggen en naar behooren in de daartoe bestemde registers in te schrijven, doch vóór dat het zoover zal zijn, zal er nog heel wat water door de Tjiliwoeng moeten stroomen.

Toch is eene definitieve regeling méér dan urgent.

Bij de hoogst gebrekkige wijze van grensomschrijving van dergelijke perceelen, het ontbreken van meetbrieven en de eenvoudige, echter weinig complete manier van bezitsovergang, kunnen ook de betrokken Districtshoofden niet altijd tegen misbruiken waken. Dit kan alléén bij kadastrale beschrijving en registratie.

Dat men het tempo voor de algemeene invoering daarvan zooveel mogelijk bespoedige, want ook eene regelmatige en zeer zeker stijgende opbrengst zal er het gevolg voor zijn.

De Pest.

Aan het jongste verslag van het hoofd van den gezondheidsdienst te Bandoeng, wordt het volgende ontleend:

Gedurende het laatste kwartaal 1929 nam het aantal pestgevallen zeer toe. Nog lang bleef de haard echter gelocaliseerd tot den Zuid-Oostelijken hoek der gemeente, omvattende de dessa's Pasar Astanaänjar, Tjitepoes, Karanganjar, Soeniaradja en Bodjongloa, breidde zich echter langzaam Westwaarts uit over Andir, tot in December ook pestgevallen geconstateerd werden in het meer Noordelijk deel der gemeente in de dessa Tjitjendo. Oost Bandoeng bleef tot dusver vrij van pest.

Gedurende het 4e kwartaal werden onder observatie gesteld 264 contactpersonen van aan bubonenpest overleden patiënten.

Van deze contactpersonen kregen 2 personen pest en overleden a/d ziekte resp. op den 1en en 2en observatiedag.

Vier gevallen van secundaire longpest kwamen voor. De contactpersonen van deze lijders werden ter isolatie opgenomen in de barakken van het Julianaziekenhuis.

De onder observatie gestelde personen kwamen zich geregeld melden bij dr. Moehali; slechts één maal moesten onwillige contactpersonen van een bubonenpestlijder in de barakken worden opgenomen.

Meermalen echter gebeurde het dat de contactpersonen niet meer thuis werden aangetroffen en reeds naar elders waren vertrokken zonder adres achter te laten.

Omtrent het heerschen der ziekte gedurende het tijdvak 15 — 21 dezer zij nog gemeld, dat in de gemeente Bandoeng 8 Inlanders aan pest zijn overleden.

Buiten de gemeente overleed bij Bodjongloa 1 patient, bij Tomo 1, Tjiwidej 7 (1 is nog onder behandeling), Pasir Djamboe 1, Bodjong Djadjar 1, Soemedang 2 en Soreang 1, allen Inlanders.

De Kolonisatie op Nieuw-Guinea.

Donderdagmiddag is per ss. *Ophir*, met bestemming Nieuw-Guinea, van Soerabaia vertrokken de heer P.J.L. van der Kooy, oud-cultuurman.

Hij gaat in opdracht en met volmacht van de stichting: „Immigratie en Kolonisatie Nieuw-Guinea" via Makassar, Amboina en Ternate naar Manoekwari, om zich aan te sluiten bij den heer Engelmann, die zich te Andei in het Arfak-gebergte heeft gevestigd.

Verder zal de heer Van der Kooy, in opdracht van de directie van de D.I.K. N.G., in samenwerking met bestuur en Zending en onder leiding van den heer Engelmann, een verkenningstocht ondernemen naar de Angi-Angi-meren in het Arfak-gebergte tot de kustplaats Momie. Van de grondgesteldheid dezer terreinen, van plantengroei en klimaat, zal een uitgebreid rapport worden gezonden naar het hoofdkwartier te Malang.

Wij vernemen nog, dat de Malangsche „voortrekkers" die zich momenteel aan de Boemi bevinden, dit kolonisatieterrein zullen verlaten, om zich eveneens in de omgeving van Andei te gaan vestigen.

De oprichting van eenige neven-departementen van de D.I.K.N.G. wordt binnenkort verwacht.

Censuur.

De *Locomotief* heeft onlangs, toen, in verband met de huiszoekingen bij P.N I. leden, onjuiste berichten werden gepubliceerd, op de wenschelijkheid gewezen dat vanwege de overheid tegen zulk een onjuiste berichtgeving zou worden gewaakt, omdat h.i. de bevolking hierdoor wordt verontrust. Zij gebruikte in dat verband het woord censuur.

Van verschillende zijden is er op gewezen, dat ten deze het middel van censuur erger dan de kwaal moest worden geacht. Wij zettten bij die gelegenheid uiteen, dat wij geen bezwaar zouden hebben tegen uitbreiding der waarborgen tegen onheilstichtende berichtgeving in de s t r a f w e t, doch wel tegen c e n s u u r: dat is de a d m i n i s t r a t i e v e, en p r e v e n t i e v e bemoeienis met den inhoud van de dagbladen.

De *Loc.* repliceert nu met een artikel, waarin wordt gezegd dat censuur in Indië in velerlei vorm bestaat, dat zij altijd heeft bestaan en altijd moet bestaan.

Het blad noemt dan een tiental censuurvormen:

1. persoonlijke krenking straft de rechter met boete of hechtenis wegens eenvoudige beleediging, met gevangenisstraf wegens hoon of smaad;
2. publicaties van zedekwetsenden inhoud worden door de postadministratie geweerd en de bedrijver hiertelande wordt gestraft;
3. wie door eenige beschouwing opzettelijk schade toebrengt aan derden kan een civiele actie wegens onrechtmatige daad tegen zich zien ingesteld;
4. het publiceeren van artikelen rechtens behoorend aan anderen wordt gestraft als overtreding van het auteursrecht;
5. het openbaarmaken van zekere militaire en maritieme berichten wordt door den rechter gestraft:
6. het publiceeren van ambtelijke bescheiden kan door een daartoe speciaal ingevoerd wetsartikel streng worden gestraft;
7. met een beroep op den rechter kan ieder blad worden gedwongen het wederwoord van besproken personen op te nemen;
8. iedere uitgever van eenig dagblad is gehouden aanstonds na uitgifte een exemplaar ter beschikking te stellen van het hoofd van plaatselijk bestuur;
9. krenking van de godsdienstige en nationale gevoelens van anderen wordt wegens haatzaaien door den rechter gestraft;
10. artikelen en commentaren, welke politieke onrust wekken, het gezag of de regeering aanranden, brengen schrijver en uitgever wegens opruiïng onder het bereik van den strafrechter en tevens heeft het hoofd van plaatselijk bestuur de bevoegdheid de drukkerijen dier bladen te sluiten!

Voor zoover wij weten behoort alleen het ten tweede genoemde punt tot de werkzaamheid der censuur... en d e z e vorm van censuur heeft met de Indische pers toevallig heelemaal geen aanraking. De maatregelen in de punten 8 en 10 genoemd zijn inderdaad van administratieven aard, maar dáárom nog geen censuur, afgezien van het feit, dat zij voor zoover wij weten in een paar dozijn jaren al niet meer zijn toegepast.

Onder de andere „censuurvormen" vinden wij, niet zonder verbazing o.a. overtredingen en misdrijven genoemd, waarvan de voltrekking niets niemendal met „de krant" als zoodanig te maken heeft: in geval van smaad bijvoorbeeld is de vraag, of deze is gepleegd door middel van de krant, of wel in woorden van geheel bijkomstigen aard.

Rechtaf verbijsterend wordt het wanneer men de *Loc.* zelfs de civiele actie bij onrechtmatige daad ziet betrekken in de censuurvormen: of het aangehitste hondje van meneer A. meneer B. in de beenen bijt heeft evenmin iets met censuur te maken als de vraag, hoe of dit door een dagblad geschiedt. Het lijkt niet overbodig hierbij op te merken, dat wij dit laatste overdrachtelijk bedoelen; onze collega's en ons zelf wenschen wij geenszins met hondjes, of iets anders dat blaft, te vergelijken. Wij willen intusschen maar zeggen, dat wij in d e z e censuurbeschouwing niet met de *Loc.* kunnen meegaan en thans zelfs elke basis voor discussie ons zien ontvallen.

R.

Radio-gesprek met Bonn.

Prof. Hoffmann voerde een zeer geslaagd radio-gesprek met Bonn.

Het hem aangeboden gesprek ging via den P.L.E. zender en Nauen.

Prof. Hoffmann sprak met prof. Zurhelle van de universiteit te Bonn.

A.J.J. Giese.

Uit Semarang wordt het overlijden gemeld van den heer A.J.J. Giese, oud-administrateur van de onderneming Sringin bij Bodja. De begrafenis heeft gisterenmiddag op de onderneming plaats gehad.

DE IRRIGATIE.

Nieuwe plannen.

Over de irrigatie, speciaal wat betreft den stand van het werk, en de nieuwe plannen tot bandjirvrijmaking en in geregelde bevloeiïng brengen van verschillende bouwcomplexen op Java en in de Buitengewesten, verneemt Aneta de volgende bijzonderheden.

Het plan bestaat, om nog dit jaar te beginnen met de betere bevloeiïng van het Pemali irrigatie-gebied in de residentie Tegal, waar de oostmoesson cultures in het laag land belangrijk zijn uitgebreid, terwijl in de debieten, door toenemende ontwouding en het meerlere waterverbruik voor de Inlandsche cultures in de hooger gelegen streken, een gestadige achteruitgang te bespeuren valt.

Op het bevloeiïngswater voor het Pemaligebied in den oostmoesson te vermeerderen, zal er in Pendjalin, aan een zijrivier van de Pemali een reservoir worden gevormd, door een aarden afsluitdam van 20 meter hoogte aan te leggen, en wel in een kloof. De gevormde wadoek zal een inhoud hebben van niet minder dan 9 millioen kubieke meter, en in staat zijn om in den drogen tijd het debiet voor het laagland door aanvulling met het opgezamelde regen- en bronwater, belangrijk te vermeerderen. De bevloeiïngsoppervlakte is ongeveer 40.000 bouws sawah.

Het geheele plan is begroot op ongeveer 1 millioen gulden.

In de kosten van aanleg zal voor een groot percentage worden bijgedragen door 4 suikerfabrieken in de buurt. Het plantterrein van deze fabrieken zal dan met 1150 bouws worden vergroot, voor de 4 ondernemingen samen. De vergunning daartoe is reeds verleend.

Een ander nieuw plan, eveneens op ongeveer 1 millioen gulden begroot, is om in het Patische, waar de bevloeiïng gedeeltelijk door de Goenoeng Rawoh wadoek geschiedt, nog een tweede wadoek aan te leggen in Gembong.

Vermoedelijk zal nog dit jaar met de voorbereiding van dit plan worden begonnen, waardoor ongeveer 15.000 bouws sawahgrond in geregelde bevloeiïng zal worden gebracht.

Ook zal, indien er niets tusschenbeide komt het Peperbaai-plan, West Bantam, tot een begin van uitvoering komen. Het plan omvat in de eerste plaats het gedeeltelijk bandjirvrijmaken van de streek, in zooverre, dat de bevolking van de bandjirs geen nadeel ondervindt, doch wel het voordeel blijft behouden van een vruchtbare aanslibbing. Men is in dit gebied met 26.000 bouws sawahgrond gereed met de opmetingen.

Het land is momenteel dun bevolkt, vermoedelijk een gevolg van de omstandigheid, dat door de geweldige bandjirs, het meest vruchtbare deel van het gebied onbewoonbaar is.

Wat de Patjaldam in Bodjonegoro betreft, deze is ongeveer voor de helft klaar. De dam wordt 30 meter hoog.

Omtrent de werkzaamheden aan het groote bevloeiïngsplan in Krawang vernemen wij, dat een groot deel der detailbevloeiïng nog op uitvoering wacht. Het voorstel is bij de regeering ingediend voor de uitvoering van een detailbevloeiïngsplan voor voorloopig 1400 bouws.

B u i t e n g e w e s t e n. Dit jaar zal worden begonnen met de groote waterkeering aan de Soengei Beram, in Zuid Celebes.

Het voorstel is bij de regeering ingediend. Het geheele irrigatieplan in dit gebied is begroot op ongeveer 6 millioen gulden en zal ongeveer 10 jaar duren.

Het bevloeiïngsgebied, waar men thans bijna geheel afhankelijk is van regenwater, is 35.000 bouws groot.

Met het groote Waiteboe werk in de Lampongsche districten gaat men gestadig door.

Het gedeelte, dienende voor de geregelde bevloeiïng van het kolonisatiegebied Gedong Tataän, is geautoriseerd en zal spoedig uitgevoerd worden.

Interneering.

Op dezelfde overwegingen als bij vorige besluiten is geïnterneerd naar den Boven-Digoel: Boejoeng gelar Moentjak nan Basah, oud ongeveer 40 jaar, landbouwer, gewezen mandoer bij een weganleg te Pakan Baroe, djoeroetoelis loemboeng te Baso, djoeroetoelis bij het kamponghoofd te Moengo (Pajakoemboeh) en kleermaker o.m. te Pajakoemboeh en te Padang, ressortleider en propagandist van de Sarekat Hitam te Biaro Gadang (afdeeling Agam der residentie Sumatra's Westkust), geboren en laatstelijk woonachtig te Biaro Gadang, thans gevangen gehouden in de Strafgevangenis en Huis van Bewaring te Pamekasan.

Ons nummer van heden

(Vier Bladen)

BINNENLAND.

De oud-procureur-generaal, mr. J.K. Onnen, is ernstig ziek en moet met spoed naar Europa vertrekken.

Te Bandoeng is de heer C.L. Burgemeestre overleden, die in 1924 na 50 dienstjaren bij het gouvernement werd gepensioneerd.

NEDERLAND.

Tegen Kromhout van der Meer is levenslange gevangenisstraf geëischt.

Er heeft een reeks sensationeele schilderijen-diefstallen plaats gehad.

BUITENLAND.

De firma's Krupp en Thyssen zijn aangeklaagd wegens krijgsverraad.

Kardinaal Perosi overleden.

Hindoe-Moslim relletjes in Britsch-Indië.

Nadere bijzonderheden over de onlusten in Indo-China. (Zie Derde Blad.

FOR OUR ENGLISH READERS.

Cardinal Perosi died.

Clash between Hindus and Moslims in India.

SPORT.

Voetbal: S.V.B.B. wint te Bandoeng. De spanning in de Hollandsche competitie.

Schaken: Weenink wint den Amsterdamschen zeskamp vóór Euwe.

DE BIJBLADEN.

Het Derde Blad: De Troebelen in Indo China. — Onze correspondent te New-York over Oud en Nieuw in Amerika. — De intree-rede van prof. Boeke. — Nieuws uit het buitenland. — Feuilleton en kort verhaal.

Het Vierde Blad: Sport en wedstrijden. — De heer Boon geeft indrukken van een reis door Syrië. — School en kerk. — Leger en Vloot. — Bevolking en officiëele berichten. — Kort Filmnieuws.

De K.N.I.L.M. in Januari.

Het vervoer op de regelmatige lijnen bleef over de Januarimaand ongeveer constant aan dat over December.

Aan de rond- en extravluchten werd door de vele regens, waardoor de tocht naar de vliegvelden niet erg aanlokkelijk was, door minder passagiers deelgenomen.

In totaal werden vervoerd 1309 passagiers, als volgt verdeeld:

Batavia — Bandoeng	361	(dubbeld.)
Bandoeng — Batavia	372	(„)
Batavia — Semarang — Soerabaia	146	(dagel.)
Soerabaia — Semarang — Batavia	157	(„)
Batavia — Palembang	31	(Wekel.)
Palembang — Batavia	28	(„)
Extra- en Rondvluchten	214	

Bovendien werden vervoerd 5064 Kg. vracht en 385 Kg. post, gelijkstaande met bijna 27.000 brieven.

Een verblijdend verschijnsel is de toename in het luchtpostvervoer in Ned. Indië. De daarvóór van uit Holland aangebrachte luchtpost buiten beschouwing gelaten, werden vervoerd in:

Oct. '29:	215 Kg.	(± 15,000 brieven)
Nov. '29:	282 „	(± 20,000 „
Dec. '29:	322 „	(± 22,500 „
Jan. '30:	385 „	(± 27,000 „

Een toename dus van October tot Januari van bijna 80 pCt.

De K.N.I.L.M. had de eer in Januari den Gouverneur-Generaal weder onder hare passagiers te mogen rekenen.

In totaal werden gemaakt 167 lijnvluchten met een dienstregelmaat van 100 pCt. op alle trajecten.

De Vergadering van den Suikerbond.

Aneta meldt ons uit Soerabaja:

De algemeene vergadering van den Suikerbond hechtte er haar goedkeuring aan dat het hoofdbestuur een krachtig verweer zal voeren tegen den open brief van den oud secretaris-penningmeester Bakker.

De heer Krieger stelde veertien vragen, welke door het hoofdbestuur en de leden van den raad van advies tot genoegen van de vergadering werden beantwoord, waarmee een motie van vertrouwen in het hoofdbestuur overbodig was geworden.

Terzijde.

Gevederde vloekers.

De tegenwoordige minister van Defensie, die een christelijk man is, heeft bepaald dat er in het leger niet meer gevloekt mag worden.

Dat is ongetwijfeld een goede maatregel.

Maar:

Een veel grooter gevaar voor het moreel van ons volk, waartegen onze regeering geen enkelen maatregel schijnt te nemen, zijn de gevolgen van de papegaaienziekte. Het is een bekend feit dat een aantal van deze dieren in het lanceeren van minder oirbare woorden zeer bedreven zijn, en dat zij bij voorkeur door de jeugd gaarne worden aangestaard en — gehoord. Verscheidene eigenaren wenschen zich, met het oog op besmettingsgevaar, van deze dieren te ontdoen, en laten ze los. Waarom wordt hiertegen niet gewaakt? Gifgassen mag men toch ook niet laten vliegen? En deze bontgekleurde vogels vormen gifgas voor onze lieve, onschuldige jeugd.

Dit is geen denkbeeldig gevaar. Een bericht uit Birmingham, waar de menschen hun papegaaien ook de kooi openden, meldt dat men een aldus bevrijde papegaai in de boomen op het plein van de kathedraal zag rondfladderen, waar hij een taal uitsloeg die in deze gewijde omgeving geenszins paste.

Hetzelfde krijgt men in Nederland. Als duivelsapostelen zullen deze beesten er rondfladderen en de kinderziel besmeuren.

Dit geval zij de regeering een les. Voorbeelden zijn er om zich aan te spiegelen!

DE R.

Overdracht van Bevoegdheden.

Aneta meldt, dat het rapport van de medebestuurscommissie inzake de overdracht van bevoegdheden van de hoofden van plaatselijk bestuur aan de gemeente-besturen gereed is gekomen. Het is den gewonen loop langs de diverse regeeringsadviseurs begonnen.

De meeningen over deze belangrijke aangelegenheid zijn intusschen zóó verdeeld, dat het voorbarig zou zijn de conclusies der commissies te publiceeren, alvorens de adviezen den Gouverneur-generaal hebben bereikt.

Prov. Raad Midden-Java.

De heer The Sien Tjo is benoemd tot lid van den Provincialen Raad van Midden-Java (Aneta).

Verkeersdepartement.

De heer Mühlenfeld, directeur B.B., is benoemd tot lid van de commissie tot onderzoek naar de wenschelijkheid van de instelling van een departement van verkeerswezen (Aneta).

Mr. A. J. C. Levenkamp.

Aan mr. A.J.C. Levenkamp is op verzoek eervol ontslag verleend als advocaat en procureur bij het Hooggerechtshof (Aneta).

De Weekbladen.

D'Oriënt beeldt een aantal toeristen en andere bezoekers van Java af: prof. dr. Hoffmann, de deelnemers aan het Medische Congres te Bandoeng, de heer en mevrouw Holt, de graaf en de gravin de Polignac, Viscount John Dawnie Downe en tenslotte de Amerikaansche milliardair Forstmann en zijn schitterend jacht de *Orion*. De gebruikelijke verkeersongelukken, de begrafenis van luitenant Alting Mees en een artikel over filmtrucks vullen met het buitenlandsch nieuws het nummer. De viering van de 355ste Diës der Leidsche Universiteit heeft de eereplaats.

Woord en Beeld brengt interessante kijkjes van de Londensche Vlootconferentie. Ook dit blad heeft zijn aandacht aan verschillende Java-bezoekers besteed.

Actueel Wereldnieuws en Sport in Beeld heeft eenige foto's uit Hanoï. De Vlootconferentie, het jacht van den heer Forstmann, het schaaktournooi te Hastings en filmnieuws vinden o.m. verder een plaats in het blad. De caricaturen zijn heel grappig.

Korte Berichten.

In een verslag van een vergadering der Djokjasche afdeeling van de V.C., gepubliceerd in *Mataram* lezen wij:

Door den heer Meesters werd opgemerkt, dat de houding van mr. Fruin voor wat betreft het intrekken van zijn woorden in den Volksraad (t. a. v. de Coenherdenking en 's landsvoogds afwezigheid) hem niet heeft kunnen bevredigen; bij welke woorden de heer Roelink zich aansloot. De heer Jacometti daarentegen vond dat mr. Fruin zeer verstandig had gehandeld. Besloten werd aan mr. Fruin bij diens komst te Djokja in Maart te vragen dit punt nader voor den kring te willen uiteenzetten.

*

Donderdagavond laat is, volgens de *Loc.*, te Semarang de *Menoembing* binnengeloopen, die een week geleden bij zwaar weer strandde op de kust nabij Karawelang. De *Menoembing* werd begeleid door de sleepboot *Tata* van de N.I.S. H.M., die met succes het losbrengen heeft bewerkstelligd en die gisteravond is doorgestoomd naar Soerabaja, waar deze boot thuis hoort.

*

Bij gouv. besluit zijn goedgekeurd de door den gemeenteraad van Palembang vastgestelde verordeningen tot heffing van opcenten op de Landsinkomstenbelasting en tot heffing van opcenten op 's Lands personeele belasting.

Uit de Provincie.

(Van onze correspondenten.)

SOEKABOEMI.

I.K.P.

Vrijdagavond had alhier een I.K.P. vergadering plaats onder voorzitterschap van den heer Durr.

Voorgelezen wordt een brief van de Drukkerij Patria, om medewerking bij de exploitatie van een nieuw weekblad *De Javapost*. Waar de Katholieken reeds een eigen dagblad hebben in *De Koerier*, wordt het niet wenschelijk geacht bedoeld weekblad te steunen.

De motie van de afdeeling Batavia inzake de benoemingen voor den Provincialen Raad wordt dan besproken en gesteund. De brief van het I.E.V.-Bestuur inzake het compromis voor de gemeenteraadsverkiezingen wordt breedvoerig besproken. De vergadering besluit in principe een compromis aan te gaan.

De voorzitter brengt dan als Partijdagafgevaardigde verslag uit van den gehouden Partijdag te Djokja.

Het aftreden van den heer Hens al lid van het bestuur en van den Stads gemeenteraad geeft den voorzitter aanleiding den heer Hens namens de afdeeling dank te zeggen voor hetgeen hij, in beide functies, voor de Katholieke zaak gedaan heeft, waarop de heer Hens dankt.

In de plaats van den heer Hens is als commissaris van de afdeeling benoemd de heer A. Otto.

Als candidaat voor den Gemeenteraad wordt aangewezen de heer L.W. Durr.

Bij de rondvraag verzocht de heer Janssen den heer Kerstens uit te noodigen te Soekaboemi zijn reeds gehouden lezing „Katholieke actie-Katholieke plicht" te willen houden. Een en ander zal nog nader worden besproken.

Een ander lid meent naar voren te moeten brengen, of het niet wenschelijk is er bij de regeering op aan te dringen om in de plaats van den heer Hens als lid van de Regentschapsraad een ander Katholiek aan te wijzen.

De heer Otto stelt voor de jongens van het Vincentius gesticht te Buitenzorg te laten overkomen en hiervoor inteekenlijsten te laten rondgaan. De heeren Brard, Steenkamp en Scheemaker stellen zich beschikbaar voor de lijsten te zorgen.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter bij tienen de zeer geanimeerde vergadering.

Is er gevaar bij?

Dezen morgen is een 16 Meter lange muur ter hoogte van 1,70 M. van de in aanbouw zijnde nieuwe Sociëteit van de Bouw Mij. Soekaboemi naar beneden gestort. Een koeli die na de instorting op het terrein kwam, kreeg een vallende balk op zijn hoofd en moest naar het ziekenhuis worden getransporteerd.

Sociëteit Soekamanah.

Zaterdagavond hield de Sociëteit Soekamanah een algemeene ledenvergadering. Er moest vrij lang gewacht worden voor en aleer het quorum bereikt werd. Besloten werd het oude soosgebouw aan den Regentschapsraad te verhuren voor f 250,— 's maands. De muziekinstrumenten van het fanfarecorps werden verkocht aan het opvoedingsgesticht te Soekaboemi voor de som van f 500,–. Over het afgeloopen jaar wordt een nadeelig saldo geboekt van f 144,38, hetwelk hoofdzakelijk is te wijten aan mutaties onder de leden. Tot leden van de verificatiecommissie werden benoemd de heeren Peppinck, Brouwer en ir. Huber. De heer Beusichem werd met groote meerderheid tot voorzitter gekozen, terwijl in diens plaats tot commissaris werd aangewezen de heer Stortenbeker. De heeren Teunissen en Lauptman zijn als zoodanig herkozen.

De aftredende voorzitter, de heer Prins, hield een afscheidsrede welke beantwoord werd door den heer Temminck, die den heer Prins dank bracht voor al hetgeen door hem in het belang van van de Sociëteit was verricht.

Verbeterd vonnis.

Ardawidjaja, die wegens poging tot vergiftiging van de Inlandsche vrouw Nji Ating door middel van arsenicum, tot 2 jaar werd veroordeeld door den Landraad van Soekaboemi, is bij verbeterd vonnis van den Raad van Justitie veroordeeld tot 3 jaar.

De broodbakkerijen van Soekaboemi.

In den laatsten tijd is er nog al wat stof opgewaaid door het sluiten van 5 broodbakkerijen, op last van de Gemeente Soekaboemi.

Twee daarvan werd reeds toegestaan het bedrijf te heropenen, heden is ook de derde bakkerij daartoe vergunning verleend, zoodat nog slechts twee bakkerijen gesloten zijn.

BANDOENG.

Chemische Kring.

Eenige personen verbonden aan den militair pharmaceutischen dienst te Bandoeng, hebben den stoot gegeven tot de oprichting van een chemischen kring alhier, welke a.s. Donderdag in het scheikundig laboratorium zal plaats vinden.

Het ligt in de bedoeling het voorzitterschap van den kring dr. H. J. van Giffen aan te bieden, die hoogstwaarschijnlijk daartoe bereid zal worden bevonden.

Gemeente Inkomsten.

De *pasar's* bij Kosambi, Pasar Baroe, Andir, en Tjikawo in deze gemeente hebben gedurende de maanden October, November en December van het afgeloopen jaar in totaal opgebracht f 32715,17. In hetzelfde tijdvak van 1928 bedroegen die inkomsten f 30688,17.

Het Gemeenteziekenhuis te Bandoeng.

Naar aanleiding van een subsidiekwestie heeft het hoofd van den dienst der volksgezondheid te Weltevreden zich gewend tot de generale thesaurie met verzoek om een onderzoek naar den financieelen stand der zaken van het gemeenteziekenhuis Juliana te Bandoeng. Thans vertoeft alhier een ambtenaar der thesaurie, teneinde het financieel beheer van het ziekenhuis onder de loupe te nemen, ook in verband met de omstandigheid dat het nadeelig saldo van het ziekenhuisbedrijf alhier over het afgeloopen jaar bijna een $3\frac{1}{2}$ ton bedraagt.

Abattoir- en Pasarbedrijf.

Omtrent het abattoirbedrijf der gemeente gedurende het 4de kwartaal 1929 wordt gemeld, dat gedurende bedoeld tijdvak ten bate van de Bandoengsche magen werden geslacht: 3939 runderen, 1397 buffels, 2889 varkens en 1860 stuks klein vee.

Het totaalcijfer der geslachte runderen en buffels bleef, in vergelijking met het overeenkomstige kwartaal van het jaar tevoren, constant.

In het afgeloopen kwartaal werden belangrijk minder buffels geslacht dan gewoonlijk, hetgeen veroorzaakt werd door een verminderd aanbod van slachtbuffels, waarmede een prijsstijging gepaard ging.

Omtrent de Zeevischkeuring wordt aangeteekend, dat de hoeveelheid aangevoerde versche zeevisch in het afgeloopen kwartaal steeg tot een totaal van 91468 KG., waarvan slechts ongeveer 60 KG. in ondeugdelijken toestand verkeerde.

Van de bovenbedoelde hoeveelheid werd een gedeelte naar andere plaatsen verzonden, n.l. naar Tjimahi, Garoet, Tjiandjoer en Soekaboemi.

Wat betreft het Pasarbedrijf, was de aanvoer en afzet van levensmiddelen in het algemeen ruim voldoende. De prijzen van de verschillende artikelen bleven vrijwel op hetzelfde niveau, met uitzondering van de prijzen van aardappelen, die belangrijk daalden.

Het tekort aan onbebouwde verkoopruimte op de Pasar Baroe deed zich in vele opzichten merkbaar voelen.

Reclasseering.

Te Bandoeng had een bijeenkomst plaats van het voorloopige Comité tot oprichting van een reclasseeringsvereeniging aldaar.

Aanwezig waren de heeren: J. Z. van Dijck, hoofd van de arbeidsbeurs, A. Groen, accountant, mr. M. D. de Jong, referendaris ter gemeente-secretarie, C.J. Hulshoff, voorzitter van de antiwoekervereeniging A. M. H. Bake, agent Lindeteves Stokvis en J.A. van Loyen, vertegenwoordiger van de katholieke onderwijzers vereeniging. De heer K. J. Heim, voorzitter van de handelsvereeniging te Bandoeng, had onder toezegging van zijn volle medewerking bericht van verhindering gezonden.

Besloten werd, dat de op te richten vereeniging een geheel zelfstandige zal zijn met een uitgesproken neutraal karakter, hetwelk tot uiting zal moeten komen in de samenstelling van het bestuur, waarin leden van de meest uiteenloopende politieke of godsdienstige richtingen zullen worden opgenomen.

Donderdag 27 Februari om 7 uur n. m. zal in de raadszaal van het Gemeentehuis, welwillend voor dat doel ter beschikking gesteld door den burgemeester, een tweede bijeenkomst plaats hebben, waarbij meerdere belangstellenden alsmede de vertegenwoordigers van de plaatselijke pers zullen worden uitgenoodigd. In deze vergadering zal getracht worden de vereeniging definitief te constitueeren.

Gemeenteraad.

In de a.s. openbare vergadering van den gemeenteraad op Woensdagavond 26 dezer zullen o.m. de volgende voorstellen van het college van burgemeester en wethouders behandeld worden.

Voorstel om de bevoegdheid van den gemeenteraad om de regeering van advies te dienen bij uitgifte van domeingronden over te dragen aan het college van B. en W.

Zooals bekend worden alle aanvragen tot afstand van binnen de gemeente en binnen de invloedssfeer der gemeente gelegen domeingronden door het gouvernement aan het gemeentebestuur gezonden om advies, waarbij de gemeente dan gebruik kan maken van het haar verleende voorkeurrecht. Tot heden werden deze adviezen aan de regeering verstrekt door den gemeenteraad.

Teneinde in het belang van de aanvragers tot een spoedige afdoening der verzoeken te geraken, is het ten zeerste gewenscht, dat de bevoegdheid om de adviezen te verstrekken, wordt gedelegeerd aan het college van B. en W. Dit meent, dat, waar de betrekkelijke agendapunten zoo goed als nimmer tot eenige discussie aanleiding geven, er tegen delegatie van bevoegdheid geen bezwaren kunnen bestaan. Daar komt nog bij, dat de overdracht van bevoegdheden slechts bedoeld is voor de gewone eenvoudige aanvragen. Alle gevallen, welke van het gewone afwijken — B. en W. denken hierbij vooral aan die gevallen, waaraan een principiëele kant vastzit — stelt het college zich voor, evenals thans geschiedt, te blijven onderwerpen aan de beslissing van den raad.

Voorstel om tot het „Fonds voor de normalisatie in Nederlandsch-Indië" als begunstiger toe te treden.

Voorstel om goed te keuren, dat de helft van den gouvernementsdiensttijd van den heer F. H. Bunder, benoemd commies-redacteur ter secretarie, beschouwd wordt als diensttijd, die medetelt bij de bepaling van het buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst.

Voorstel om te benoemen tot patholoog-anatoom in tijdelijken dienst bij het Gemeentelijke Ziekenhuis Juliana, den heer Ir. J. J. Th. Vos, tijdelijk werkzaam als patholoog-anatoom bij het Nederlandsch-Indische Kankerentremt.

Verzoek ddo. 2 Januari 1930 van den leider van het Leger des Heils in Nederlandsch-Indië om aan deze stichting een subsidie te verleenen gelijk aan het bedrag, dat verschuldigd is aan rooigelden voor den bouw van een Kweekschool ter opleiding van officieren van het Leger des Heils en een congreszaal op een terrein, gelegen aan den Boengsoeweg.

Het college van B. en W. vermeent den raad te moeten adviseeren, dat er geen termen aanwezig zijn het verzoek om subsidie in te willigen.

UIT WEST-PRIANGAN.

Padi Oogst.

De verwachtingen, dat de hoema-padi oogst ten slotte nog wel zal meevallen, beginnen waarschijnlijkheden te worden.

Van de bevloeibare rijstvelden komt ook reeds een alleszins bevredigend beschot binnen.

Toch blijven de rijstprijzen hier nog immer stijgende en koopen de rijstpellers tegen flinke prijzen de padi op in zoo groote hoeveelheden als ze maar kunnen krijgen. Een en ander riekt sterk naar speculatie.

De *tani* verkoopt, nu de lebaran in het nabije verschiet ligt, zijn padi, om straks, wanneer de feestelijkheden voorbij zijn, te ontwaren dat hij zijn geld heeft versnoept en verspild aan allerlei „genietingen" (vooral vuurwerk en bioscoop-genoegens) en geen padi meer in zijn schuur heeft.

Velen zien dan ook met bezorgdheid de komende maanden van 1930 tegemoet, vooral nu, met deze lage thee- en rubberprijzen, ook de talrijke ondernemingen niet meer zoo royaal zijn in het aannemen van werkvolk als vroeger, waardoor er heel wat minder geld onder de bevolking komt.

Wel is waar zijn de noteeringen van buitenlandsche rijst in de laatste dagen weer flink dalende en doet zulks ook zijn invloed op het binnenlandsch product gelden, maar eerst moet de Inlander nog zijn vooroordeel tegen de buitenlandsche rijstsoorten (de z.g. *bras sebrang*) laten varen. Eerst dan is er kans dat de inheemsche rijst spoedig in prijs zal zakken.

Weersgesteldheid.

De zware wind- en regenvlagen teisteren ons nog voortdurend. Geen wonder dat er vele zieken zijn. Ingewandsziekten, overigens een gewoon verschijnsel in de Poeasa-tijden, worden nu aangevuld met ziekten der ademhalingsorganen en koortsen. Vooral vele jonge kinderen bezwijken daaraan.

STADSNIEUWS.

POST EN MAIL.

Holland enz.

Op Woensdag 26 Februari a.s. wordt om 8.30 v/m een post gesloten voor China, Japan, Westelijk Noord Amerika en Philippijnen per ss. *Tjisondari*.

Laatste lichting van aangeteekende stukken ten 8 u v/m.

Op Woensdag 26 Februari a.s. wordt om 9.30 v/m een Hollandsche mail gesloten voor Azië, Afrika Amerika en Europa per ss. *Tjerimai*. Voor Nederland wordt behalve een zeepost ook nog een overlandmail gesloten via Marseille; brieven en briefkaarten voor Nederland gaan uitsluitend per overlandmail.

Met deze gelegenheid worden ook binnenlandsche posten gesloten voor de gewesten Riouw, Djambi, Westerafd. van Borneo, Sumatra's Oostkust, Tapanoeli en Atjeh.

Laatste lichting van aangeteekende stukken ten 8.30 v/m.

Luchtpost.

Op Dinsdag 25 Februari a.s. zal een luchtpost voor Palembang en Singapore gesloten worden.

Laatste lichting van aangeteekende stukken Maandag 24 Februari ten 6 u n/m.

Laatste lichting van de hulpbrievenbussen Maandag 24 Februari ten 10.30 n/m en van de kantoorbus Dinsdag 25 Februari ten 5.30 v/m.

Roelofs Valk.

In de zaak Roelofs Valk, die op 4 Maart a.s. voor den Raad van Justitie komt, zal het openbaar ministerie door den subst. officier van Justitie mr. J.A. Jonkman worden waargenomen.

DE HUISHOUDING VAN EEN ZEEKASTEEL.

Eten, drinken en vroolijk zijn!

Binnenkort (begin Maart) zal de *Belgenland*, het schitterende vaartuig van de „Red Star Line," wederom met eenige honderden passagiers van verschillenden landaard in de haven van Priok arriveeren.

Wie ooit den eindeloozen stroom van toeristen heeft gezien, welke zich na aankomst van een „sighseeingship" naar stad en binnenland begeeft, zal zich wel eens hebben afgevraagd hoe een scheepshuishouding, waardoor al die menschen gedurende de vaart in tevreden stemming moeten worden gehouden, in elkander zit.

Wij ontvingen hierover eenige inlichtingen, speciaal de *Belgenland* betreffende, welke echter een algemeen idee geven van de zorgen, welke een scheepsdirectie voor zijn passagiers treft.

Zoo worden groote hoeveelheden voedsel meegevoerd. Deze voorraden worden niet per pond berekend, maar — voor het gemak — per ton van 1016 kilogram.

Om een begin te maken, een 22 ton vleesch van prima kwaliteit. Maar er moet ook wat voor de boterham zijn, dus: 6 ton ham, 9 ton spek, 1 ton tong, 1 ton lever en verder 3 ton varkensvleesch, 6 ton schapenvleesch en 2 ton lamsvleesch.

Aan wild en gevogelte mag het ook niet mankeeren, dus bevat de provisiekast van de *Belgenland* 10.000 kippen, 900 kapoenen, 1200 diverse stuks gevogelte, 2000 eenden, 3400 wilde duiven, 1300 pluiveren, 1000 kwartels, 800 snippen, 400 patrijzen, 300 korhoenders, 300 fazanten en 200 paarlhoenders. Al dit wild wordt hard bevroren in de enorme koelkamers bewaard. De hoehoeveelheid is groot genoeg voor een reis rond de wereld; alleen was het noodig in Japan een nieuwe voorraad kalkoenen in te slaan.

Verder is een hoeveelheid van 40.000 oesters ingeslagen, welke voorraad niet voldoende werd geacht, zoodat in San Francisco nog een partijtje van 12.000 werd ingenomen.

Aan aardappelen is ook niet te kort: 60 tons behoort tot de uitrusting, benevens 10 ton groente.

Een partijtje boter van 8 ton en 2 ton kaas completeeren de keukenvoorraad.

Een voorname post is ook de dranken: 4 ton koffie, 1 ton thee, 33.754 flesschen mineraalwater en voor de „droge" passagiers 13.732 flesschen gedistileerd, 5 500 flesschen wijn en 206.717 flesschen bier.

Ook zijn nog 3000 flesschen azijn en 2400 olijfolie aan boord.

Waar de vruchten een voornaam onderdeel van den maaltijd vormen, nam men een ton van de fijnste druiven mede, welke steeds op temperatuur worden gehouden. Verder behooren tot de „uitrusting" 400 kisten appelen, 160.000 sinaas-appelen en 23 300 stuks grapefruit, behalve een flinke voorraad peren en pruimen.

In elke haven wordt het fruit ververscht, evenals de eieren. Toch bedroeg de eerste voorraad van laatstgenoemd voedingsmiddel 200.000 stuks.

Vermelding verdient nog, dat gedurende de reis om de wereld niet minder dan 28.000 ton water wordt verbruikt.

Natuurlijk wordt het water bij elke haven ververscht.

De capaciteit der wasch- en strijkinrichting is 2000 stuks per dag. Niet minder dan 45 menschen, alle Engelschen, zijn hier regelmatig aan het werk, terwijl het werk gedaan wordt door middel van de nieuwste machines.

De wasch- en strijkinrichteng behandelt ook het herstellen van kleeren, knoopen-aannaaien, enz.

De directie van de „Red Star Line" doet alles wat zij kan om het den passagiers zoo aangenaam mogelijk te maken.

Brieven behoeven zij niet te schrijven. In plaats daarvan spreekt in een toestel de „speakophone". Een plaat van het gesprokene wordt onmiddellijk gemaakt en de geadresseerde ontvangt een getrouwe weergave van gedachten en stem van bloedverwant of vriend, welke hij, wanneer hij daar zin in heeft, op zijn gramofoon kan laten afdraaien.

Speciale enveloppen voor de platen worden verstrekt en het porti is niet hooger dan dat voor brieven.

De geheele regeling van de tour om de wereld is in handen van de American Express Company.

Verder is er een leider voor de tochten aan den wal met 16 assistenten voor elk onderdeel daarvan.

De tocht van de *Belgenland* ving 20 December jl. te New-York aan; Cuba, Hawaii, Japan, China, de Philippijnen, Java, Siam, Britsch-Indië en Egypte worden bezocht.

Met Verlof.

Op 5 Maart a.s. vertrekken per m.s. *Christiaan Huygens* naar Europa o.a. de volgende ambtenaren uit Weltevreden:

B.R. Razoux Schultz, Inspecteur van Financiën der 1ste klasse te Weltevreden;

Mr. H. Engel, Lid van de Weeskamer te Batavia;

J.E. Biljardt, Administrateur bij het Hoofdkantoor voor den Belastingdienst, te Weltevreden en

J. van Duijn, Hoofdcontroleur der 1ste klasse bij de In- en Uitvoerrechten en Accijnzen te Weltevreden.

Agenda.

BATAVIA.

Bioscopen hedenavond.

Capitol: „Anastasia."

Globe Bioscoop: „Wilde Bakvischjes."

Deca-park: „De Oplichtster."

New Monico.

Dagelijks: Dancing, Cabaret, Restaurant.

BANDOENG.

Bioscopen.

Concordia-Bioscoop: „De Zoon van Hagar".

Luxor: „Fox Follies Revue" 1929.

Oriental: „Gold Rush."

Societeit „Ons Genoegen".

Zaterdag 1 Maart, te half 10 n. m.: Cabaretvoorstelling van de B.D.C. Na afloop bal.

Zondag 2 Maart, half 7 n.m.: Kinderfeest in de groote zaal.

WEERBERICHT.

(Van het Kon. Magn. en Met. Observ.)

Geregistreerde regenval gisterenmorgen 7 uur 29,4 mM., 1 mM.,

Geregistreerde temperatuur gistermiddag 12 uur: 28,8° C. en heden 29,4° C.

BIOSCOPEN.

Deca Park.

De menschen buiten Amerika denken meestal dat Yankees zeer koelbloedige menschen zijn, maar inderdaad blijken zij wel eens anders.

Loet Barnsteyn, de vertegenwoordiger voor Nederland van Fox, United Artists en andere filmfabrieken, vertelde eens dat hij in Hollywood op het kantoor van een studio een poosje moest wachten op een kennis. In de kamer naast die waarin hij zich bevond ging het buitengewoon luidruchtig toe, de stemmen zetten zich meer en meer uit, er klonken woorden, welke in de film door uitspattende sterren worden aangeduid, de vuisten kwamen op tafel en er werd driftig met stoelen geschoven. De Hollander verwachtte een dramatische ontknooping; toen de deur opengїng dacht hij iemand met een vervaarlijke snelheid te zien verwijderen. Doch oogenschijnlijk zeer kalm trad de vriend in kwestie naar buiten. Op de vraag van den ander wat daar binnen toch voor verschrikkelijks aan de hand was antwoordde hij grinnekend: *well, we are titling!*

Het maken van titels en tekst tusschen de beelden is een niet gemakkelijk werk. Wordt het goed gedaan, dan kan het een slechte film redden. Gebeurt het onoordeelkundig, dan bederft het een goede rolprent finaal. Tuschinski heeft zijn eigen menschen voor het kiezen van den titel en het zoeken van het juiste equivalent van den Engelschen tekst, hetgeen heel iets anders is dan vertalen. Deze laatste—men heeft in Indië gelegenheid dit zelf op te merken—is er dikwijls naast.

Het is daarom een aardige gedachte van de directie van het Deca Park om het publiek in dit opzicht te testen, door het de vraag voor te leggen welke titel het meest geschikt is voor de film, welke thans onder den naam *De Oplichtster* wordt vertoond. Het publiek van zijn kant, zou een prijsvraag onder de directies kunnen uitschrijven voor de juiste beoordeeling. Want dat is bij een wedstrijd ook een voornaam punt. Als de man, die voor deze rolprent den titel *De Oplichtster* koos, de beslissing omtrent de toekenning van de prijzen had, zouden wij omtrent den uitslag niet het minste vertrouwen hebben. Want een slechtere titel is moeilijk denkbaar.

Lina Basquette, lang niet onaardige verschijning, speelt hierin een heel goede rol, en het moet worden erkend dat zij niet karig is in de tentoonstelling van haar natuurlijke gaven: zij demonstreert een groote afwezigheid van kleeding. Maar in dit opzicht zijn we ook al een weinig blasé; wat de geschiedenis betreft, we zien al heel gauw hoe het zal afloopen. Maar dan komt Cranford Kent en zorgt voor de sensatie. Zonder hem zou het een vrij slap geval geworden zijn, met 't onmogelijk gegeven van een jong meisje uit den goeden stand, dat zeer extravagant is en haar familie verrast met de mededeeling dat zij een misdadiger tot man gekozen heeft, wiens eenige verdienste hierin bestaat dat hij tot de reeds lang gedane ontdekking komt dat gestolen geld geen geluk brengen kan.

Intusschen schijnt ook op het gebied van de misdaad het amateurisme hoogtij te vieren. Allerlei menschen die niet in het vak hooren, komen er in om de verveling te ontloopen, om copy voor verhalen te verzamelen of, zooals in dit geval van het toch wel zeer zonderlinge meiske, om levenservaring op te doen. Ook met een volstrekt open oog voor de behoeften van het leven en zonder een puritein te zijn kan men behooren tot hen, die weinig bewondering hebben voor dit genre filmwerk.

Intusschen zijn er wel geestige momenten in het spel; vooral de vergane schoonheid die zich erop beroemt zes mannen grafwaarts te hebben gedragen is kostelijk. En de ontknooping is zoo dat de familie zich niet al te zeer ongerust behoeft te maken. Integendeel: voor dergelijke experimenteerende meisjes is het huwelijk een uitstekend middel om wat anders te doen dan op te treden als danseres in een nachtcafé.

CADENA rookers zijn verwende rookers. Geeft dus Uw vrienden Cadena's als U zeker wilt zijn hun een groot genoegen te doen. 5?dag

ADVERTENTIEN.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Verloofd:

ANNET I. SCHUIRINGA
Apotheker
en
W. L. DAVIDS
Apotheker

Weltevreden, 23 Februari 1930. 4947

Getrouwd:

D. C. GRIESHEIMER
en
CHRISTINE BODDE.

Penang, 19 Februari 1930. 4955

De Heer en Mevrouw

Ir. A. J. J. DORRENBOOM-Nadort

geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun dochter

DOLLY, JOHANNA, LOUISE.

Banjoewangi, 24 Februari 1930. 4969

2e HANDS-BOEKHANDEL
„O B U Z"
Gang Passer Baroe 7
Telefoon No. 1708 Weltevreden
IN- EN VERKOOP VAN 2e HANDS-BOEKEN.
Kantoor- en schrijfbehoeften tegen concurreerende prijzen. 62mwv

Jenne-
Wij hebben nog eenige goede merken
Champagne, Whisky en Wijnen
op te ruimen.
Speciale aanbieding.
TOKO H. JENNE & Co.
Noordwijk
4959 Tel. Wl. 2000 en 1228

214

MODEMAGAZIJN VERSTEEG
Noordwijk 78 Telef. 120 Weltevreden.
Wij brengen het **mooiste** tegen de **laagste** prijzen.
67m

4915

G. den Besten
Mond- en Tandarts
Senen 34. Telefoon 4157.
Spreekuur
van 4.30 n.m. — 6 u. n.m.
4921

John Pryce & Co
Bat. 32 & 72 — Welt. 395.

Heden Kijkavond en Morgen Vendutie
ten huize van den WelEd. Heer
H. J. DIETZ
Hospitaalweg 21 (nabij Parapattan)
4935

Heden Kijkavond en Morgen Vendutie
ten huize van den Hoog EdGestr. Heer
J. S. C. F. BLANKENSTEIN
4936 Kramat 104.

Heden Kijkavond en Morgen Vendutie
van een **uitgebreide** *collectie*
ANTIEK
4942 Tjikini 14.
Begin der vendutie 6 uur n.m.

VENDUTIE
op WOENSDAG 26 FEBRUARI 1930
Kijkavond: Dinsdag 5—8 uur
ten huize van Mevr. de Wed.
Th. H. EHRLICHER
Heveaweg 7, (Matramanplantsoen)

van een *fijn gepolijste* MODERNEN inboedel w.o. *rottan zitjes*, SALON-GRAMOFOON MET PLATEN, *koperen salonlamp, keurig salonzitje, ruime boekenkast*, collectie lectuur, *bureau met stoel*, muziekkast, *Oliver schrijfmachine*, klok W. M. slag, *diepe hang-, leg- en spiegelkasten*, waschtafels, kamerscherm, ledikanten, *triple miroir*, COMPL. EETKAMER-AMEUBLEMENT, *ijskast*, 6-pits gasfornuis, servies en *glaswerk*, enz. enz. 4946

VENDUTIE
op WOENSDAG 26 FEBRUARI 1930
Kijkavond: Dinsdag 5—8 uur
ten huize van den WelEdGestr. Heer
J. E. BILJARDT
Laan Trivelli 33.

Specificatie:

Een complete inboedel, TWEE KLANKVOLLE SALONVLEUGELS, *Steinway Grotrian en Lipp*, 1 theodoliet bouso'e, ANTIEK *kristallen Fransche kroon* (40 kaars), *groot* PERZISCH TAPIJT (7.5×4 M.), ANTIEKE *banken, tafels* en stoelen, CHIN. PORCELEIN, *kristallen kamer- en muurlampen*, enz. enz.
4970

Vendu-, Verhuur- en Commissiekantoor
D. A. TOOROP
Petjenongan 15 Telefoon 62 Weltevreden.

VENDUTIE
op WOENSDAG 26 FEBUARI 1930
ten huize van den WelEdelG. Heer
J. M. POLAK
Kemajoran Ketjil 22

van een completen inboedel w.o.: Queen Anne model zitje, dressoir, kaptafel, enz, salon-gramofoon met platen 12-deelig porceleinen eetservies, nieuwe heerenfiets, partij koperwerk, enz.

Kijkavond: op Dinsdag 25 Februari
4974 1930 van 5-8 uur n.m.

PARK HOTEL
RIJSWIJK I.
Tel. kantoor 68.
Schitterend gelegen aan spoor en tram

MODERN INGERICHT
KLAMBOE-KAMERS, STROOMEND WATER
EMMA-BILJARD,
GARAGES,
1e KLAS FAMILIE-HOTEL
PRIMA KEUKEN.
4938 **J. CRAMER.**

Naamlooze Vennootschap
Vendu-, Commissie- en Expeditiekantoor
Ed. FRANZEN & Co.

In de heden gehouden JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING van Aandeelhouders werden de Balans en Winst- & Verliesrekening over 1929 goedgekeurd, het dividend op 12% bepaald en de Heer **A. P. A. MACHT** als commissaris herkozen.

Over het dividend kan vanaf heden tegen afgifte van dividendbewijs No. 21 ten kantore der Vennootschap beschikt worden.

Weltevreden, 22 Februari 1930.
4971 **De Directeur.**

R. BLOEMENDAAL
TANDARTS.
MENTENG 35. Tel. Welt. 2830,
Spreekuren alle werkdagen:
(behalve Zaterdags-middags)
8 — 9 uur v.m.
6 — 7 uur n.m.
andere uren uitsluitend volgens afspraak.
4930

TE KOOP:
FIAT 503
vijf zits in goeden staat f 1200.—
Nieuwe Tamarindelaan 17, Tel. Wlt. 274.
4954

TE HUUR
1 Maart a.s.
EEN HUIS,
bevattende voor-, binnen-, achter- en zijgalerij en 3 ruime kamers, eventueel autogarage. Huurprijs f 90.— per maand.
Te bezichtigen Gang Chaulan 15. 4973

TE HUUR
ingang 1 APRIL
HUIS
MATRAMANPLANTSOEN 16
hoek Landhuisweg.
Te bevragen aldaar. Tel. Bat. 33, Mr. Corn. 323. 4948

Te huur aangeboden:

Tegen 1 Maart: het
HUIS BEKASSIWEG 136,
Meester Cornelis, bevattende drie kamers, voor- en achtergalerij, bijgebouwen, electr., gas, water, put, douche, W.C. Huur f 65.— per maand.

Tegen 1 April:
HUIS BEKASSIWEG 146,
idem idem met garage. Huur f 80.— per maand.

Ook nog **kleine huisjes** à f 35.— per maand.

Te bevragen Bekassiweg 130 Telef. 369 Mr. Corn. en 1303 Bat. 4964

Regnault's Verf bestand tegen SO2-dampen.

De Administrateur van een Suikerfabriek schrijft ons:
„Naar aanleiding van Uw schrijven dd. 4 Oct. '29 deelen wij U mede, dat de door U geleverde verf bestand tegen SO_2 dampen inderdaad in vergelijking met andere fabrikaten uitstekend heeft voldaan. Alhoewel de proef was aangebracht op de meest ongunstige plaats, bleek na afloop van den n aaltijd, de verf niet te hebben losgelaten en vrijwel kleurvast te zijn."

Agenten voor West-Java
222mdo **WAAL & BOOM**
BANDOENG—WELTEVREDEN.

GASFABRIEK, BATAVIA
HET RECLAME-GARFORNUIS
is de rechterhand van de huisvrouw.
205m Prijs **F 90.-**

U kunt FRANSCH spreken
na **30** Lessen
gegeven door FRANSCHMAN ex-leeraar BERLITZ SCHOOL
Diploma PARIJSCHE UNIVERSITEIT.
Institut Français — Laan Trivelli 11
Telf. 1924 Welt. 4944

Het ALGEMEEN SYNDICAAT van SUIKERFABRIKANTEN in Nederlandsch-Indië roept sollicitanten op voor de functie van

REDACTEUR

van het Archief voor de Java-Suikerindustrie. —
Bekendheid met suikeraanplant en fabriek noodzakelijk. Journalistieke praktijk strekt tot aanbeveling. Sollicitaties met levensloop en referenties te richten aan het Algemeen Syndicaat van Suikerfabrikanten in Nederlandsch-Indië, Heerenstraat 17 te Soerabaja. 4952

Militaire Societeit „CONCORDIA".

Donderdag 27 Februari 1930, aanvang des avonds stipt half 10, opvoering van het blijspel

„DE WEG NAAR DOVER"

door de tooneelvereeniging „CONCORDIA".
Na afloop dansen in de KLEINE ZAAL.

Plaatsbespreking **Donderdag 27 dezer** van 8 u. V.M. tot 12 u. M. à f 0.75, bij vooruitbetaling te voldoen. 4972

Hotel der Nederlanden.

Concert met versterkt Orkest op Dinsdag 25 Februari 1930
— onder leiding van JONNY DUELL van 7 – 9 n.m. —

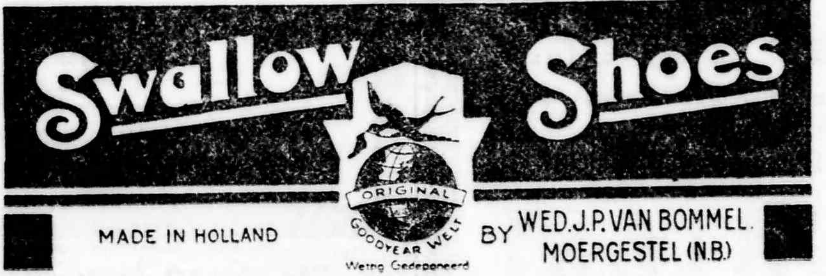
PROGRAMMA:

1.	Marche		
2.	Valse „Mia bella Napoli"		E. Ohlsen
3.	Ouverture „Wilhelm Tell"		G. Rossini
4.	Dem Andenken Beethovens	Fantasie Trans.	E. Urbach
5.	Madame Butterfly	Opera Selection	G. Puccini
6.	Danse Macabre	Poëme Symphonique	G. Saint-Saëns
7.	Die lustige Witwe	Operetten Potpourri	Fr. Lehár
8.	Marche finale		4956

Na afloop Diner Dansant.

N.V. Boekhandel VISSER & Co.
WELTEVREDEN.
Beleefde mededeeling,
dat met ingang van heden ons telefoon-nummer afd. **Boek- en Schoolboekhandel** 2836 is gewijzigd in
Welt. No. 2.
De afdeeling **Kantoorbehoeften** blijft **Welt. No. 1.** 4963

TYPE - WEDSTRIJD
Datum van inschrijving is verlengd tot 6 Maart.
Datum van den wedstrijd 21 Maart 7 uur n.m. (bij voldoende inschrijving)
Eerste prijs een Royal-Portable schrijfmachine
Inlichtingen te verkrijgen bij het INSTITUUT „BLOM",
Rijswijk 11 Pav. 4951

IJZERSTERK EN SOEPEL.

Verkrijgbaar bij:
SAPI-IE — SIE TJENG BOUW
TIEN & Co. — TIO TEK HONG. 4917

A. TER BRAAK TANDARTS
Rijks Univ. Utrecht
MENTENG 42. WELTEVREDEN **TEL. WL. 1383.**
Heckolith Prothesen voor 't eerst in Indië in ons Laboratorium vervaardigd.
Spreekuren v.m. van 7.30 — 10 en n.m. van 5—7 29mwz

DE MAGNEETJES
of: *De macht van het KLEINE; SPANNENDE ROMAN in half-wekelijksche afleveringen.*

OP HET OOGENBLIK HET SUCCES!

INDIEN UW HOOFDHAAR DUN WORDT
INDIEN UW HOOFDHAAR UITVALT:
INDIEN UW HOOFD BEDENKELIJK KAAL BEGINT TE WORDEN,

zijt gij lijdende aan het typische gevolg van de voedingsstoring-verschijnselen der papillen Uwer hoofdharen, voortspruitend uit het gebrek aan

CHOLESTERIN

Is het dan niet de hoogste tijd voor U iederen dag het vloeibare „CHOLESTERIN" product, gepatenteerd onder den naam van „TRILYSIN" aan te wenden? TRILYSIN, een haargroei-bevorderend medisch praeparaat, door de bekendste autoriteiten op medisch gebied grondig beproefd en thans uitsluitend aanbevolen en voorgeschreven.

GEBRUIKT DAAROM „TRILYSIN"

DE HAARROOS BLIJFT WEG!
DE HAARUITVAL HOUDT OP!
DE HAARGROEI NEEMT TOE!

Verkrijgbaar in alle apotheken en drogisterijen.

Importeurs:

N.V. BEHN MEYER & Co. HANDEL MIJ.
4962

KLOOSTERBIER.

4911

Bloemenhandel MILLE FLEURS
Tjikini 43. Tel. 185 Welt.

LEVERT BLOEMSTUKKEN
IN ELK GENRE.

Beleefd aanbevelend,
Mevr. C. van RHIJN.
4922

MEUBELHUIS H. ABDULGANI
Oude Tamarindelaan 42. Weltevreden Telefoon 2067.

Leverancier van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.

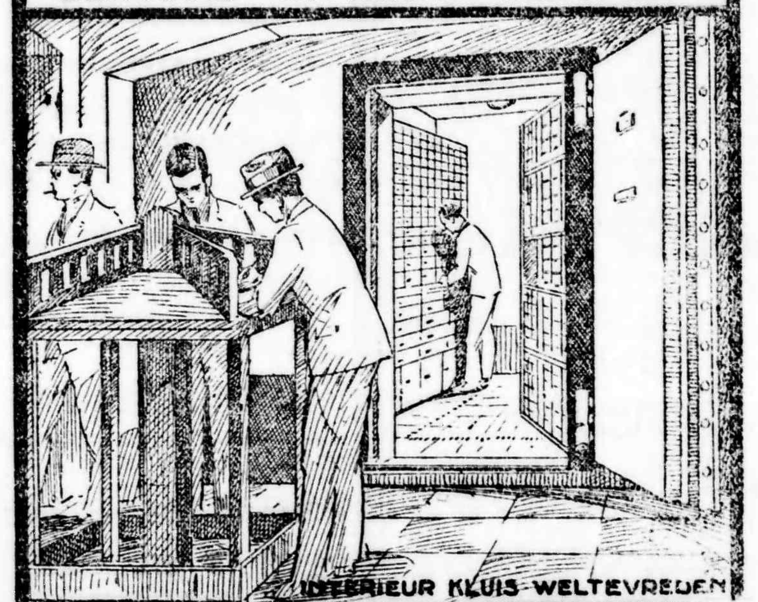
Zoo pas ontvangen: 146m

KARPETTEN, MEUBEL-
en GORDIJNSTOFFEN.

Geurig en Fleurig
Het merk Boldoot is wereldberoemd om zijn fijnen geur. Op Uw toilettafel ontbreke nimmer een flacon
Eau de Cologne
Boldoot
4913

KEYSTONE
KOPER-STAAL
ONVERWOESTBAAR
ANETA
KEYSTONE
APOLLO
IETS HOOGER IN AANSCHAF
VEEL GOEDKOOPER IN GEBRUIK
ALLEENVERTEGENWOORDIGERS
LINDETEVES-STOKVIS
4932

NEDERLANDSCH-INDISCHE
ESCOMPTO
MAATSCHAPPY
SAFE DEPOSIT INRICHTING
IN ONZE KANTOREN TE
AMSTERDAM MALANG SEMARANG
BANDOENG MEDAN SIMPANG
DEN-HAAG ROTTERDAM WELTEVREDEN

4924

Geschenken
in Goud en Zilver
KOOPT
MEN
BIJ
CORDESIUS & ZN.
JUWELIERS
POSTWEG NOORD 39,
WELTEVREDEN.

STEEDS
NOUVEAUTÉ'S.
4910

TRANSPORT-ONDERNEMING
(KLEIN MAAR VLIJTIG)
PINTOE-BESIE KARTINI-WEG P/A 35.
154z TEL. 2008 WELT.

Verhuizen-Verpakken-Verzenden.
Scherp concurreerende prijzen.
Aanbevelend, LIM KE HOEN

„Magneetjes" à f 1.-

NEW MONICO
CABARET —
DANCING —
RESTAURANT
onder leiding van
RODI ROETERS.

„DE ONTVANGSALON VAN BATAVIA"
IEDEREN DAG SERVEEREN WIJ IN ONS OVERDEKT TERRAS RESTAURANT VAN 12 TOT 2 UUR.
LUNCHEON à Fl. 2.-
MENU VAN MORGEN:
Consommé Vermecelli — Ragout Parisienne
Carré de porg, légumes — Crêpes à la crême.
FRUITS — CAFÉ
's avonds altijd **3** verschillende plâts du soir.
4955

GLOBE-BIOSCOPE, (Passar Baroe.)
Heden- en volgende avonden: **Aanvang 7 en 9 uur 45.**
Een der BESTE Jazz-Films, ooit geproduceerd, met de Koningin van den Lach „SUECAROL" de Lieveling van het Publiek in:
„WILDE BAKVISCHJES"
PIKANT! GEESTIG!! OER-KOMISCH!!!
Met Muzikale Illustratie door ons ARTINI ORKEST. 4953

N.V. Stoomvaart Maatschappij
„NEDERLAND"

Ontvangers van goederen wordt hierdoor beleefd kennis gegeven, dat het

s.s. **„SALABANGKA"**
Gezagv. J. BAKKER
ddo. 23 dezer van Amsterdam en Catania te Tandjong Priok is aangekomen en direct met de lossing is begonnen.
Laatste claimdag 7 dagen na den laatsten losdag.
Tandjong Priok, 24 Februari 1930.
N.V. Stoomvaart Maatschappij
„NEDERLAND"
4963 Tel. No. 181 t/m 185 Priok.

OPLEIDING STENO-TYPIST(E)
Nog enkele leerlingen kunnen worden geplaatst bij den cursus voor
PRIVÉ-SECRETARESSE
Het
INSTITUUT „BLOM"
RIJSWIJK 11 Pav. 89w Tel. Wl. 626.

CAPITOL THEATER
OFFREERT HEDEN
BESLIST LAATSTE VOORSTELLINGEN VAN
ANASTASIA.
Aanvang 7 u. en 9.45. Entrée f 1.20 en 1.80

VANAF MORGEN, 25 FEBRUARI:
GRETA GARBO
& CONRAD NAGEL in
DE SPIONNE.
(„THE MYSTERIOUS LADY").

GRETA GARBO heeft vele fascineerende rollen voor het zilveren doek gespeeld, doch nimmer een als de schoone Russische spionne, in deze schitterende Metro-Goldwyn-Mayer Productie!
Vurige liefdes-scènes, die U altijd zullen bijblijven! Spannende onthullingen van een nietsontziend spionnage-systeem!
Geregisseerd door FRED NIBLO, het Genie, dat „Ben Hur" te scheppen wist.
Zie „DE SPIONNE", een M.G.M. Pracht-Productie!
Vooraf „Mozaik uit TOSCA" door Hoedemakers' Capitol Orkest.

Bezoek na de filmvoorstelling het CAPITOL Terras of Restaurant.
Menu: 24 Februari Oxtail à la Marengo f 1.75.
4957

N.V. „Rotterdamsche Lloyd".

Ontvangers van goederen wordt hierdoor beleefd kennis gegeven, dat het

s.s. **„AMELAND"**
Gez. K. SWART
ddo. 22 dezer uit Europa te Tandjong Priok is aangekomen en onmiddellijk met de lossing is begonnen.
Laatste claimdag 5 Maart 1930.
4967 Batavia, 24 Februari 1930.
N.V. Internationale Crediet- & Handels vereeniging „ROTTERDAM"

DECA-PARK.

LINA BASQUETTE
in
„DE OPLICHTSTER."
Er zijn al heel wat films van de z.g. onderwereld gemaakt, doch nog zeer weinig van den z.g. gentleman-dief.
De man, die in leegstaande villa's zijn intrek neemt, er een butler en andere bedienden op na houdt en met zijn bedienden, die eveneens dieven zijn, de geheele villa leeg draagt. In deze film is Lina Basquette het rijke meisje, dat, belust op avontuur, bij dergelijke dieven terecht komt en wordt er als operatie gekozen . . . . . haar leegstaande vila.
U wilt dus wel aannemen, dat het een gecompliceerd geval is en hieruit de allergekste situaties voortvloeien.
HET IS DAN OOK EEN ZEER ONGEWONE GESCHIEDENIS.
Waar de titel van „De oplichtster" niet geheel bevredigt, hebben wij een prijsvraag uitgeschreven:
WIE WEET EEN BETER TITEL?
Vier prijzen zijn hiervoor beschikbaar en wel respectievelijk een vrijkaart voor twee personen voor een maand, voor twee weken, voor een week en voor een voorstelling.
BERSHADSKY ORKEST.
Entrée f 2.— of 3 Coupons. Aanvang 7 u. en 9.45

VAN 5 tot 7 UUR:
Reynado Garcia and His Stompers
OP HET TERRAS.

ZEER SPOEDIG DE SPREKENDE FILM:
„SHOW-BOAT".
4960

No. 69 Maandag 24 FEBRUARI 1930. 46e JAARGANG.

ABONNEMENTSPRIJS: f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF: 1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75. Regeltarief f 0.50 per regel.

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — TWEEDE BLAD — Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord). Na 5 uur 's midd. Welt. 429

HANDEL EN NIJVERHEID.

Amsterdamsche Beurs.

Slotkoersen (*Eigen Dienst*).

	22 Febr.
H.V.A.	582
Kol. Bank	221
N.I. Handelsbank	158
Certif. N. H. Mij.	175
„ N. I. Escompto Mij.	88
Kon. Olie	384
6% Indië 1922	102 1/8
Ned. Scheepv. Unie	181
Lindeteves	146
K. P. M.	221
Deli Spoorweg Mij.	203
Java China Japan Lijn	99

Slotkoersen (*Aneta*).

	21 Febr.	22 Febr.
Javasche Bank	—	—
Amsterdamsche Bank	—	193
Twentsche Bank	140	—
Incasso Bank	—	124
N.I. Escompto Mij. cert.	88	88
Certif. N.H.M.	175	175
Handelsbank	157	157
Koloniale Bank	220	221
Scheepvaart Unie	182	180
Kon. Paketv. Mij.	220	220
Java China Japan Lijn	99	98
Holl. Amerika Lijn	—	—
Kon. Stoomboot Mij.	81	—
N.I. Spoorweg Mij.	203	205
Delispoor	202	—
Sem. Cher. Stoomtr. Mij.	145	144
Sem. Joana Stoomtr. Mij.	—	150
Gas Mij.	—	—
Gas Mij. Nat. Bezit	—	—
Aniem	—	—
Aniem Nat. Bezit	317	—
Internatio	262	262
Lindeteves	144	145
Maintz en Co.	—	142
Philips	463	465
Margarine Unie	329	—
v. Berckels Patent	—	—
A. K. U.	112	—
Hollandsche kunstzijde	—	89
Koninklijke Olie	378	381
Tarakan	—	365
Alg. Exploratie Mij.	179	—
Handelsverg. „Amsterd."	577	582
Cultuur Mij. „Vorstenl."	153	154
Suiker Cultuur	—	—
Suiker Unie	—	258
Poerworedjo	67	67
Java Cultuur Mij.	—	—
Amsterdam Rubber	184	190
Soerowinangoen	—	—
Basilam	83	—
Sumatra Rubber	—	147
Bandar Rubber	153	—
Deli Batavia Rubber	—	129
Kedeng Lemboe	—	—
Malabar	—	—
Gedeh	175	—
Deli Maatschappij	—	—
Senembah	423	—
Deli Bat. Tabak Mij.	—	416
Cultuur Mij. de Oostkust	—	—
Simau	—	—
Redjang	120	120
Billiton B	417	—
Singkep Tin A	—	199
Boeton	—	178

*

Rubbers willig met ruimen handel. Andere markten vast en oploopend met kleinen omzet. Stemming vast.

Bataviasche Beurs.

(*Nadruk Verboden*).

Afgedane Fondsen op 24 Febr.

	Openingsk. laagste	Openingsk. hoogste	Slotkoersen laagste	Slotkoersen hoogste
Certif. N. H. Mij.	173 1/4	173 1/4	—	—
Cult. Mij. Vorstenl.	152 1/4	152 1/4	152 1/2	152 1/2
Unie	177 3/4	177 3/4	—	—
Japanlijn	98	98	—	—
N.I. Spoor	205 1/4	205 1/4	—	—
Sem. Cher. Tr.	146	146	—	—
Holl.-Siam	50	52	51 1/4	51 1/4
Kon. Olie	386	386	385 1/2	385 3/4
Cities Service Coy.	32 1/2	32 3/4 doll.		
5% Oblig. Ind. L. '16	100 1/4	100 1/2	100 1/2	100 1/2
6% „ Doll. L. '22 A 500	102	102	—	—
4 1/2% „ Ind. L. '26 A/B	96 1/2	96 3/4	—	—
„ „ à 100	97 3/4	97 3/4	—	—
4 1/2% „ Ind. L. '29	96 3/4	96 3/4	—	—
6% „ Hot. des Indes	100 1/2	100 1/2	—	—
Sem. Stb. Pr. Veer	204	204	—	—
Amst. Rubber	189 1/4	190	—	—
Woning Mij.	110	110	—	—
Ardjoena	128	130	—	—
Malabar	365	365	—	—
Sumatra Rubber	147 1/2	147 1/2	—	—
Lindeteves	—	—	145 1/4	145 1/4
5% Oblig. Ind. L. '23 A	—	—	100 1/2	100 3/4

Fondsen waarvan geen afdoeningskoersen op 24 Febr. '30.

	Vraag	aanbod
Javasche Bank	315	—
Handelsbank	157	160
Kol. Bank	218	221
A'dam Bank	190	192 1/4
Escompto aand.	87 1/2	89
Escompto cert.	88 1/2	89
H.V.A.	575	590
Internatio	260	—
Lindeteves	145	—
Bandoeng Kinine gew.	300	—
Bandoeng Kinine pref.	144	—
Rott. Lloyd	—	180
K. P. M.	217 1/2	223
Sem. Joana Tram	152	153
Poerworedjo	64	—
Simau	625	635
Redjang Lebong	115	121
Expl. Mij. Ned. Indë	—	232 1/2
Aimem	300	380
Aimem N.E.	280	—
Tarakan	365	—
Solo Electr. Mij.	340	—
Gebeo	205	—
Banjoemas Electr. Mij.	—	138
Sum. Electr. Mij.	—	115
Bali en Lombok Elec. Mij.	110	115
Rembang Electr. Mij. n.e.	—	110
5% Oblig. Ind. Leen. '15	100 1/4	—
5% „ „ 17	100 1/4	—
„ „ „ à 500	100 1/2	—
6% „ Doll. L. '22 B/C	101 3/4	—
5% „ Ind. L. '28 A	100 1/2	101
„ „ „ à 500	100 3/4	—
5% „ Gas Mij.	99	—
5% „ Gebeo	—	100
5 1/2% „ id.	—	101
5% „ Aniem	99	—
6% „ San. Garoet	85	—
6% „ Java Hotel	—	98
Stroohoedenveem	112 1/2	—
Vergde Pr. Veren	—	130
Tegalsch Pr. Veer	260	—
Batavia Veem	75	—
Java Veem	—	179
Portl. Cement	—	107 1/2
Fuchs en Rens	—	160
Preanger Hotel	—	115
Hotel des Indes	143	—
Bagelen	170	—
Basilam	85	90
Gandasoli	145	—
Goen. Hedjo	145	160
Michiels Arnold.	250	—
Moeara Laboe gew.	—	102 1/2
Moeara Laboe pref.	90	110
Papandajan pref.	65	—
Perbawatie	195	—
Tjilentab	—	400
Tjisampora	105	—

*

Onze beursmedewerker meldt:

De markt bleef stil. Slechts een enkele speculatie trad naar voren. Scheepswaarden voelden zich niet senang, Unie lag flauw deden 178. Japanlijn werden tot 98 afgegeven, op K.P.M. hoorden wij niet beter dan 220 bieden. Kon. olie viel niet mede, noteerde slechts fractioneel Cities service bleef tot 32 3/4 dollar gezocht. Van mijnbouw hield Holland-Siam zich op 51. Amsterdam-Rubber op 190 ingezet, liep circa een punt terug. Exploratie deed grif 182 1/2.

Wisselkoersen.

	Factorij.	Escompto Mij.	Handelsbank.
T.T. A'dam	100 1/4	100 1/4	100 1/4
Zicht A'dam	100	100	100
2 m/d A'dam	99 3/4	—	—
3 m/d A'dam	99 3/8	—	—
4 m/d A'dam	99 1/8	—	—
6 m/d A'dam	98 5/8	—	—
T.T. Londen	12.15	12.15	12.15
Zicht Londen	12.12 1/2	12.12 1/2	12.12 1/2
30 d/z Londen	12.08 3/8	—	—
3 m/z Londen	12.—	—	—
T.T. Australië	11.90	11.90	11.87 1/2
Zicht Australië	11.87 1/2	11.87 1/2	11.85
T.T. Amerika	2.50	2.50	2.50
Zicht Amerika	2.49 1/2	2.49 1/2	2.49 1/2
T.T. Frankrijk	10 1/8	10 1/8	10 1/8
Zicht Frankrijk	10	10	10
Zicht België (Belga)	35	35	35
T.T. Duitschl.	59 7/8	59 7/8	59 7/8
Zicht Duitschl.	59 3/4	59 3/4	59 3/4
Zicht Zwitserl.	48 1/2	48 3/8	48 1/2
Zicht Italië	13 3/8	13 3/8	13 3/8
Zicht Stockholm	67 1/4	67	67 1/4
Zicht Oslo	67	67	—
Zicht Kopenh.	67 1/8	67	67
T.T. Calcutta	91	—	—
T.T. Bombay	91	—	—
T.T. Madras	91	—	—
T.T. Colombo	91 1/8	—	—
T.T. Rangoon	91 1/8	—	—
T.T. Japan	1.23 1/2	1.23 1/2	1.23 1/2
Zicht Japan	1.23 1/4	1.23 1/4	1.23 1/4
Zicht Manilla	1.25	1.24 1/2	1.24 3/4
T.T. Hongkong	96	97	95 1/2
T.T. Shanghai	1.22	1.22 1/2	1.21
T.T. Amoy	91	—	87 3/4
T.T. Singapore	1.40 5/8	1.40 5/8	1.40 5/8
T.T. Br.-Indië	—	91	90 7/8

Batavia, 24 Febr. '30.

Amsterdamsche Wisselkoersen.

(*Aneta*).

	21 Febr.	22 Febr.
Prolongatierente	3	3 1/4
A'dam-Java	99 7/16	99 7/16
A'dam-Londen	12.12 3/8	12.12 5/8
A'dam-New-York	2.49 1/8	2.49 15/32
A'dam-Parijs	9.75 3/4	9.75 5/8

Officiëele Producten-Noteeringen.

Opgave van de producten-noteeringen der Handelsvereeniging Batavia en de Ned. Ind. Ver. v/d Rubberhandel, loopende van 22 Febr. '30 12.30 u. n. m. tot 24 Febr. '30 12.30 u. n. m.

	gedaan Zaterdag	heden	laatste vraag	laatste aanb.
Rubber (per 1/2 K.G.) Java-Std.-Sheets				
Febr./Maart	—	—	43 1/4	44
Maart/April	—	—	41 1/2	—
Java-Std.-Crepe				
Febr.	—	—	43 1/4	44 1/2
Maart/April	—	—	44 1/4	—
Palembang Robusta koffie (per 100 K.G.) E.K. Bat. ready				
Febr./Maart	—	—	47	47 3/8
Zwarte Lampong Peper. (per 100 K.G.) E.K. Bat. ready				
Febr./Maart	—	—	121 1/2	125 1/8
Maart/April	—	—	121 1/2	123 1/8
Witte Muntok Peper. (per 100 K.G.) E. K. Bat. ready				
Febr./Maart	—	—	153 7/8	158 3/4

Productenmarkt Batavia.

Rubber smoked sheets en crepe f 0,43 1/2 vraag, f 0,44 aanb.

Palembang Robusta Mrt./Apr. f 28 1/2 vr., f 29 aanb.

Citronella-olie ready A f 2,65 gedaan.

Peper-Lampongs Mrt./Mei f 75 vraag, f 76 aanbod.

Peper-Muntok Febr./Mrt. f 97 1/2 vraag, f 98 1/2 aanbod.

Productenmarkt Soerabaja.

SOERABAJA, 24 Febr. (*Aneta*). Suiker superieur ready f 10 5/8 vraag, f 10 3/4 aanb. Febr. idem Maart idem April f 10 3/4 vraag, f 10 7/8 aanb.

Hoofdsuiker ready f 10 5/8 vraag, f 10 3/4 aanbod. Stemming zeer flauw.

Rubber sheets f 43 1/2 koopers. Markt prijshoudend.

Koffie ready f 41 Aug./Oct. f 40 1/2 nom.

Rubber-Noteeringen.

(*Reuter's Handelsdienst via Aneta*).

Singapore.

	22 Febr. 10 u. v.m.	23 Febr. 10 u. v.m.
Sheets spot	27 1/2	27 1/2
Crêpe spot	27 1/2	27 3/4
Sheets Mrt.	28	28
„ Apr./Juni	—	29 1/2
„ Juli/Sept.	30 3/4	30 3/4
Medium blankets Febr./Mrt.	24	24
Remilled native rolled bark Febr./Mrt.	16	16

Heden opende de markt kalm.

Londen.

		21 Febr. open. not.	21 Febr. slot not.	22 Febr. open. not.	22 Febr. slot not.
Sheet spot	koop.	8 1/4	8 1/4	8 5/16	8 3/8
	verk.	—	8 3/16	—	8 7/16
„ Mrt.	koop.	—	8 1/4	—	8 3/8
	verk.	—	8 3/8	—	8 7/16
„ Apr./Juni	koop.	—	8 1/2	—	8 11/16
	verk.	—	8 9/16	—	8 11/16
Crêpe spot	koop.	—	8 1/8	—	8 1/4
	verk.	—	8 3/16	—	8 5/16

De markt opende en sloot, prijshoudend.

New-York.

		21 Febr. 4 u. n.m.	22 Febr. 4 u. n.m.
Crêpe spot	koop.	16 3/4	—
Sheet spot	koop.	16 1/4	—
	verk.	16 1/2	—
„ Mrt.	koop.	16 3/8	—
„ Apr./Juni	koop.	16 3/4	—
	verk.	17	—

Markt gesloten.

Slotnoteeringen.

		21 Febr.	22 Febr.
Sheet spot	koop.	16 1/4	—
	verk.	16 1/2	—
Apr./Juni	koop.	16 7/8	—
	verk.	17 1/8	—

Peper-Noteeringen.

Londen.

	21 Febr.	22 Febr.
Zwarte Singapore cif. Londen Jan./Mrt.	12 3/4 nom.	12 3/4 nom.
Witte Muntok cif. Londen Mrt./Mei	17 1/2 ged.	17 3/8 ged.
Zwarte Lampong cif. Londen Mrt./Mei	13 5/8 ged.	13 1/2 nom.

Tin-Noteeringen.

Singapore.

	21 Febr.	22 Febr.
Verkocht	125 tons	150 tons
Prijs (per picol)	89 doll.	89 doll.

Londen.

	22 Febr.
Slottransacties in den namiddag:	
Ready per ton (standard)	—
3 mds. levering	—

New-York.

21 Febr.	22 Febr.
38 3/4 doll.	—

Markt gesloten.

Engelsche Conversie-leening.

LONDEN, 23 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De Engelsche regeering schrijft een 4 1/2 pct. conversieleening uit. Koers van uitgifte bedraagt 95 pct, en de leening wordt afgelost in 1940—'44.

Kampar-Sumatra Mij.

'S GRAVENHAGE, 23 Febr. (*Spec. Bat Nieuwsblad*). Op de vergadering van de Kampar-Sumatra Goud-Exploitatie Maatschappij zijn de voorstellen van het bestuur bij acclamatie aangenomen. De voorstellen behelzen het bestuur machtiging te verleenen om de noodige maatregelen te treffen teneinde de bestaande verbintennissen na te komen en af te wikkelen en deel te nemen in de oprichting van andere vennootschappen tegen den inbreng van verleende concessies.

VERKORTE BALANS VAN DE JAVASCHE BANK

op den 22tsen Febr. 1930 des avonds.

DISCONTO'S BETAALBAAR IN NED. IND. (*incl. voorschotten in Rekening-Courant*).			
Handelspapier		f 7.019.367.40	
Vendupapier		„ 1.744.994.99	f 8.764.362.39
WISSELS, BUITEN NED. IND. BETAALBAAR			
In disconto.		—.—	
Gekocht	f 31.014.748.76		
Af: verkocht, maar voor de Bank nog niet afgeloopen	„ —.—	f 31.014.748.76	„ 31.014.748.76
BELEENINGEN (*incl. Voorschotten in Rek.-Crt*).			
Goederen en Documenten	f 22.047.622.44		
Eff. en Wissels	„ 47.871.565.15		
do. prol. in Nederl.		f 69.919.187.59	
Hypothecaire Vorderingen		„ 684.053.81	
Andere voor overdracht of beleening vatbare en bij geschrifte aangegane inschulden		„ —.—	
Munt en Muntmateriaal		„ 16.037.50	„ 70.619.278.90
VOORSCHOTTEN AAN HET GOUV.			„ 3.543 121.80
BELEGD KAPITAAL			
Effecten		f 4.457.561.49	
Hypotheken		„ —.—	„ 4.457.561.49
BELEGD RESERVEFONDS			
Effecten		f 12.940.757.18	
Hypotheken		„ —.—	„ 12.940.757.18
NED. IND. MUNTSTUKKEN			
Goud		f 72.325.510.—	
Zilver		„ 30.266.132.50	
Pasmunt		„ 568.615.92	„ 103.160 258.42
MUNT EN MUNTMAT.			
Munt, goud	f 49.670.739.66		
Muntmater. goud	„ 17.079.135.24	f 66.749.874.90	
Munt, zilver	„ —.—		
Muntmater. zilver	„ 198.642.—	„ 198.642.—	„ 66.948.516.90
BELEGD PENSIOEN- EN ONDERSTANDFONDS			„ 3.778.750.48
GEBOUWEN EN MEUBELEN DER BANK			„ 6.425.756.29
DIVERSE REKENINGEN			„ 32.376.501.79
			f 344.059.614.40
Beschikbaar Metaalsaldo		f 46.156.240.29	
Muntbiljetten in omloop van f 2,50		f 21.715.047.50	
„ „ „ „ „ 1.—		f 15.053.792.—	
		f 36.768.839.50	

KAPITAAL	f		9.000.000.—
RESERVEFONDS	„		13.500.000.—
BIJZONDERE RESERVE	„		1.793.921.41
PENSIOEN- EN ONDERSTANDFONDS	„		3.828.765.75
BANKBILJETTEN IN OMLOOP	„		274.776.810.—
BANKASSIGNATIËN IN OMLOOP	„		1.466.014.85
REKENING-COURANT SALDI:			
Van het Gouvt.	f	—.—	
Van anderen	„	32.216.942.92	32.216.942.92
DIVERSE REKENINGEN	„		7.477.129.47
			f 344.059.614.4

DE RUBBER-SITUATIE.

Een fantastisch plan.

SINGAPORE, 23 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Op een vergadering van de leden voor de Chineesche K. v. K. is de situatie op de rubbermarkt in debat gebracht.

Een resolutie is aangenomen waarin wordt voorgesteld geen rubber-landen binnen de vijf jaar te vervreemden en erop aan te dringen dat een heffing op den uitvoer in natura zal worden vastgesteld, gebaseerd op een *sliding scale*. Rubber die tengevolge van deze maatregelen niet zou kunnen worden uitgevoerd, behoort, naar het oordeel der vergadering ter beschikking gesteld te worden van de Nederlandsche en de Engelsche regeering teneinde voor nieuwe gebruiksmogelijk of dergelijke doeleinden aan te wenden.

Men verklaart zich bereid zich aan te sluiten bij elk der Londensche voorstellen indien deze plaatselijk in praktijk gebracht kunnen worden.

De Londensche Theeveilingen.

(*Van de firma John Peet en Co.*).

Te Londen bleven de standaard noteeringen in de aldaar op 20 dezer gehouden veiling van Javathee onveranderd, behalve voor ordinaire P. en B.P., welke beide soorten 1/4 d. stegen.

In genoemde veiling werden o.a. de volgende prijzen betaald, bruto per Engelsch pond:

Perbawatie	Br. Or. Pek. I	2 sh. 3 1/2 d.
Girilaja	Br. Or. Pek. I	1 sh. 3 d.
Tanawattie	Br. Or. Pekoe	1 sh. 2 1/2 d.
Taloen	Pek. Fannings	10 1/2 d.
Tanawattie	Pek. Fannings	10 1/2 d.
Tanawattie	Broken Pekoe	9 3/4 d.
Perbawatie	Br. Or. Pekoe	9 1/2 d.
Tanawattie	Broken Tea	9 1/2 d.
Halimoen	Br. Or. Pekoe	9 1/8 d.
Negiara	Br. Or. Pekoe	8 7/8 d.
Tjiomas	Broken Tea II	8 7/8 d.
Sitiardja	Broken Tea	8 3/4 d.
Tanara	Br. Souchong	8 3/4 d.
Sitiardja	Fannings	8 5/8 d.
Perbawatie	Broken Pekoe	8 1/2 d.
Perbawatie	Broken Tea II	8 1/2 d.
Tjiseureuh	Braken Pekoe	8 1/2 d.
Tanawatti	Broken Tea II	8 1/4 d.
Girilaja	Br. Or. Pekoe	8 1/8 d.
Halimoen	Broken Pekoe	8 d.
Halimoen	Broken Tea	8 d.
Halimoen	Pek. Fannings	8 d.
Tjiseureuh	Broken Tea	8 d.
Girilaje	Fannings	7 3/4 d.
Negiara	Pek. Fannings	7 3/4 d.
Perbawatie	Pek. Fannings II	7 1/2 d.
Tanawattie	Dust	7 d.
Tjiomas	Broken Pekoe II	7 d.
Girilaja	Dust	6 1/4 d.
Tjiseureuh	Dust	6 1/4 d.

In de op denzelfden dag te Amsterdam gehouden veiling werden o.a. de volgende prijzen besteed, bruto in centen per half kilogram:

Perbawatie	Orange Pekoe I	179
Perbawatie	Orange Pekoe	80
Halimoen	Orange Pekoe	68

Copra.

Londen.

22 Febr.

Febr./Mrt. 22 pd.st. verk.

Een Interview met den heer Wehry.

Aneta mocht een onderhoud hebben met den heer G.J. Wehry, van de firma Geo Wehry & Co. te Batavia, over de voorgenomen rubber- en thee-restrictie.

In verband met de rubber-restrictie en de voorgenomen reis naar Indië van den heer Marinus, kan worden opgemerkt, dat de regeering niet afwijzend kan staan tegenover de plannen om zoo mogelijk en dan zonder dwang, ook de Inlandsche rubberplanters in de restrictie te betrekken. De betrokken bevolking heeft door de lage rubberprijzen nauwelijks genoeg te eten en moet in dit opzicht wel vatbaar zijn voor goeden raad. Wanneer nu dezelfde landbouwconsulenten, die in de dagen van hooge prijzen onder die bevolking propaganda maakten voor de rubber, thans doelbewust propaganda gaan voeren voor het planten van voedselgewassen, zal de Inheemsche rubberrestrictie, naar de overtuiging van den heer Wehry, als van zelf langs natuurlijken weg tot stand komen.

Ook het binnenlandsch bestuur kan in dit opzicht krachtig meewerken. En dit zal uiteraard ook in het belang zijn van de Inlandsche planters. Zij zullen eenerzijds wederom voldoende voedselgewassen kunnen oogsten en anderzijds geen tijd hebben voor den rubber-tap.

En als de zoo juist genomen besluiten om internationaal vanaf 1 Mei a.s. gedurende een volle maand den rubbertap stop te zetten, eenmaal tot uitvoering zijn gekomen, is er geen enkele reden om—wanneer het noodig is—er later nog een maand of meer aan toe te voegen.

De internationale samenwerking is er nu. De weg staat dus open voor verdere samenwerking.

De heer Wehry ziet de toekomst voor de rubber dan ook veel hoopvoller in, dan eenigen tijd geleden.

(Het lijkt ons overbodig, hier nog eens te motiveeren waarom de regeering met zal overgaan tot het uitoefenen van eenigen drang op inheemsche planters, en waarom dus het optimisme van den heer Wehry ons onredelijk voorkomt—*Red. B.N.*)

Wat de thee-restrictie betreft, verklaarde de heer Wehry hoe naar zijn eigen meening het besluit om den oogst van 1930 te beperken tot het kwantum van 1929 verminderd met 12.000.000 halve kilogrammen, het best zou kunnen worden uitgevoerd.

In de eerste plaats zal moeten worden vastgesteld hoe groot de oogst van geheel Ned. Indië is.

Dan zullen de ondernemers in onderling overleg uitmaken hoe de restrictie onder alle aangeslotenen moet worden verdeeld.

De basis daarvoor zal moeten worden gevonden in de „lower grades", de minderwaardige soorten. De pluk der lower grades zal namelijk moeten worden beperkt tot 4 à 5 pct. Zij die een oogst maakten van 15 à 25 pct. lower grades, zullen dus een belangrijke restrictie moeten toepassen. Daartegenover zal de beperking voor hen, die thans reeds een laag percentage lower grades hebben, uiteraard gering zijn.

Dit systeem beteekent reeds een aanzienlijke restrictie, waardoor bovendien de kwaliteit en de reputatie van de Ned. Indische thee naar boven gaat.

De belanghebbenden zijn thans nog niet tot oveneenstemming gekomen, voor wat de wijze van oogstbeperking betreft.

Verwacht wordt echter, dat men ook in dit opzicht spoedig tot een goede samenwerking zal geraken.

Faillissementen.

Uitgesproken.

Bij vonnis R. v. J. te Makasser dd. 14 Februari 1930.

Kwee Moy, handelaar, handelende onder het merk „Tjoan Hoat" te Makassar.

Bij vonnis van den Raad van Justitie te Batavia van 21 Februari 1930, het faillissement van;

Tan Teng Ko, particulier wonende te Garoet;

Tjeng Tam Nio, zonder beroep, wonende te Garoet;

Yo Pang Nio, echtgenoote van Tan Teng Ko, zonder beroep, wonende te Garoet;

Lim Joeng, koopman, wonende te Bandoeng, en aldaar handeldrijvende onder den handelsnaam The Cooperation Furniture Store aan den Bragaweg No. 58;

Thung Siang Soen, aannemer, wonende Handelsstraat te Buitenzorg;

Tan Tjay Kau, merk Hap Goan, koopman, wonende te Soekamandi (afdeeling Krawang);

Boedjang Bin Tambi Adam, vreemde Oosterling (kling), wonende te Pontianak;

Kwee Goeat Nio, weduwe van wijlen Tjia Kie Tjiang, vroeger kleinhandelaarster, thans zonder beroep, wonende te Kota Boemi, Lampoeng, gegijzelde te Tandjong Karang;

Mevrouw M.H. Franz, geboren Meeng, van beroep pensionhoudster, wonende te Weltevreden Marinelaan no. 7—9;

Sie Koei Nio, ongehuwd, zonder beroep, wonende te Batavia Tangki no. 9 p/a Pitik;

Nangning Abdullatip, handelaar, wonende te Moeara Enim, residentie Palembang bij acte dd. 11 Februari 1929 blijkens Javasche courant ddo. 1 Maart 1929 no. 18 gedeeltelijk onderworpen aan de Europeesche wetgeving;

L.M.A. Gefken, wonende te Tasikmalaja.

Opgeheven;

Bij vonnis van den Raad van Justitie te Batavia van 21 Februari 1930, het faillissement van:

Henri Ruwaë, van beroep stationsassistent der S.S., wonende Manggarai Carpentierstraat F no. 4 te Meester-Cornelis, i.s.v.f.v.b.v. ddo. 31 Januari 1930.

Tegen de vonnissen van den Raad van Justitie te Batavia van 7 Februari 1930, waarbij;

I. Lauw Soe Lin, vroeger schoenmaker wonende Gang Ketjap 28 Batavia, merk Hong Bie;

II. de nalatenschap van wijlen Oey A Man, wed. van Lay A Kwie destijds wonende te Pandeglang, en aldaar handeldrijvende onder den handelsnaam Lay Tay Hin;
in staat van faillissement zijn verklaard, door de failliete verzet is aangeteekend.

Het verzet is ter terechtzitting van heden 21 Februari 1930 door gemelden Raad gegrond verklaard en diens faillietverklaring opgeheven.

De Thee-restrictie.

AMSTERDAM, 22 Febr. (*Aneta*). Op de vergadering van de Nederlandsch-Indische vereeniging ter behartiging van de belangen van de theecultuur, werd besloten de methode om te komen tot een beperking van den oogst aan elken planter individueel over te laten. Hij kan dit doen hetzij door middel van plukselectie of door middel van de fabricage.

Uit den Katoen-Handel.

In den handel in katoentjes in Lancashire is een nieuwe actie begonnen.

Men zegt, dat een nieuwe bond zal gevormd worden, de „Britisch Cotton Textile Association", welke gesteund zal worden door allen, die bij den katoen-handel betrokken zijn, ook de arbeiders. Het doel is een economische basis voor den katoenhandel te verkrijgen in overeenstemming met massaproductie en een geregelde vraag.

Cultuur-producties.

(*Van de Ned. Ind. Landbouw Mij.*)

Ondern. Rubber	Prod. o/ Jan. '30 h. K.G.	Jaartaxatie h. K.G.
Proempang	21026	283000
Pasir Benda	19130	250000
Sindoeagoeng	35140	370000
Goen. Toenggal	24.94	312000
Tjikandi Ilir	9460	108000
Kemb. Koening	9024	130000
Gabroe	54052	600000
Soekaboemi	13843	160000
Widodaren	30572	300000
Djatirono	21564	220000
Tondjo Resmi	3808	48400
Thee	Prod. o/ Jan. '30 ½ K.G.	Jaartaxatie ½ K.G.
Rantjasoeni	43584	556400
Goen. Raoen	61000	500000
Koffie	Prod. o/ Jan. '30 K.G.	Jaartaxatie K.G.
Njoenjoer	—	248800
Djoerang Banteng	—	175500
Kaba Wetan	2902	432300
Gabroe	—	77202
Djatirono	445	231500
Goen. Raoen	2000	206200
Widodaren	—	111 70
Soekaboemi	—	308800

Buitengewoon en Individueel Onderwijs.

Te Soerabaia is opgericht de Vereeniging „Soerabaiasche School voor Buitengewoon en Individueel Onderwijs". Het bestuur der Vereeniging, welke zich ten doel stelt onderwijs te verstrekken aan kinderen, die, wegens hunne geringere verstandelijke vermogens het klassikaal onderwijs op de gewone inrichtingen voor Lager Onderwijs niet kunnen volgen, is als volgt samengesteld:

Mr. J. J. Tichelaar, voorzitter; mr. L F.H. Schöler secretaris, Billionstraat 77; H. L. Liem, penningmeester; H. Kroeders; D. Nabarro; mr. R. Ng. Soebroto; ds. J. A. R. Terlet; dr. A. de Timmerman; dr. D. G. W. van Voorthuyzen en ir. E. D. Wermuth.

De 50.000e Octrooi-aavrage.

Bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom te Den Haag is op 26 Januari octrooiaanvrage nr. 50.000 ingediend. Dit geschiedde door het Octrooi- en Merkenbureau Willekens aldaar.

Het aantal ingediende octrooiaanvragen in Holland neemt hand over hand toe. Nadat de Nederlandsche Octrooiwet op 1 Juni 1912 in werking trad, duurde het ongeveer vier jaren voor het getal 10.000 werd bereikt; ongeveer vijf jaren later werd het getal 25.000 overschreden, terwijl voor de tweede helft van de 50.000 aanvragen slechts 6½ jaar noodig bleken te zijn, tegen ruim elf jaren voor de eerste helft. Het jaargemiddelde, dat voor het in werking treden der Octrooiwet op ongeveer 2500 octrooiaanvragen werd geschat, is dan ook belangrijk gestegen en bedroeg voor het afgeloopen jaar 1929 zelfs ongeveer 5200 aanvragen.

In dit laatste geval is het geringe aantal octrooiaanvragen uit Nederlandsch Oost-Indië, Suriname en Curaçao niet inbegrepen.

Naamlooze Vennootschappen.

Bij G.B. is bewilliging verleend op de akte van oprichting der:

— te Batavia gevestigde N. V. „Handel Maatschappij Tek Ho voorheen Firma Lie Oen Seng & Co."

— te Bandjarnegara (Midden-Java) gevestigde N.V. „Handel Maatschappij Sien Gie".

Radio-Nieuws.

Onze Luisterpost.

Phohi.

Jeanne Bergsma van Gorkum schrijft ons over de jongste Phohi-proefuitzending:

Wèl is de Phohi goed geslaagd met zijn verschillende krachten. Elke klassieke Woensdagavond onder leiding van Jaap Spaanderman is voor den ernstigen kunstminnaar een bron van artistiek genot, en de uitzendingen van het „Klein Orkest" op andere avonden geven aan iedereen, die graag frissche, goedgespeelde muziek hoort, allergezelligste oogenblikken.

Dan eens zijn het opera-portpurri's, een andere keer balletmuziek, sòms ook fleurige dansen, en dit alles met vaste hand en jeugdige opgewektheid gedirigeerd door den begaafden Loe Cohen.

Gisteravond hoorden we een Ouverture van Rossini en een Balletsuite van Deslibes; aan het slot lichtere nummers onder motto: „Elck wat wills", maar alles met denzelfden Schwung gelanceerd.

Als afwisseling zong de bekende basbaritonzanger Hendrik van Oort Schumann's „Dichterliebe" (tekst van Heine), later nog vijf liederen van Strauss en eenige composities van hemzelf.

Deze superieure kunstenaar, die zich nooit bepaald heeft tot alleen-maarzingen, doch ook als pianist en muziektheoreticus zijn sporen verdiende, beschikt nog steeds over een soepel geluid, dat goed draagt en vóór alles verrukkelijk *zuiver* klinkt; een prachtig aanzetten van de hoogere tonen, getuigde van véél studie en een uitstekende school.

De overkomst was dezen avond duidelijk en ongeschonden; alleen kwam er na Deslibes een hardnekkig gesnork en getoeter in de lucht... 'n begeleiding, waarvan de zanger zich *niet* bewust geweest is!

Programma's.

Phohi (16.88 M.)

Overzicht van de uitzending van den Phohizender, te Huizen, Holland, op een Golfl. van 16.88 m. van 13–15 G.M.T. (20.20—22.20 M.J.T.)

Maandag, 24 Febr. '30.

Kwartet onder leiding van Loe Cohen.

1. The Tutti Frutti Song, Charlie O. Flynn.
2. Let me have my dreams, Waltz, Grant Clarke en Harry Aks.
3. Lohengrin, Opera Fantaisie Richard Wagner-Alder.

Jeans Janssens, Tenor.

4. Entr'acte Gavotte Ern Gillet.
5. La Navarraise J. Massenet-Alder.
6. Das Dreimädlerhaus, Operette Fantasie, Franz Schubert-Berté.

Jean Janssens, Tenor.

7. Schlaf'ein, mein kleines Sonnenkind, Tango Sérénade, Robert Stolz.
8. Do You? Valse Billy Magerl.
9. a. Si tu le voulais, Chanson, Paolo Tosti.
   b. Sourire de Pierrette Interm. Pizziasto, Roger de Berville.
10. Marche Finale.

Woensdag, 26 Februari 1930, van 3–15 G.M.T. (20.20—22.20 M.J.T.)

Groot symphonie orkest onder leiding van Jaap Spaanderman.

1. Ouverture Figaro Mozart.
2. Aria van Mozart Soliste mej. Elize de Haas.

Groot symphonie orkest.

3. Londoner Symphonie Haydn.

Phohi Trio.

4. Divertissemento Joh. Strauss.
5. Fruehlingsstimmen Soliste mej. Elize de Haas.

Groot symphonie orkest.

6. Cornelius Marsch, Mendelsohn.
8. An der schoenen blauen Donau, J. Strauss. Soliste mej. Elize de Haas.

Donderdag, 27 Februari 1930, van 13—15 G.M.T. (20.20—22.20 M.J.T.)

Versterkt klein orkest onder leiding van Loe Cohen.

1. Met vaandels en trompetten, Marsch, Fritz Jakma.
2. Wiener Buerger, Walzer, C.N. Ziehrer.
3. Haritana, Ouverture, M.S. Wallace.

Aart Gremmé, Tenor.

Versterkt klein orkest onder leiding van Loe Cohen.

4. a. Talisman, Intermezzo L. v. Siede.
   b. Liebesorakel, Charakterstueck, von Platen.
5. Le Jongleur de notre Dame, Opera Fantasie J. Massenet-Tavan.
6. Ich kann nicht „nein" sagen, Willy Rosen.

Aart Gremmé, Tenor.

Versterkt klein orkest onder leiding van Loe Cohen.

7. Voulez-vous Paepchen, Foxtrot, Interm. uit „Die Herzogin von Chicago" Em Kálmán.
8. Ein Souper bei Suppé, Potpourri C. Morena.
9. Finale.

Vrijdag, 28 Februari 1930, van 13–15 G.M.T. (20.20—22.20 M.J.T.)

Kamermuziek te geven door het Haydn kwartet.

Het programma wordt nog nader aangekondigd.

P.L.E. (15.93 M).

Uitzending van P.L.E. op Dinsdag, van 21 uur M.J.T. af. Solisten: de heer M. Pohl, (Viool) mevr. M. Pohl — Rethy (Piano).

1. Sonate no. 3 in F. Gr. T. G. F. Händel (1685 — 1759)
   Adagio, Allegro, Largo, Allegro. Viool en Piano.
2. Aria in F. Kleine T. A. T. Tenaglia (± 1600). Viool en Piano.
3. Fantasie in C Kleine T. J. S. Bach (1685 — 1750).
   Allegro Moderate. Piano.
4. Sonate no. 12 in Es gr. T. W. A. Mozart (1756 — 1791).
   Ancante con Moto, Rondo Allegro. Viool en Piano.
5. Sonate quasi una Fantasia, L. van Beethoven (1770 — 1827).
   Opus no. 27, no. 2 Cis Kleine T. Allegretto, Presto, Agitato. Piano.
6. Sonate no. 3 Opus 12 in Es gr. T. L. von Beethoven (1770 — 1827).
   Allegro con Spirito, Adagio Molt'Espressione, Rondo, Allegro Molte.

Het concert wordt voorafgegaan door een mededeeling omtrent het doofstommenonderwijs in Nederlandsch-Indië.

Batavia (I.A.A., 75 M.)

Maandag, 24 Febr.

7 — 9	Muziek Hotel der Nederlanden.
9 — 10	Piano Novelty's door den heer J. de Vries.

Dinsdag, 25 Febr.

7 — 9	Versterkt Orkest van Hotel der Nederlanden.
9 — 10	Grammofoon muziek.

Bandoeng (I.A.B. 58 M.)

Het programma voor heden van de Preanger-Hotel-Muziek, te broadcasten door de Radio vereeniging aanvang half 8 n.m: 1. Ouverture „Stradella", Flotow, 2. „Deux chansons italiennes", Volpatti. 3. Walzer „Am schönen Rhein", Kéler Béla. 4. Fantaisie aus der Oper „Die Perlenfischer", Bizet, 5. „Intermezzo", Brahms, 6. „Erinnerungen aus Delibes Werken", Urbach.

SPORT EN SPEL.

VOETBAL TE BANDOENG.

S.V.B.B. op verzoek.

De Bandoengsche voetbalkampioenen U.N.I. hebben feest gevierd en daarbij de Bataviaasche voetbalkampioenen S.V.B.B. op bezoek gehad.

Zaterdagmiddag werden de feesten ingeluid door een gecostumeerden voetbalwedstrijd en na afloop daarvan kwamen de beide kampioensploegen tegenover elkaar. Ten slotte bleef, dank zij van Bladel in het U.N.I.-doel, Batavia met 6—5 de meerdere; het was een wedstrijd waarbij de goaltjes veel duurder waren dan de uitslag laat vermoeden.

Voor een talrijk publiek stellen zich bij vijven onder leiding van den heer de Wilde de volgende ploegen op:

U. N. I.: van Bladel.
Zuidema, Altenburg.
van der Putten, Amrein, Koedirman.
Huwae, Giesel, Welffers, Frans Goldman, van Dijke.

●

Oewang, Malasch jr., Weise jr., Mols, Oejong.
Lasso, van Donk, Soekarso.
Meeng, Bax.
S.V.B.B.: Becker.

Als de Bandoengers den aftrap doen moet bijna oogenblikkelijk Becker de handen uit de mouwen steken. Gevaarlijk wordt het voor de Batavianen als Welffers een opgelegde kans voorbij liet gaan en doorgeeft aan van Dijke, wiens schot Becker echter op sublieme wijze meester blijft. Dan is het voorloopig gedaan met de Bandoengers.

Uit een duel tusschen Koedirman en Oejong weet de laatste een schitterende voorzet te produceeren; er ontstaat een scrimmage, waaruit Malasch met een zacht schot Batavia de leiding bezorgd (0—1). Even zijn de U.N.I.'anen beduusd en van dat moment profiteert B.B. om snel terug te keeren. Weer zorgt Malasch voor een doelpunt (0—2)

Het Bandoengsche spel wordt zenuwachtig, vooral de verdediging is niet meer zeker van zichzelf. Toch raken de Bandoengsche kampioenen langzamerhand in de meerderheid. Welffers verkleint den achterstand (1—2) Aan U.N.I. valt een corner ten deel, waarbij de onvolprezen Lasso opluchting brengt, maar Bandoeng komt terug en Welffers kogelt in; de bal komt echter via Meeng bij van Dijke terecht, die ineens op schitterende wijze inschiet, zoodat de partijen gelijk zijn. Bij een Batavia-aanval raakt Mols onklaar, waarom Lippelt Jr. invalt. Bandoeng heeft veel pech als bij een voorzet van Oewang van der Putten op den rug valt en het leder op die wijze in het doel wordt gedeponeerd (2—3).

De Bandoeng-aanvallen zijn niet van de lucht, maar de Batavia-achterhoede speelt in topvorm. Becker moet eindelijk zwichten als de aalgladde Huwae van een geboden kans op onhoudbare wijze profiteert (3—3). Tot aan de rust gaat het spel gelijk op; over en weer worden de doelen bezocht, gescoord wordt er echter niet meer.

Na korte pauze brengen de Blauwhemden het leder aan het rollen; een gevaarlijk oogenblik voor de Bandoengers ontstaat als van Bladel den bal laat vallen, maar zich nog juist op tijd weet te herstellen. Batavia blijft vooreerst in den aanval en ten slotte maakt Malasch 3—4.

Even later komen de Bandoengers onverwachts aan den gelijkmaker: als Welffers van verre een bal krijgt toegespeeld weet hij met een onbenullig boogschot over den uitloopende Becker heen te scoren (4—4). Lang heeft Bandoeng er geen plezier van, want als Oewang een goeden voorzet geeft, laat Zuidema den bal over voor van Bladel, die deze manoeuvre schijnbaar niet snapt, waarvan Weise profijt trekt (4—5) Batavia is sterker, maar de Bandoeng-aanvallen blijven zeer gevaarlijk en al heel spoedig moet Becker andermaal vísschen na keurig combinatiespel (5—5). Van Dijke was de maker van dit doelpunt. Nog eenige minuten resten. Batavia's meerder spelroutine doet zich gelden, van Bladel laat zich heel op het einde nogmaals door Malasch verschalken (5—6), waarmede het einde kwam van dezen schitterenden wedstrijd.

Bondselftal — S.V.B.B. 1 — 5.

Den tweeden dag is het een slappe vertoonig geworden, waarbij bleek dat de Batavianen stukken boven ons Bondsteam uitstak, met niet minder dan 5—1 moesten de Rood Witten erkennen, dat elf spelers nog geen elftal vormen. De uitslag is echter sterk geflatteerd. Onder leiding van den heer van Helden wien een zuiver buitenspel geval ontging, waardoor de Batavianen aan hun derde goal kwamen, stellen op tijd zich de ondervolgende ploegen op:

Bandoeng: Wolf,
Zuidema, den Exter,
van der Putten, Amrein, Boogh,
Huwae, Lippelt, Welffers, Weise sr., Vogler.

●

Oejong, Mols, Weise, jr. Malasch, Oewang,
Soekarso, Donk, Lasso,
Bax, Meeng.
S.V.B.B.: Becker.

Bij Bandoeng mankeert dus Giesel en na eenige oogenblikken werd Zuidema vervangen door Soekiman.

Al spoedig geeft Soekarso een boogschot, Wolf laat den bal uit de handen vallen en Weise Jr, heeft weinig moeite (0—1). Becker heeft dan veine: hij wil een bal ineens wegtrappen en trapt tegen een Bandoenger aan; resultaat is ten slotte een corner die Amrein hopeloos overschiet. Batavia toont zich superieur; het spel van de Bandoengers is flauw, bovendien mankeert er nog al iets aan, steeds opnieuw zijn de Roodwitten een onderdeel van een seconde te laat; de halflinie besteedt te veel aandacht aan verdedigen.

Batavia weet de stand voor de rust nog op te voeren: als Oewang goed voorzet, scoort Malasch de tweede goal (0—2).

Bijna oogenblikkelijk na de hervatting verkleint Bandoeng den achterstand: Uit een voorzet van Huwae vangt Vogler het leder ineens op en scoort onhoudbaar via den paal (1—2.) De Bandoengers krijgen wat meer moed, Oejong krijgt den bal in offside positie toegespeeld; zijn voorzet benut Mols om te secoren (1—3.) Even hierna begaat den Exter een blunder en het Batavia binnen trio loopt ment den bal het doel in (1—4). De wedstrijd verslapt dan; reeds zien we hoe een deel van het publiek verdwijnt. Toch is Bandoeng nu sterker, maar het geluk is niet met hen; integendeel, Batavia breekt plotseling door en Weise schiet in (1—5). Spoedig komt dan het einde.

De Fuif.

In de tooneelzaal van „Ons Genoegen" hebben de Unianen zich Zaterdagavond met hunne gasten vereenigd en op sportbroederlijke wijze de blommetjgs eens flink buiten gezet. Door Teddy Kessler, U.N.I 's voorzitter, werd het feest met eenige hartelijke woorden ingezet, daarna volgde cabaret en voordat men ging dansen werden de spelers van alle vier de kampioenselftallen van U.N.I. gehuldigd. Dat de pret tot laat in den ochtend voortduurde, verried het spel van Zondagmiddag.

De A.V. van den B.V.B.

De algemeene jaarvergadering van den Bandoengschen Voetbal Bond had Zondagochtend plaats. In het bestuur werden de volgende heeren gekozen: C.J. Nauta, voorzitter, leden M.J. de Wilde, Bertram, J.W.R.H. Doorman J. J van Liefland. H.J. van den Berg, The Goan Tjoan en secretaris J.A.F Poolman.

Y.M.C. werd bevorderd en tot eerste klasser benoemd. Carel Giesel, de aanvoerder van U.N.I., werd eerelid.

Verder werd een nieuw competitieprogramma aangenomen met de afwerking waarvan in Maart zal worden begonnen. De reserve-klassen worden afgeschaft.

PAARDENSPORT.

De groote sweep stake.

De Londensche beurs deelde Vrijdag jl. mede, dat de Derby *sweep-stake* in 1930 in totaal niet meer zal bedragen dan 100.000 pond sterling in tickets van één pond. In 1929 was het totaal een millioen pond sterling.

STAATSLOTERIJ.

Trekking van Donderdag 23 Jan. 1930.
5e Klasse 4e Lijst.
Hooge prijzen:

Prijs van f 10,000:	1648				
„ „ „ 1000:	3778	5417	9358	13250	
	14962				
„ „ „ 400:	8 88	11721	13261		
„ „ „ 200:	7948	8229	12676		
„ „ „ 100:	1076	1988	2273	5503	
	7821	18139			

Trekking 27 Jan. 1930.
5e Klasse 5e Lijst.
(Naar de voorloopige lijst)

Prijs van f 1000:	249	373	12742	14728
	19916	20577		
„ „ „ 400:	1252	8025	8319	8721
	12946	20420		
„ „ „ 200:	3152	6684	10130	15492
„ „ „ 100:	2219	2523	4695	5517
	6807	8447	9397	10259
	10909	13496	13993	14411
	14611	15900	16049	16307
	17478	18427	19672	

Trekking 28 Jan. 1930.
5e Klasse 6e Lijst.
(Naar de voorloopige lijst.)

Prijs van f 1000:	1771	6613	9r92	18806
„ „ „ 200:	2061	2190	11036	20345
„ „ „ 100:	2508	8477	3664	4652
	7081	10248	12261	14843
	15383	18359	19037	

SCHEEPSBERICHTEN

Haven van Tandjong Priok.

Aangekomen 22 Febr.

N.I. ss. „Mel. Treub" gez. Werner, van Soerabaja en Semarang, agt. K.P.M.

Jap. ss. „Soerabaja Maru" gez. Matsuda, van Nagoya en Cheribon, agt. Klaasen Co.

Ned. ss. „Patria" gez. ter Marsch, van Rotterdam en Singapore, agt. Rott. Lloyd.

Ned. ss. „Ameland" gez. Swart, van Rotterdam en Belawan, agt. Rotterdamsche Lloyd.

Aangekomen 23 Febr.

N.I. ss. „Plancius" gez. v d. Worp, van Belawan en Muntok, agt. K.P.M.

Ned. ss. „Tjerimai" gez. Noorthoorn v.d. Kruyff, van Soerabaja en Semarang, agt. Rotterdamsche Lloyd.

N.I. ss. „Speelman" gez. de Roos, van Semarang, agt. K.P.M.

N.I. ss. „Tjipondok" gez. Kruyt, van Yokohama en Cheribon, agt. J.C.J.L.

N.I. ss. „Sidajoe" gez. Benecke, van Beraoe, agt. K.P.M.

Ned. ss. „Salabangka" gez. Bakker, van Amsterdam en Belawan, agt. S.M.N.

N.I. ss. „de Eerens" gez. van Grieken, van Palembang, agt. K.P.M.

Eng. ss. „Glaucus" gez. Gordon, van Middleborough en Pamanoekan, agt. Macl. Watson.

N.I. ss. „Janssens" gez. Terburg, van Oosthaven, agt. K.P.M.

N.I. ms. „Dajak" gez. Bakkeren, van Pasar Ikan, agt. K.P.M.

Eng. ss. „Gascoyne" gez. Johnson, van Fremantle en Semarang, agt. Macl. Watson.

Zweedsch. ss. „Nordic" gez. Kallstrom, van Durban, agt. N.I.S.H.M.

Vertrokken 22 Febr.

Eng. ss. „Nurjehan" gez. Smith, naar Cheribon.

N.I. ss. „Palopo" gez. Prass, n/Palembang.

N.I. ss. „Bintoehan" gez. Holtkamp, naar Singkawang en Pontianak.

Ned. ss. „Blijdendijk" gez. Tirion, naar Singapore, Belawan, Suez, P. Said, Boston en New-York.

Eng. ss. „Euryades" gez. Ewan, naar Padang en Holland.

N.I. ss. „Mel. Treub" gez. Werner, naar Muntok, Singapore en Belawan-Deli.

Noorw. ss. „Botnia" gez. Haaland, naar Palembang.

Jap. ss. „Soerabaya Maru" gez. Matsuda, naar Soerabaja, Probolinggo, Djangkar, Soerabaja, Makasser, Tawao, Hongkong en Japan.

Rotterdamsche Lloyd.

ss. „Ameland" 22 dezer te Priok uitreis.
ss. „Slamat" 22 dezer pass. Perim id.
ss. „Tapanoeli" 23 dezer uit Sabang id.
ss. „Salabangka" 23 dezer te Priok id.
ms. „K. Inten" 23 dezer uit P. Said thuisr.
ss. „Tjerimai" 23 dezer te Priok kustr.
ss. „Kertosono" 24 dezer te Priok id.
ss. „Gorontalo" 23 dezer te Semarang id.
ss. „Sitoebondo" 22 dezer uit B. Papan id.
ss. „Enggano" 24 dezer te Semarang id.
ss. „Rotti" 23 dezer uit Semarang id.

Stoomvaart Maatschappij Nederland.

ss. „Joh. de Witt" 23 dezer uit Colombo uitr.
ms. „P. Bras" 22 dezer uit Belawan thuisr.
ss. „Kon. der Ned." 22 dezer te Amsterdam thuisreis.
ss. „Roepat" 22 dezer uit Priok thuisr.
ss. „Pr. der Ned." 23 dezer uit Belawan id.

Holland Amerika Lijn.

ss. „Breedijk" 22 dezer uit Medan uitr.
ss. „Blijdendijk" 22 dezer uit Priok thuisr.

Java New-York Lijn.

ss. „Madoera" 22 dezer uit Cheribon.
ss. „Saleier" 22 dezer uit Belawan.
ss. „Soemba" 22 dezer uit New-York.

Passagierslijst

van het Ds. ss. *Tjerimai*. Gezagvoerder J.F. Noorthoorn van der Kruyff, van Batavia naar Rotterdam, op Woensdag, 26 Febr. '30 de middag 12 uur.

Van Batavia naar Singapore.

P.H. Barton, L.H J. Hersch, J. Leutscher, J. Mackenzie, Ngoei Sin Nam, J O. Strathdee, G.L. van Vugt, mej. J.B. Wilcox.

Van Batavia naar Bel.-Deli.

Mevr. B. Fels, F. Geelen Jr., G. M. Gerritsen, M. Maruyama, T. Nakano, R. van Oldenborgh, mevr. van Oldenborgh en 1 kd, mevr. G.M. Slot, C.P. Tettelaar, mevr. Tettelaar, G.J. Wissink, mevr. Wissink, T. Yoshida.

Van Batavia naar Sabang.

Mej. C. Goelst, mevr. Th. A. Nunnikhoven en 1 kd., mej. L. Philips.

Van Batavia naar Colombo.

J. Fonseka, A. M. Handy, jongeheer P. Leckie.

Van Batavia naar Marseille/Rotterdam.

J. H. van Arkel, mevr. van Arkel, W. L. Benschop, mevr. Benschop, mej. W. J. Benschop, J. C. Bernard, P. de Bas, J. Bonnet, mevr. Bonnet, mevr. A. van den Berg-van Toor en 1 kd, H. G. Blöte Jr, mevr. Blöte, W. Bos, mevr. Bos en 1 kd, mevr. D. Boudewijns, mej. D. Boudewijns, J. Boudewijns, H. van Buren, mevr. Comas, G.H. Crone, mevr. Crone, R. van Druten, P. Dieck, mevr. Dieck en 3 kn, J.P.G. van Dongen, mevr. van Dongen en 2 kn, mevr. E.J. Driessen-Bruil, mevr. F.C. Foeken-van Asperen en 3 kn, H. P. Garland, mevr. Garland, M. C. van Goedhart, dr. W. Grieszbach, J. A. Gelderblom, G. Glenck, mevr. Glenck, H. Govaerts, K. H. Geisler, A. P. van Gelder, mevr. van Gelder, L. Groenhuyzen, mevr. M.J. Hollink, C.M. den Hond, C. Hamelink, mevr. Hamelink en 2 kn, L. Hekelbeeke, L. A. van Helden, J. van 't Hof, mevr. de Weduwe E.A.L.J.M. van Hunnik en 1 kd, L. Immel, mevr. Immel en 2 kn, W. J. de Jong, mevr. de Jong, L. A. van Kempen, mevr. van Kempen en 2 kn, dr. H. von Kluber, mej. B. van Konijnenburg, J.H. Kort, mevr. Kort en 1 kd, mej. A. Kort, mevr. C. J. de Koster, J.W. Klijnen, M.G. Kreeft, H. D. Lindner, F. Langhard, mevr. Langhard en 2 kn, V.J.E. Leurs, J.W. Mackay, H.W.H. Madsen, E. Mooyaart, heer Mann, mevr. Mann, H. Marinus, H.H. van Marlen, mevr. van Marlen, W.R. Miller, C.H. Mijts, D.E. Nolting en 1 kd, P. Neufleglise, mevr. de Pauwd, A.W. Poortman, J.J. Richard, J. A. Roumimper, mevr. Roumimper en 1 kd, J.A. Scheffelaar heer Selle, heer Spalding, J. T. Schlüter, mevr. Schlüter en 2 kn, P.C. Sitania, mevr. Sitania, J.A. Smakman, J. Smit VII, mevr. Smit, B. Sterrenburg, mevr. Sterrenburg, C. J. J. Schakel, mevr. Schakel en 2 kn, C.G. Sebo, mevr. Sebo en 2 kn, mej. C.G. Sebo, K. Smink, W.H Tetenburg, J. Tulp, mevr. Tulp en 1 kd, C.E. Thorpe, M.M.F. van Velsen, mevr. M.W. de Vries-v.d. Meer, mevr. C. E. van Vugt-Wulke en 2 kn, W. Venlet, F. H. M. Verbeek, E. B. Vermolen, M. J. Westrienen, mevr. Westrienen en 1 kd, mej. A. Westrienen, K. Wirth, mej. Wolff, P. A. van der Wall, mevr. van der Wal en 4 kn, A. Zakir, mevr. Zakir.

LAATSTE BERICHTEN.

Sensationeele Diefstallen van Schilderijen.

S'-GRAVENHAGE, 23 Febr. (*Aneta*). Er heeft een serie sensationeele diefstallen van schilderijen plaats gehad.

De eerste had plaats in het bisschoppelijk museum te Utrecht. De dieven, Duitschers, werden te Amsterdam gearresteerd. Zij waren nog in het bezit van het gestolen doek.

Verder hebben in een zestal groote buitenlandsche musea diefstallen van schilderijen plaats gehad, onder meer te Aken en Keulen. De gestolen doeken zijn van Teniers, Breughel, Gorot, enz.

Dan is in het Frans Hals museum te Haarlem een paneel van Dirck Hals gestolen. De vermoedelijke dief is een Amerikaan, die heden eveneens uit het Haagsche gemeente-museum een schilderij van van der Venne gestolen heeft

De politie zoekt overal naar den dader.

Amnestie.

ROME, 23 Febr. (*Aneta-Radio*). Naar de *Tribuna* meldt, heeft Mussolini aan alle personen in de provincie Bozen, die wegens politieke misdrijven veroordeeld waren, amnestie verleend.

Het Epidemiologisch Bureau.

Aneta meldt ons uit Bandoeng:

De broadcasting van epidemiologische inlichtingen door het radiostation Malabar zal thans dagelijks in stede van wekelijks geschieden, dank zij de medewerking van den P.T.T.

Het epidemiologisch congres is van meening dat het oprichten van luchtlijnen met landen in Afrika waar gele koorts heerscht, verboden moet worden totdat quarantaine (internationaal geregeld), mogelijk wordt.

De heer van Lonkhuijzen werd gekozen tot voorzitter van den raad van advies, als opvolger van Graham.

E. H. Strüben. †

Te Semarang is de heer E. H. Strüben overleden, kas procuratiehouder van de Internatio. De heer Strüben bereikte den leeftijd van 47 jaren.

Mr. J. K. Onnen.

Naar Aneta verneemt heeft de geneeskundige commissie beslist, dat mr. J.K. Onnen wegens ziekte met spoed naar Europa moet vertrekken. Mr. Onnen za in den loop van Maart repatrieeren.

De Decentralisatie.

Naar Aneta verneemt zijn bij de regeering voorstellen ingediend tot het invoeren van een stelsel van verkiezingen van alle gemeenteraadsleden van de stadsgemeenten Bandjermasin en Menado.

Bandjir.

Naar Aneta verneemt, staat door het doorbreken van de Tjitaroembedijking bij Kedawoeng, over een afstand van 30 meter, een groot stuk van het terrein bij Batoe Djaja, in Noord Krawang reeds eenige dagen onder water, met het gevolg, dat ongeveer 20 bouw nieuwe sawahbeplanting vernield is. Het water zakt langzaam.

Het gedeelte van de bedijking aan den oostelijken oever van de Tjitaroem, waar de doorbraak plaats vond, werd kort geleden zoo goed en zoo kwaad als het ging hersteld.

Tegen de geweldige watermassa, tengevolge van de aanhoudende regens in de hooger gelegen streken, bleek zij echter niet bestand.

Door den bandjir zijn verder drie Inlandsche woningen weggespoeld, terwijl de enkele wegen, die in dit bandjirland toch al in een abominabelen toestand verkeeren, er niet beter op zijn geworden.

Pokken.

Gedurende de laatste weken neemt in Batavia het pokkengevaar weer toe.

Heden heeft zich een geval voorgedaan bij een Europeesche ingezetene in het centrum van de stad.

In verband hiermede dringt het wn. hoofd van den Gem. Gezondheidsdienst er met klem op aan, dat zij, die nog niet tegen deze ziekte zijn ingeënt, dit alsnog zullen laten doen. Hiertoe is dagelijks gelegenheid in het kantoor van den Gem. Gezondheidsdienst, gang Chaulan, van 6½ uur v.m. tot 1½ uur n.m.

Lebaran-diefstallen.

Naar wij vernemen valt in Batavia en Meester Cornelis een verhoogde activiteit van het inbrekers- en dievengilde te bespeuren. Een gewoon verschijnsel in de poeasamaand.

Het is opvallend dat de dieven zich uitsluitend bepalen tot de voor de nieuwjaarviering onontbeerlijke artikelen, n. l. geld, kleedingstukken en sieraden.

Het persrapport bevat een uitgezochte collectie diefstallen; variatie is er weinig in te bespeuren.

RECHTZAKEN.

Valsch spel.

De Raad van Justitie te Makassar heeft J A N C U S. wegens verduistering bij de roulette gepleegd, tot zes maanden gevangenisstraf veroordeeld. S. heeft hooger beroep aangeteekend.

TELEGRAMMEN.

In- en Uitvoer-cijfers.

's-GRAVENHAGE, 22 Febr. (*Aneta-Reuter*). In de maand Januari bedroeg de invoer 221.000.000 gulden, tegen 233.000.000 gulden in Januari 1929.

De uitvoer bedroeg 152.000.000 gulden, hetgeen gelijk is aan het bedrag in Januari 1929.

De Moord op het Bezuidenhout.

Levenslang geëischt.

's GRAVENHAGE, 22 Febr. (*Aneta.*) In het requisitoir eischt het O. M. tegen Kromhout van der Meer wegens moord en poging tot doodslag, levenslange gevangenisstraf.

De beklaagde houdt vol dat hij onschuldig is.

Geen Vlucht naar de West.

's-GRAVENHAGE, 23 Febr. (*Aneta*). Men heeft de plannen voor een vlucht naar West-Indië definitief opgegeven.

Aalberse.

's-GRAVENHAGE, 23 Febr. (*Aneta.*) De benoeming van den heer Aalberse tot voorzitter van de Roomsch-Katholieke Staatspartij is te verwachten.

Een nieuwe Rijks Serum-inrichting.

ROTTERDAM, 21 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Er is een overeenkomst tot stand gekomen tusschen het Rijk en de gemeente Rotterdam betreffende den bouw van een nieuwe rijks-serum-inrichting.

De Tarieven-conferentie.

GENÈVE 22 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad.*) William Graham voorspelde in een rede, gehouden voor de tweede commissie van de tarievenconferentie welke het programma samenstelt voor de volgende conferentie, dat een aantal conferenties gehouden zullen worden gedurende de twee jaren van den wapenstilstand in den tarievenoorlog. Op deze conferentie zullen de verschillende handelsartikelen stuk voor stuk behandeld worden.

Het Nederlandsche standpunt.

GENEVE, 23 Febr. (*Spec. Bat. Nieuws blad*). In de commissie-vergaderingen van de conferentie betreffende den wapenstilstand in den tarievenoorlog, hebben Nederbragt en Trip het Nederlandsche standpunt uiteengezet.

Trip legde den nadruk op de Nederlandsche voorwaarde dat eventueele regionale verdragen nimmer gericht mogen worden tegen staten buiten Europa gelegen.

De Gebeurtenissen op Curaçao.

's-GRAVENHAGE, 23 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). In de Eerste Kamer worden de debatten over den overval in Curaçao heropend.

JAPAN.

De Uitslag der Verkiezingen.

TOKIO, 22 Febr. (*Aneta-Reuter.*) Te middernacht waren de volgende uitslagen bekend: Minseito 245, Seiyukai 148, proletariërs 5, onafhankelijken 5, andere partijen 8 zetel.

Hoewel de eind-uitslag nog niet bekend is, werd toch, kort voor elf uur, bekend dat de Minseito een groote meerderheid behaald heeft.

Meer dan de helft der zetels in den Landdag wordt bezet door de regeeringspartij.

Men acht de stabilisatie van den politieken toestand in Japan nu verzekerd. De regeering kan nu haar economische en sociale plannen ongehinderd doorvoeren.

TOKIO, 23 Febr. (*Aneta-Reuter*). De einduitslag der verkiezingen is als volgt: Minseito 273, Seiyukai 174, proletariërs 5, onafhankelijken 5 en andere partijen 9.

BRITSCH-INDIË.

De Mededeelingen van den Onderkoning.

BOMBAY, 23 Febr. (*Aneta Reuter*). De commissie van het All India Congress der niet-Brahmanen, nam een resolutie aan waarin gezegd wordt dat de mededeelingen van den onderkoning betreffende het constitutioneele doel, worden onderschreven. Voorts verklaarde men zich bereid met de regeering en alle andere partijen mede te werken om de *round table conference* tot een succes te maken.

Bomaanslag.

AMRITSAR, 23 Febr. (*Aneta-Reuter.*) Bij de viering van den verjaardag van het Khalsa-college alhier, ontplofte een bom, welke gevuld was met ijzerdeelen en glas. Een der studenten, Pratap Sing, die de bijeenkomst presideerde, werd ernstig gewond. Zijn been mo st afgezet worden. Tien studenten werden licht gewond.

Men gelooft dat men een aanslag heeft willen plegen op den directeur van het college. Deze bleef echter ongedeerd. Voor de ontploffing gingen de electrische lichten uit.

Het gekerm van de gewonden vergrootte de paniek.

Botsing tusschen Hindoes en Moslims.

AHMEDABAD, 23 Febr. (*Aneta-Reuter*). Na ernstige botsingen tusschen Hindoes en Moslims in het dorp Una in Junagadh (Junagarh? *Red. B. N.*) werden elf Moslims gearresteerd. De krijgswet is afgekondigd.

Naar gemeld wordt zijn 125 Hindoes, waaronder ook vrouwen, gewond.

De Hindoe-winkels werden geplunderd en in brand gestoken.

HET BRITSCHE RIJK.

„Een bedrieglijke Begrooting".

LONDEN, 23 Febr. (*Aneta-Reuter*). In een rede, uitgesproken te Huddersfield, beschreef Snowden de vorige begrooting als bedrieglijk.

In drie jaar tijd had men de nationale financiën, in den toestand waarin hij die in 1924 had achtergelaten, kunnen herstellen.

Garvin verklaarde dat er tegen Kerstmis 1930 in Engeland 2 millioen werkloozen zouden wezen.

De Handelsvloot en China.

LONDEN, 23 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). In het jaarrapport van de federatie der zee-officieren der handelsvloot, wordt gezegd dat de federatie door de vereeniging van Chineesche zee-officieren der kustvaart en de vereeniging van machinisten der marine in China opgedragen is om met hen samen te werken namens vertegenwoordigers van reeders te Londen, die scheepvaart belangen in het Verre Oosten hebben, teneinde de autoriteiten van het Britsche Rijk er op te wijzen dat het dringend noodig is afdoende beschermende maatregelen te handhaven tegen de zeeroverij in de Chineesche wateren.

De federatie heeft de kwestie grondig onder handen genomen en acht het zeer te betreuren indien een mogelijke vermindering of opheffing van het bestaande systeem, waarbij geoefende en gedisciplineerde Europeesche wachten beschikbaar worden gesteld, doorgevoerd zou worden.

Men meent ten sterkste te moeten protesteeren tegen de faciliteiten die te Hongkong worden verleend aan Chineezen om examen af te leggen voor het certificaat van de Board of Trade. Berichten betreffende gelijke faciliteiten zijn binnengekomen uit Jamaica.

FRANKRIJK.

Het nieuwe Ministerie.

PARIJS 23 Febr. (*Aneta-Radio*). Dinsdag zal het nieuwe ministerie zijn opwachting maken bij den president.

In de nieuwe regeering hebben 21 afgevaardigden zitting. Elf van hen bekleeden posten van onder-ministers. Twaalf van hen behooren tot de groep der radicaal-socialisten, 5 tot de linksch-radicalen, 1 tot de onafhankelijk-linksche groep, 1 tot de Fransche socialistische partij en 1 tot de republikeinsch socialistische partij. Eén behoort tot geen enkele partij.

Voorts hebben in het nieuwe ministerie 7 senatoren zitting van de linksch-democratische groep. Een van hen is onder-minister.

De Marine-politiek.

PARIJS, 23 Febr. (*Aneta-Reuter*). De nieuwe minister van marine, Sarraut, heeft het Fransche standpunt op de marine-conferentie volkomen goedgekeurd.

Hij zal, met Briand, Frankrijk vertegenwoordigen.

HET DUITSCHE RIJK.

Proces tegen Thyssen en Krupp.

LEIPZIG, 23 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Het Hooggerechtshof van het Duitsche Rijk heeft tegen de firma's Krupp en Thyssen een actie ingesteld wegens landverraad door begunstiging en oorlogsverraad.

Het voornaamste feit waarop de beschuldiging steunt is, dat levering van oorlogsmateriaal aan vijandelijke mogendheden gedurende den oorlog heeft plaats gehad.

Thyssen zou gedurende den oorlog pantserplaten voor gebruik door de infanterie hebben geleverd, benevens andere krijgsmaterieel. De bestellingen geschiedden voor Nederlandsche rekening, doch het moet ook Thyssen duidelijk zijn geweest dat deze leveringen bestemd waren voor vijandige mogendheden.

Krupp wordt beschuldigd het patent voor het vervaardigen van granaatslaghoedjes aan Engeland verkocht te hebben.

Opmarsch naar Berlijn.

Een plan der communisten.

BERLIJN, 22 Febr. (*Aneta-Reuter*). Uit de documenten die bij de huiszoeking in het hoofdkwartier der communisten in beslag werden genomen, blijkt dat een plan bestond om den 6den Maart uit geheel Duitschland een opmarsch te houden naar Berlijn.

Deze opmarsch was bedoeld als een „wereld-demonstratie tegen de werkloosheid". De marsch zal nu waarschijnlijk niet plaats hebben, daar de geheime bevelen bekend zijn geworden.

ITALIË.

Kardinaal Perosi †

ROME 22 Febr. (*Aneta-Reuter*). De bekende musicus, kardinaal Perosi, is na amputatie van een been, overleden.

Op het oogenblik zijn er nog 28 Italiaansche en 33 niet-Italiaansche kardinalen.

Vernielende Lawine.

ROME, 23 Febr. (*Aneta-Reuter*). Bij een lawine, in de omgeving van Bologna, werden 9 personen gedood.

13 Personen worden vermist, terwijl 5 personen gewond werden. Veel vee werd onder de lawine bedolven.

SPANJE.

Republikeinsche Strooming.

MADRID, 23 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). „Indien een vooraanstaand persoon de republikeinsche vlag hijscht, zal ik mij aan zijn zijde scharen", verklaarde Miguel Maura, zoon van den bekenden leider der conservatieven en ex-premier.

Deze verklaring veroorzaakte groote sensatie in politieke kringen. Alle partijen organiseeren zich weer in verband met de komende algemeene verkiezingen.

Het republikeinsche streven moet beschouwd worden als een belangrijke factor, welke waarschijnlijk zeer grooten invloed op de verkiezingen zal hebben. Men speculeert op de houding van Sanchez Guerra, de conservatieve expremier, die onder de dictatuur van Primo de Rivera in de gevangenis heeft gezeten. Hij heet nog steeds monarchist, doch men twijfelt aan zijn trouw aan koning Alfons.

Hij zal Donderdag een rede houden.

ALGEMEEN NIEUWS.

De Marineconferentie.

LONDEN, 23 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Op last van den dokter keert admiraal Hilary Jones, adviseur van de Amerikaansche delegatie, naar huis terug.

Hij is lijdend aan een maagzweer.

LONDEN, 23 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Schout bij nacht Jones keert enkel en alleen om gezondheidsredenen den 26 Februari naar New York terug, zoo deelde een Amerikaansch ambtenaar aan Reuter mede. Het is geenszins omdat onze delegatie bezwaren zou hebben tegen zijn beleid.

De Vlucht van Piper en Kaye.

ALLAHABAD, 23 Febr. (*Aneta-Reuter*). De vliegers Piper en Kaye zijn alhier aangekomen.

Telegrafisch Nieuws.

Sovjet-Maatregelen en de Gevolgen.

De gedwongen invoering van het „communeele landbouw-systeem" door de Sovjets, leidde tot het op groote schaal slachten van vee, schapen en varkens door de boeren, die het vleesch liever zelf consumeeren dan zich aan te sluiten bij het collectieve systeem.

In sommige streken, b.v. aan de beneden-Wolga en in den Kaukasus, is de veestapel met 50 pct. afgenomen. De boeren, die dicht bij de Perzische grens wonen, drijven hun vee tot op Perzisch grondgebied, hetgeen tegen de orders van de Sovjets is. Het resultaat is een groot tekort aan vleesch, dat vooral in Moskou nogal ergernis heeft gewekt, speciaal door de proclamatie op Vrijdag van tien vleeschlooze dagen.

Britsch-Amerikaansche plannen.

De *Daily Herald* verneemt dat, indien de onderhandelingen, welke thans door het Departement der Posterijen met Amerikaansche belangen worden gevoerd, tot een goed resultaat leiden, de tarieven voor gesprekken over den Oceaan met 50 pct. zullen worden verminderd voor het einde van het jaar. Een volgende stap zal zijn de instelling van een geregelden telefoondienst met Australië, welken men hoopt uit te kunnen breiden met diensten op Zuid-Afrika, Britsch-Indië en Nieuw-Zeeland.

Het blad deelt mede, dat Britsche kooplieden spoedig met Shanghai zullen kunnen telefoneeren, doch het Departement zal eerst zijn aandacht op de verbindingen tusschen de Dominions gevestigd houden.

De „Derde Internationale" en de Sovjet-regeering.

In het Engelsche Hoogerhuis werd in antwoord op een vraag, medegedeeld, dat de Engelsche regeering geen onderscheid aanneemt tusschen de „Derde Internationale" en de Sovjet-regeering.

Indien de communistische Internationale zich verklaart tegen een verdrag tusschen Engeland en Rusland, dan zal de regeering handelen, alsof die verklaring van de Sovjet-regeering is uitgegaan.

Het Young-plan en het Duitsch-Poolsche Verdrag.

De kwestie over de scheiding tusschen het wets-ontwerp voor het Youngplan van dat over de Duitsch-Poolsche liquidatie-overeenkomst, werd Vrijdag beëindigd door de verklaring van het Kabinet, dat de ministers van Buitenlandsche Zaken, dat beide onderwerpen onscheidbaar zijn, moet worden gebillijkt.

Professor Sering publiceert thans verschillende artikelen over deze kwestie in de Duitsche Pers. Hij verklaart dat, wat er ook moge gebeuren, Duitschland er aan vast dient te houden dat de minderheidsrechten der Duitschers in Polen onveranderd moeten blijven bestaan.

Eventueel zouden rechtsvragen ter verklaring voor het Permanent Gerechtshof voor Internationale Justitie te 's-Gravenhage kunnen worden gebracht.

De Vertrouwenskwestie.

Een motie van wantrouwen tegen den minister-president Braun, in de Pruisische Volksvertegenwoordiging door de Economische Partij en de Duitsch-nationalen voorgesteld, werd verworpen met 217 stemmen tegen 198.

De Economische Partij diende de motie in naar aanleiding van de benoeming van Grimmes tot minister van Onderwijs en de Duitsch-nationalen naar aanleiding van het Duitsch-Poolsche liquidatie-verdrag.

Colban gaat heen.

De leider van de afdeeling ontwapening van het secretariaat van den Volkenbond, de Noor Colban, die als toehoorder de beraadslagingen op de maritieme conferentie te Londen bijwoonde, legde Vrijdag zijn functie als leider van het afdeelings-secretariaat neer.

Een nieuw Japansch Consul-generaal.

De Japansche consul-generaal te Hongkong, Giwon Murakami, is benoemd tot Japansch consul-generaal te Hamburg.

Scheepvaart-kwesties.

De Republikeinsche afgevaardigde, Wallace White, voorzitter van het koopvaardij-comité uit het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden, sprak Vrijdag in het Huis over de actie van de Cunard-maatschappij, welke trachtte „de verdiensten voortvloeiende uit het toeristenverkeer naar Cuba gedurende den winter af te roomen". Hij beschreef de concurrentie van de Cunard-maatschappij als minder vriendelijk. Hij vroeg het Congres tegen een dergelijke actie te willen protesteeren. Ook keerde hij zich tegen het preferentieele douanetarief op verschepingen door Canadeesche havens, hetwelk door Canada was ingevoerd, welke regeling hij beschouwde als een daad, welke tegen de Amerikaansche scheepvaart was gericht.

De Engelsche Koningin in de Bioscoop.

Vrijdag woonde de Engelsche Koningin een bioscoop-voorstelling te Londen bij, waar een film vertoond werd van het woudleven en de fauna in Afrika.

Toen zij daarna met den eigenaar van den bioscoop en zijn echtgenoote de thee gebruikte, merkte zij op: „Het spijt mij, dat ik niet meer naar de bioscoop kan gaan. Ik ben ongerust als ik er aan denk, dat de Prins van Wales zich te midden van die gevaarlijke beesten bevindt".

Een vrouw ter dood veroordeeld.

Mrs. Eve Dugan is de eerste vrouw, die in den staat Arizona ter dood is veroordeeld. Zij werd schuldig bevonden aan moord op een bejaarden farmer. Bij het doorzoeken van haar cel vond men onder de matras een ampoule vergif. Een paar uur voor haar terechtstelling, welke Vrijdag plaats had, bracht zij den tijd nog door met kaartspelen. Een half dozijn vrouwen woonde de terechtstelling bij.

De nieuwe Fransche Onder-ministers.

Tot onder-ministers in het Fransche Kabinet zijn benoemd: Berthod, president van den Raad; Marchandeau, Binnenlandsche Zaken; Charles Lambert, Oorlog; Bellanger, marine; Archimbaud, Koloniën; De Chappe de Laine, Landbouw; Charlot, Publieke Werken; Leon Bouyssou, Schoone Kunsten; Henry Paté, Onderwijs; Chabrun, Technisch Onderwijs; Roustan, Hygiëne.

Baldwin over de Belastingen.

Baldwin kondigde aan, dat hij van plan is de regeering over de belastingen te interpelleeren. De debatten over de belastingen geven aanleiding tot pessimistische commentaren. Leden van de oppositie vestigden er de aandacht op, dat van de nieuwe belastingen 29 millioen pond sterling door de industrie moeten worden gedragen.

Een rapport van de Kamer voor scheepvaart maakt bekend, dat het aantal vrachten met acht en twintig procent is gedaald. Verklaard wordt, dat de situatie in Handel en Industrie ernstig is.

Het tienjarig Ambtsjubileum van Horthy.

Het Hongaarsche huis van afgevaardigden nam een wets-ontwerp aan, ter gelegenheid van den tienden jaardag van de aanwijzing van Horthy tot rijksvertegenwoordiger. In dit wets-ontwerp worden de verdiensten van Horthy naar voren gebracht, terwijl de eerbewijzen, welke op dien dag zullen plaats vinden, in het document worden omschreven. Geen stem werd tegen het wets-ontwerp uitgebracht. Alle afgevaardigden waren in het zwart gekleed, terwijl de socialisten afwezig waren.

Een Italiaansch-Albanische Munt-unie.

Tusschen Italië en Albanië is een overeenkomst getroffen over een muntunie, waarbij Italië de papieren lire in Albanië invoert en het Albaneesche papier aldaar wordt ingetrokken.

De omruil tusschen beide muntsoorten is reeds begonnen, waarbij valt op te merken, dat de Albaneezen het goudgeld achter houden.

Cablegrams.

Cardinal Perosi †

Rome, Febr. 23. Cardinal Perosi died after amputation of his leg.

Now 28 Italian and 33 non-Italian Cardinals.

„World Demonstration".

Berlin, Febr. 23. Documents seized communist headquarters raid reveal plans converging march Berlin ex Germanywide arranged on 6/3 as „world demonstration against unemployment". March likely abandoned as secret orders known.

Elections in Japan.

Tokio, Febr. 23. Election returns midnight: Minseito 245, Seiyukai 148, proletarians 5, independents 5, others 8.

Though final returns unyet received, learned shortly before eleven that Minseito securd clear majority.

With over half seats of Diet in hands of government party. Stabilisation of political situation in Japan appears assured. Government able to outcarry economic and social policies without fear interference.

The Situation in Spain.

Madrid, Febr. 23. If a man of position raises the republican banner, „I join him!" declared Miguel Maura, son of the famous conservative leader and ex premier.

Statement sensationed political circles and now all parties organising for forthcoming elections. Republican issue must faced as strong factor likely influence polls. Is much speculation hereanent regards attitude of Sanchez Guerra, conservative ex premier, who imprisoned under dictatorship. He still monarchist, but his allegiance Alfonso doubted. He speeching Thursday.

„Fraudulent Budget".

London, Febr. 23. Snowden speaking at Huddersfield Yesterday, described last budget as fraudulent. It take triennium to restore national finances condition where in he left them 1924.

Garvin (observer) declares in 1930 may be twomillion unemployed by Xmas.

Standard Oil and Vacuum.

New-York, Febr. 23. The merger of the Standard Oil of New-York and the Vacuum Oil subject to legal decision which be sought early to settle doubt, whether regardable infringement antitrust laws. The new company will be formed called „General Petroleum Corporation", which form two subsidiaries, enabling old companies retain names and trademarks existing managements.

Tariff-conference.

Geneva, Febr. 23 William Graham, addressing second committee of tarifftruce conference which preparing programme for next conference, foreshadowed series conferences during biennium of truce, when groups commodities be taken seriatim.

BROCHES CIGARETTEN

EENIGE IMPORTEURS
E. DUNLOP & Co
BATAVIA - SOERABAIA - SEMARANG
PADANG - MEDAN - BANDOENG

„CHARMANT"

4953

Bloemenhandel „Bogoriana"
Mevr. de Wed. Ch. H. PESCH,
GANGPASSAR BAROE 29, Tel. 3544 WELTEVREDEN. 4652
Levert franco huis
Allerlei soorten bloemenwerken, ook grafkransen en losse bloemen

N. V. MARMARA CEMENT TEGELFABRIEK
J.S. MAUL
WELTEVREDEN, GANG BATOE
Telefoon 356 Welt.
w 18

„Chinosol - Toilet - preparaten zijn aangenaam geparfumeerd." Chinosol-preparaten zijn overal verkrijgbaar. 4920
Import: **Apotheken Rathkamp & Co.**

DAT IS BIER!

HEINEKEN'S BIER
IMP. HANDEL MIJ. „APARAK" BATAVIA

4941

Just-Love Overwinnaar

Heeft in zeer korten tijd tienduizenden vrienden gemaakt!
De meest onschadelijke sigaret voor Uw gezondheid.
Ongekend zacht.

35 ct p/20 st

JUST-LOVE
CIGARETTES

MAX R. NUNES

Importeurs: **KERKHOFF, KERSTHOLT & Co., Batavia — Soerabaja** 4619

LESSEN
VOOR
Dames en Heeren
Duitsche spraakkunst, Conversatie, Correspondentie, letterkunde.
PER UUR: f 1.50, f 2.—, f 2.50, f 3.— enz. volg. inkomsten.
M. MICHELSOHN,
gedipl. onderwijzer in de Duitsche taal.
Gang Tengah Noordwijk 18,
achter het station Noordwijk.
4939

„Magneetjes" à f 1.—

Van den Dubbelen Adelaar naar het Roode Vaandel

Buitengewoon boeiende roman uit het Russische leven
DOOR
PETER KRASNOW

De schrijver van dezen roman, eens een schitterend officier der Gardecavalerie, was gedurende den wereldoorlog commandant van een regiment, een heeft bijna alles persoonlijk doorleefd, wat in dit werk staat beschreven. Hij heeft de ineenstorting van het Russische leger en den ondergang van het Keizerrijk meegemaakt. De roman „Van den Dubbelen Adelaar naar het Roode Vaandel" geeft een juist en waar beeld van de Russische beau-monde tot den oorlog, gedurende en ook na den oorlog, gedurende den tijd der revolutie en den daarop gevolgden burgeroorlog. De lezer zal daaruit dan ook leeren kennen de oorzaken, welke aanleiding werden tot den ondergang van het groote Russische Keizerrijk. *Met bloed en tranen is dit boek geschreven;* ontzetting spreekt al uit zijne eerste bladzijden, waar het zorgelooze leven der gardeofficieren staat beschreven. De beschrijving van het leven van het Keizerlijk gezin, van de balpartijen en parades uit de eerste dagen van 's Keizers regeering af tot hun tragisch uiteinde in Jekaterinnenburg door moordenaarschanden toe, is gebaseerd op schrijvers persoonlijke indrukken en ondervinding.
De onpeilbare diepte der fouten van het Russische volk — van Raspoetjien af tot Lenin toe — komt in dezen roman tot uiting; de lezer zal er ook de reine ziel van den Russischen soldaat in ontdekken, terwijl de hoofdpersoon SABLIEN voor de oogen van den lezer tot een groot held en martelaar wordt verheven, door den heldenmoed waarmede hij zich in den dood begeeft.

Deze beroemde Wereldroman, compleet in 3 gebonden deelen (1794 bladz.) bieden wij aan voor den prijs van

F. 14,—

betaalbaar in maandelijksche termijnen van F. 2,50

Toezending van het complete werk - 3 gebonden deelen - geschiedt onmiddellijk na ontvangst van onderstaand bestelbiljet door:

W. Gorter Jr.
Boekhandelaar Bandoeng

BESTELBILJET

Ondergeteekende wenscht te ontvangen van
W. GORTER Jr., Boekhandelaar te Bandoeng — Riouwstraat 171
1 ex. „Van den Dubbelen Adelaar naar het Roode Vaandel", compleet in 3 gebonden deelen, voor den prijs van F. 14,—, betaalbaar in maandel. termijnen van F. 2,50.

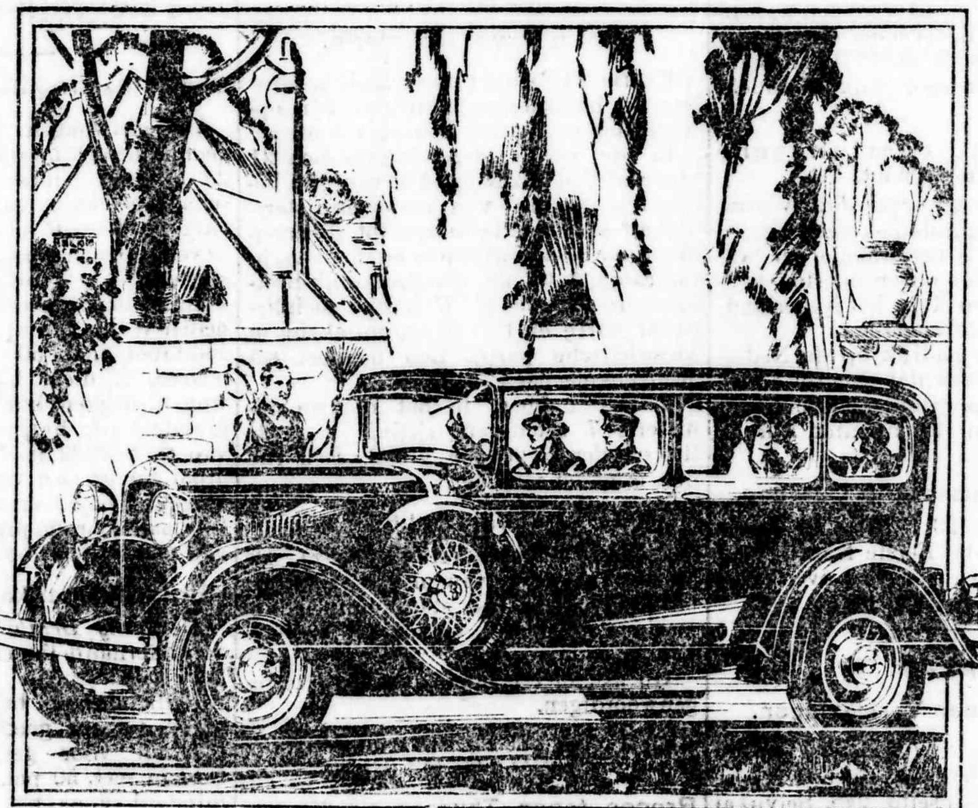
Naam ____________________

Woonplaats ____________________

Beroep ____________________

4949

Kronkelende Wegen!

Zonder schokken, veilig de bochten om. Bestuurbaar tot op de breedte van een haar door de lichtste aanraking. Onmiddellijke en geruischlooze vertraging van snellen gang tot zeer langzaam, wanneer U een scherpe bocht voor U ziet, even geruischloos onmiddellijk toenemende tot hooge snelheid, zoodra U de bocht achter U hebt gelaten. Nimmer een slingering of een schok, als de auto over den weg heen glijdt. Welk gemak, welk genot, uur op uur,

bij het besturen van een

NEW DODGE BROTHERS SIX

N. V. „VELODROME"

Soerabaia—Kediri—Djember—Djocja—Semarang—Tegal—Bandoeng—Weltevreden—Medan—Padang—Malang.

SUB-AGENTSCHAPPEN o.a. te:

Makasser —	Autohandel LIENHARDT.	Pontianak —	Firma LEE LAM.
Menado —	„ SCHMIDT.	Den Passer (Bali) —	„ SING BIE.

VERDER OP ALLE BELANGRIJKE PLAATSEN

4925

ABONNEMENTSPRIJS:
ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75.
Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN
DERDE BLAD
Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

De Troebelen in Indo China.

Wat voorafging. — De relaties met de Chineesche beweging. — De gebeurtenissen te Yen Bay.

Het voorspel.

Met de jongste mail zijn op Java de eerste uitvoerige berichten gekomen over de jongste communistische troebelen in Fransch Indo-China, waarvan onze lezers reeds op de hoogte zijn dank zij de telegrammen van *Aneta-Radio* en *Aneta-Reuter*.

Uit de thans ontvangen bladen uit Saigon blijkt, dat reeds lang vóór de jongste uitbarsting de Fransche regeering er zich van bewust was dat er in inheemsche kringen iets broeide.

Een reeks van gebeurtenissen toonde dit duidelijk aan en als wij puntsgewijze de onrust recapituleeren komen wij tot de volgende symptomen:

1o. de moorden op een regeeringsambtenaar M. Bazin en de poging tot moord op M. Madaillat, een magistraat, door personen, die naar men vermoedt lid waren van de meest militante der vier bestaande revolutionnaire vereenigingen.

2o. de geheimzinnige verdwijning van een aantal geweren en een enorme hoeveelheid munitie uit een zuidelijk fort, hetgeen naar men gelooft, mogelijk is geweest door medewerking van inheemsche soldaten.

3o. een opstand in een kamp van politieke gevangenen in het Zuiden van het land.

4o. een korte revolutionnaire uitbarsting in Cochin-China in den afgeloopen zomer, en

5o. het hijschen van de „nationalistische" vlag en andere anti-gezagsverschijnselen in verschillende deelen van het land in Mei j.l.

De relaties met China.

Alvorens thans tot de onlusten zelve over te gaan is in verband met het bovenstaande nog van belang het een en ander te vermelden over den band welke reeds lang bestaat — in werkelijkheid sedert de opkomst van de beweging van Sun Yat Sen — tusschen de volksbeweging in Indo-China en de nationalistische opleving in China.

De Fransche autoriteiten vreesden reeds geruimen tijd den terugslag van het nationalisme in China te zullen zien in Indo-China, en hun vrees bleek niet van grond ontbloot toen men achter het bestaan kwam van *vier geheime vereenigingen*, welke een opstand nastreefden en onder leiding stonden van vurige agitatoren, die geregeld contact onderhielden met agitatoren in China.

De autoriteiten draalden niet lang met in te grijpen en men mag gerust aannemen, dat de laatste maanden niet minder dan 2.000 arrestaties over geheel Indo-China hebben plaats gehad om de vier nationalistische organisaties te breken.

Wat den invloed van Sun Yat Sen betreft, deze was van den aanvang af zeer sympathiek gestemd jegens de Annamitische nationalisten, verschillende waarvan hij in zijn dienst nam. Canton werd op deze wijze een schuilplaats, tevens zetel voor politiek onderricht, voor de Annamitische malcontenten.

Op een gegeven moment telde de „Whampoa Militaire Academie" niet minder dan 300 Annamitische cadetten. Toen deze Academie werd opgeheven werden de buitenlandsche cadetten verstrooid. Een gedeelte werd overgenomen door het bestuur van Li Chai Sun en tenslotte overgeleverd aan de Fransche autoriteiten.

Anderen echter ontsnapten en het zijn deze personen, die verdacht worden een leidende rol te spelen in de actie, welke thans tegen het Fransche bestuur in Indo-China gevoerd wordt.

Opstand op een onderneming.

Thans de feiten.

Op 4 Februari j.l. werd Saigon opgeschrikt door geruchten inzake een opstand op de onderneming Michelin te Phu-Rieng, waarbij diverse dooden en gewonden zouden zijn gevallen. Nadere berichten brachten gelukkig een tegenspraak hiervan in zooverre, dat geen dooden en gewonden waren gevallen, doch dat wel een plotselinge volksactie was ingezet met zeer waarschijnlijk een communistischen ondergrond.

De heer Soumagnac, directeur van de onderneming, verklaarde in een persgesprek, dat het een veritabelen ernstigen opstand betrof onder de roode vlag. Reeds een maand lang bespeurde men eenige beroering onder de bevolking der omliggende dorpen, waaruit de koelies van de onderneming zijn gerecruteerd.

Men trachtte de beweging in den kiem te smoren door uiterste lankmoedigheid, het geven van meer vrije dagen enz., doch deze goedheid bleek niet gewaardeerd te worden. De climax werd bereikt bij het inheemsche feest van Têt, waarvoor de koelies zelfs nog twee extra vrije dagen hebben gekregen.

Op Maandag 3 Februari stierf een koelie en in den namiddag, wenschten alle koelies van zijn dorp de begrafenis bij te wonen. Een dergelijk werkverzuim kon door de directie niet toegestaan worden, hetgeen door de assistenten werd medegedeeld, zonder resultaat evenwel, aangezien de koelies weigerden de orders op te volgen.

Dat was het begin van de rebellie.

Gendarmerie ter plaatse onderzocht het geval en arresteerde drie opruiers, terwijl in een ander dorp naar aanleiding van klachten van de koelies zelve een Tonkineesch mandoer, die zich schuldig zou hebben gemaakt aan geldafpersing, eveneens werd gearresteerd.

Den volgenden ochtend echter, toen de politie terugkeerde om de gearresteerden mede te nemen, stuitte zij plotseling op verzet van 1300 koelies, die een bepaald vijandige houding aannamen. De politie trok zich terug. Den geheelen dag bleef verder een zenuwachtige stemming heerschen en geen van de koelies ging aan het werk. Daarentegen werden allerwege meetings gehouden, waar extremistische agitatoren zonder een blad voor den mond te nemen, het woord voerden.

Woensdagochtend hervatten de stakers het werk, doch niet voor langen duur. Woensdagmiddag arriveerde de politie met enkele versterkingen en trof de 1300 stakers in een groep bijeen.

Een poging om de raddraaiers te arresteeren stuitte wederom op heftig verzet, waarbij de politie met steenen en stokken te lijf werd gegaan, met het gevolg dat twee politieagenten ernstig werden gewond. De politie trok zich daarop terug naar haar post te Nui Bara. Daarop defileerden de stakende koelies in groote groepen voor den politie-officier Morère, den heer Soumagnac en zijn zeven assistenten, doch zij deden overigens niets.

Intusschen werden andere plaatsen gewaarschuwd en tegen den ochtend arriveerden groote politieversterkingen uit Saigon, Cholon, Bienhoa en Thudaumot. Men ging onmiddellijk over tot arrestatie van vele raddraaiers, hetgeen zonder incidenten kon geschieden, aangezien de troepen met de bajonetten op het geweer den stakers een heilzaam respect inboezemden.

De koelies weigerden echter nog steeds om te arbeiden.

Huiszoekingen, door de politie verricht, brachten communistische pamfletten aan het licht, terwijl het niet zonder beteekenis was, dat men tijdens de agitatie verschillende bamboes bespeurde van roode wimpels voorzien, welke op heftige wijze door de koelies heen en weer werden gezwaaid.

Eerst op 10 Februari hervatten de stakers op een twintigtal na het werk. Incidenten deden zich niet meer voor, doch bij wijze van voorzorgsmaatregel bleven de politieversterkingen in de omgeving gestationneerd.

Men is er nog achter gekomen, dat op de onderneming een geheime kas was gevormd, waartoe werd bijgedragen door de koelies, n.l. 1 cent per dag en waarvan het beheer in handen was van een der mandoers, een agent van Moskou.

Deze mandoer eclipseerde bij het uitbreken van de actie met medeneming van de kas, zonder mede te deelen of hij deze in veiligheid wenschte te brengen dan wel teneigen bate wilde aanwenden, zooals een der Fransche bladen niet zonder humor opmerkt.

Bommen te Kien-An.

Intusschen kwamen uit andere deelen van Indo-China eveneens verontrustende berichten binnen, welke echter voor een belangrijk deel onjuist waren. Zoo heette het, dat in de provincie Kien-An de staat van beleg zou zijn afgekondigd en dat botsingen hadden plaats gehad. Waarheid is, dat enkele dagen voor het feest van Têt men in een rijstveld niet minder dan 150 bommen verborgen heeft gevonden. Deze bommen waren in het rijstveld begraven in een cementen put, teneinde ze voor bederf te vrijwaren. De politie heeft twee dagen en een nacht hard moeten werken om ze alle uit den grond te krijgen. Als gevolg hiervan hadden in de buurt van Kien-An talooze arrestaties en huiszoekingen plaats. Een onderzoek heeft uitgewezen, dat de bommen van uiterst gevaarlijk karakter waren.

Ook op diverse andere punten in de omstreken van Hanoy werden vele bommen aangetroffen. Men gelooft, dat deze over de Chineesche grens zijn gesmokkeld ondanks de nauwkeurige bewaking door de Fransche autoriteiten.

De verschillende militaire posten langs de grens werden als gevolg hiervan onmiddellijk versterkt.

Het drama van Yen Bay.

Toen kwam het drama van Yen Bay de gemoederen in Indo-China verontrusten.

In den nacht van 9 op 10 Februari sloegen 200 Tonkineesche tirailleurs in het garnizoen van Yen Bay aan het muiten. Vergezeld van een zestigtal inheemsche communisten vielen ze om 2 uur 's morgens de kazernes aan waar de rest van het garnizoen gelegerd was.

De loyale elementen verzetten zich en de aanval werd afgeslagen, doch in den loop van het gevecht vielen aan weerszijden vele dooden. Van de Fransche troepen vielen Kapitein Jourdan, Luitenant Robert, de Adjudant Cuneo en de Sergeants Damour en Chevalier. Gewond werden Kapitein Gainza Luitenant Reul, Sergeant Bouhier en Sergeant Renaudet, alsmede Adjudant Troteux. Vijf tirailleurs werden gedood en zes gewond.

De rebellen verloren velen en trokken zich terug met medeneming van drie mitrailleurs, vele geweren en een hoeveelheid munitie.

Te zelfder tijd werd de militiepost te Hung Hoa aangevallen. De aanvallers, ten getale van 20, vluchtten in de richting van de Fleuve Rouge.

Het bleek, dat de rebellen allerwege de telefoon- en telegraafdraden hadden doorgesneden. Onmiddellijk werden overal de garnizoenen geconsigneerd.

In den avond van den 10en Februari werd bovendien Hanoy opgeschrikt door verschillende bomaanslagen en revolveraanvallen.

Bommen werden geworpen op de Boulevard Gambette, bij het Chateau d'Eau en bij de gendarmerie.

Individuen op fietsen reden door de stad en schoten op verschillende agenten een revolver af, om daarna onmiddellijk te vluchten.

Een en ander geschiedde zonder dat persoonlijke ongelukken plaats hadden.

Het garnizoen werd onmiddellijk geconsigneerd en patrouilles doorkruisten de stad. Verschillende arrestaties hadden plaats.

Den volgenden ochtend werd het telefoon- en telegraafverkeer hersteld.

De actie waarschijnlijk prematuur.

Aldus luidden de eerste berichten, welke door de autoriteiten werden bevestigd.

Alles wees erop, dat de opstandelingen het plan hadden het geheele land in hun operatie-sfeer te betrekken. Het is zeer waarschijnlijk, dat het oorspronkelijke schema van de revolutionnairen behelsde een algemeenen aanval op een aantal vitale punten. Bij een gelijktijdige actie, daarbij rekenend op een verrassing der autoriteiten, hoopten de agitatoren op succes.

Men gelooft, dat de ontdekking van geheime munitiedepots de revolutionnairen echter gedwongen heeft tot een premature actie over te gaan. Hung Hoa is een belangrijke militaire post, welke, gelegen tusschen Yen Bay en Hanoy, een strategisch punt zou kunnen vormen voor de opstandelingen in hun opmarsch naar de hoofdstad.

Zooals uit bovenstaande berichten blijkt, trachtten de opstandelingen hun situatie nog te verbeteren door een gelijktijdigen aanval op alle drie de punten.

De details van het drama te Yen Bay.

Uit nadere berichten, welke de bladen publiceerden, bleek, dat de muiterij van twee van de vier compagnieën tirailleurs, waaruit het garnizoen te Yen Bay bestaat, om 1 uur 's nachts aanving. De aanvallen op het fort en de kazernes en de woningen der officieren en onderofficieren werden gelijktijdig uitgevoerd. Onmiddellijk bij het begin van de muiterij werden Luitenant Robert, Adjudant Cuneo en Sergeant Chevalier gedood.

De Bataljonscommandant le Tacon, die het beheer had over de wapens, slaagde erin de verdediging te organiseeren met de 8e compagnie, die loyaal gebleven was.

Kapitein Jourdan, die in den tusschentijd trachtte de mannen van zijn compagnie te verzamelen, werd op slag gedood door een revolverschot. De rebellen waren toen meester van de kazernes en schoten met mitrailleurs op patrouilles, die de kazernes naderden.

Tusschen 1.30 en 5.30 deden de rebellen verschillende uitvallen naar de citadel met mitrailleurs en handgranaten. In den vroegen ochtend verzamelde le Tacon de 7e en 8e compagnie vrijwel compleet en besloot de kazerne, welke bezet werd door de rebellen, aan te vallen. De kazerne werd in een kwartier hernomen. Verschillende Fransche onder-officieren, die in hun kamers opgesloten het hoofd boden aan de rebellen, werden bevrijd, doch de Sergeant Damour werd vermoord in zijn kamer gevonden.

Een groot aantal mannen van de 5e en 6e compagnieën presenteerden zich daarop bij den Commandant en verklaarden, dat zij onder bedreiging met den dood gedwongen waren geweest in hun kamers te blijven.

Het bleek, dat de kazerne bezet was geweest door ongeveer 60 revolutionnairen, gesteund door enkele tirailleurs.

De meesten van hen slaagden erin te vluchten voordat het gebouw geheel omsingeld was.

Gedurende de geheele affaire is de burgerlijke bevolking geen oogenblik in gevaar geweest.

In den loop van den ochtend werden 25 revolutionnairen en 26 tirailleurs gearresteerd. Om 9.30 des morgens was de muiterij geheel onderdrukt.

De begrafenis der slachtoffers.

De begrafenis van de 5 Fransche slachtoffers van de muiterij had met militaire honneurs plaats. De Legercommandant en vertegenwoordigers van Gouverneur-Generaal M. Pasquier spraken enkele treffende woorden.

Laatstgenoemde zeide o.m. woordelijk het volgende:

„Ik breng hier het saluut van Frankrijk aan hen, die voor het moederland gestorven zijn, slachtoffers van een der afschuwelijkste en onrechtvaardigste aanslagen. Ik kom hier ook vervullen mijn verplichtingen als Regeerder, U hierbij belovende een prompt vonnis Zonder haat, maar onze plicht vervullend zonder zwakheid, ter beveiliging van allen zullen wij de rebellen slaan. Wij zullen onze dooden wreken, al onze dooden, Franschen en Inheemschen, zij allen dié, als soldaten, zijn gevallen, verraderlijk vermoord door misdadigers, die slechts de militaire kleeding hebben aangetrokken om hun wapenbroeders beter te kunnen verraden.

Het volk van Annam laat zich niet om den tuin leiden. Het erkent zijn verdedigers en zijn vrienden, niets zal onze kracht doen wankelen; de ongelukkigen, die door herhaalde aanslagen onze beschavingsactie zouden willen stopzetten, zullen zich wonden aan de onwankelbare kracht van het souvereine Frankrijk. Reeds hebben de snelle en energieke maatregelen, door de burgerlijke en militaire autoriteiten gezamenlijk genomen, vruchten gedragen. Arrestaties volgen snel de gepleegde misdaden op.

Morgen aan den dag zal de door ons ingestelde crimineele commissie de verdiende straffen uitdeelen.

Gisteren het rapport van Uwen commandant lezende, ben ik aangegrepen door een rechtvaardige woede, doch ik ben tevens vervuld van trots en bewondering.

Kapitein Jourdan, luitenant Robert, adjudant Cuneo, sergeant Damour, sergeant Chevalier, Uw gedrag is waardig aan de tradities van de koloniale troepen. Gij hebt aan hun historie een droevige bladzijde toegevoegd, maar tevens een glorieuze en tragische bladzijde.

Uw echtgenooten en die van Uw kameraden zijn U waardig geweest; onze deelneming gaat naar haar uit, evenals zij uitgaat naar Uwe kinderen.

Fransche vrouwen, soldatenvrouwen, ik breng U het eeresaluut uit naam van Indo-China, evenals Uw gevallen echtgenooten hebt gij dit wel verdiend".

De G.G. bezocht mede de gewonden in de hospitalen en deed van zijn belangstelling in hun lot blijken.

FEUILLETON.

Zijn Laatste Wensch.

Roman van ANNY VON PANHUYS.

Geaut. vertaling uit het Duitsch.

12)

Reeds de gedachte alleen was haar een zoete zwijmel. Het leven had haar overigens niets te bieden, want liefde zou nooit een man voor haar met haar mismaakte lichaam kunnen voelen. Maar haar wonderschoone hoofd, dat zou de menschen betooveren, zij zouden ervan droomen en het nimmer vergeten.

„U hebt het mooiste gezicht, dat ik ooit heb gezien en dat ooit bestond" had Welschmann, de portretschilder haar gezegd, toen deze eens met zijn dikken schoonvader von Weiden in het kleine huis was gekomen. Hij had Ada daarop verzocht hem te vergunnen haar hoofd te mogen schilderen. Na er met haar vader over gesproken te hebben, willigde zij zijn verzoek in, echter onder voorwaarde, dat de schilder er niemand over zou spreken en niemand het portret mocht zien, zoolang haar vader en zij te Schneiditz woonden.

„Wij keeren echter weldra naar Nederland terug", voegde zij er aan toe en Welschmann nam de voorwaarde gaarne aan, want zoo'n onbeschrijfelijk mooi hoofd zou hij wel nooit meer in zijn leven ontmoeten.

Wanneer Ada tegen dat het donker werd met haar vader soms ging wandelen, droeg zij een dichten sluier voor het gezicht; dat deed zij omdat ze van vroeger wist hoe pijnlijk bewonderende blikken konden zijn, waarin zich medelijden mengde.

Zij, in wie een kunstenaarsziel woonde, die krachtig genoeg was om zich hoog te verheffen boven alledaagsche opvattingen, zij wenschte geen medelijden en had dat ook niet noodig. En thans, nu haar vader het voor haar geschreven stuk gereed had, had zij eerst recht geen medelijden noodig. Nu zou ze weldra naar het zonnige land der kunst trekken en de weg, die daarheen leidde, had hij, haar innig geliefde vader, de tooneelspeler Pieter de Ruyter, wiens naam in het vaderland zoo'n machtigen klank had, haar bereid.

„En noemt men de beste namen.
„Dan wordt ook de mijne genoemd".

Deze dichtregels van Heine had de Ruyter op zich zelf van toepassing kunnen achten.

Nog steeds rustten de oogen van den vader, op antwoord wachtend, op de dochter.

Eindelijk hief Ada haar gebogen hoofd op en knikte met een zachten glimlach den vader toe.

„Het is u schitterend gelukt, het stuk is bewonderenswaardig opgebouwd en de intrige effectvol".

Haar fijne handen, door welker blankheid de fijne blauwe aderen heen schenen, speelden met de dikke franje van de sjaal. „Uw liefde voor mij, vader, leidde uw hand, die de pen vasthield". Zij stond op, en wijd haar armen uitbreidend, riep zij met een heldere, juichende stem uit: „Eindelijk is het dan zoo ver, mijn levensdroom zal waarheid worden!"

Heel dicht kwam zij bij hem en knielde voor hem neer, zijn hoofd naar zich toehalend. „Vader, ik weet niet hoe ik onder woorden moet brengen, om u te zeggen hoe gelukkig ik ben, dat het u gelukt is". Haar stralende oogen keken hem aan en haar fluisterend vervolgde zij: „Aanvankelijk vreesde ik somtijds, dat u het zoudt slagen, dat u niet de begaafdheid zoudt bezitten om zoo iets tot stand te brengen, maar reeds na de eerste tafereelen, die u mij voorlaast week mijn vrees en maakte plaats voor hoop, die op zoo'n glansrijke wijze waarheid werd". Luider en vuriger werd haar stem: „En nu keeren wij terug naar ons lieve Nederland, waar onze voorvader zulk een macht bezat en als wij daar zijn, zullen ook de dagen uwer macht weer beginnen, u zult de harten der menschen met uw kunst veroveren en duizenden zullen Pieter de Ruyter, den grooten tooneelspeler, toejuichen en zich gelukkig achten, dat hij hen niet voor altijd heeft verlaten. En tegelijk met u zal ik komen". Een visionnaire trek kwam over haar gelaat, „eensklaps sta ik daar. Mijn hoofd, mijn mooie hoofd en mijn talent zullen tot de menschen spreken en zij zullen mij vereeren, moeten mij bewonderen en zich heel klein gevoelen tegenover mijn hoofd en mijn talent". Zij liet haar vader los en stond op: „Want ook ik ben een de Ruyter en daarom zal ook ik machtig zijn"

Bewonderend keek de vader naar zijn dochter en met een trotschen glimlach zei hij: „Eergierig waren de de Ruyter's altijd en daarom werden wij machtig", en de oude man met het doorgroefde gelaat, waarop een lang komediantenleven zijn sporen had achtergelaten, dacht aan den tijd, toen zijn tooneelloopbaan begon. Uitgelachen had men hem toen, omdat hij zoo smalletjes en zoo erbarmelijk klein was, totdat hij eindelijk belandde bij een reizend tooneelgezelschap, waarmede hij van de eene plaats naar de andere trok. Geen dorpje was zijn half verhongerden directeur te klein of te armzalig, om er niet een paar dagen te verblijven. Het entree voor de voorstelling kon desnoods met eetbare waar betaald worden en de Ruyter herinnerde zich, dat er menigmaal brood en worst aan de cassa werd afgegeven. En hij moest lachen bij de gedachte, hoe goed een en ander hem gesmaakt had, veel beter dan late menig kunstig samengesteld gerecht in voorname restaurants. Zoo had hij, de kleine, onaanzienlijke Pieter de Ruyter, twee jaren bij het erbarmelijke troepje doorgebracht, totdat hij een toeval — dat in het leven van een komediant een bijzondere plaats inneemt — terecht kwam bij een klein stedelijk tooneelgezelschap en daar ontdekte men, dat in het nietige mannetje iets bijzonders zat. Van toen af regenden de mooiste rollen zoo maar op hem neer en klom hij heel langzaam, maar steeds hooger en hooger totdat hij een der eersten en besten in het rijk zijner kunst was geworden.

Zoolang hij zich kon herinneren was hij altijd eerzuchtig geweest. Vooruit komen, iets bereiken! Dat klonk in hem als een voortdurende tot daden aanzettende roepstem, die hem nooit vermoeide en nooit deed versagen. Vooruit komen, iets bereiken! Altijd hoorde hij die woorden, die hem kracht verleenden in de moeilijke dagen van heen en weer zwerven, toen zijn afgetobd, ondervoed lichaam bijna niet meer kon, en zij strekten tot steun, toen later niet alles zoo vlot van stapel liep als zijn eerzucht wel had gehoopt.

Vooruit komen, iets bereiken! Deze woorden, die leiding gaven aan zijn leven, waren ook Ada's leuze en die drang, dat eigenaardig prikkelende gevoel van eerzucht, hadden zeker alle nakomelingen van den grooten zeeman Michiel Adriaenszoon de Ruyter, die de schrik was geweest van Spanje, Zweden, Engeland en Frankrijk, gekend.

Opnieuw was Ada in den schommelstoel gaan zitten, haar stem was meer rustig, maar een innerlijke glans was in haar oogen achtergebleven. „Ik zal dadelijk met het instudeeren van mijn rol beginnen; tot in de kleinste en fijnste schakeeringen zal ik die uitwerken", zei ze.

De vader knikte. „Alleen reeds door den inhoud zullen wij met dit stuk in ons vaderland opzien baren".

„Natuurlijk", antwoordde Ada, „juist nu, omdat in alle landen het onderwerp spionnenvrees aan de orde van van den dag is. In den waren zin des woords is uw stuk actueel".

„En dubbel interessant is het, dat ik het stuk schreef in Duitschland, waar het speelt. Daardoor was ik in staat het land en de menschen naar de natuur getrouw te schilderen", zei de Ruyter, „Aan mijnheer von Weiden heb ik wegens zijn positie aan het hof

Oud en Nieuw in Amerika.

Geen gratis gingerale of mineraalwater. — Officieel droog, officieus nat als men maar den.. weg ..weet... — ..Pas trop de zèle.

(Van onzen correspondent).

New-York, 2 Januari 1930.

Oudejaar is veel luidruchtiger en drukker gevierd dan Kerstmis, meer dan men van te voren bevroed had. Misschien waren velen blij, dat 1929 met zijn plotseling opgestoken financieelen orkaan, die heel wat verwoesting achterliet, voorbij is en verwelkomden 1930 met zijn nieuwe kansen en nieuwe mogelijkheden met open armen. Het geld, dat met Kerstmis erg hokvast bleek, stroomde voor de viering van Oud en Nieuw, dat hier minder een huiselijk intiem feest is, juist: hoe meer zielen, hoe meer vreugd en liefst niet thuis. Weken van te voren waren plaatsen gereserveerd in de theaters, die een toeslag van 50 tot 100 procent op hun gewone prijzen hadden geheven en verder in hotels, restaurants, cabarets e.d. Het Central Park Casino, een exclusieve eetgelegenheid midden in het Central Park, waar men altijd een of meerder beroemdheden kan aantreffen, had voor de *cover charge* of reserveering alleen twintig dollar gerekend. Aangezien de beroemde Parijsche chef, die den scepter in de keuken zwaait, zijn weerga niet heeft, komen een paar lamscoteletten à la Casino te staan op de uitgaaf van 'n goeden burgermans maaltijd voor een talrijk gezin. Andere bekende gelegenheden rekenden tien en vijftien dollar per gereserveerde plaats en waren op den avond zoo opgepakt, dat deftige pretmakers zich vergenoegen moesten met een tafeltje, buiten in de gang, waar zij af en toe iets van de muziek hoorden en verder als uitzicht langsschietende kellners hadden. Bij de reserveeringsprijzen was uitdrukkelijk vermeld, dat daaronder geen gingerale of mineraalwater begrepen was.

Dit laatste komt mijn lezers waarschijnlijk wat vreemd voor, maar de oplossing van dit raadsel is toch zeer eenvoudig. Sinds de nationale drooglegging geven de groote restaurants bij een duur diner of souper mineraalwater, geklopt ijs of gingerale à discrétion. In vroeger jaren verdienden de restaurateurs voornamelijk aan de wijnen en likeuren zooveel, dat zij schitterende diners gaven voor betrekkelijk lagen prijs. Toen het drinken verboden was, moesten zij hun winst uit het eten zelf halen en gaven dus veel minder waar voor meer geld. Van zelf kwam het verlangen om er toch iets bij te drinken en vandaar dat elke Amerikaansche toerist de Fransche, Duitsche of Hollandsche obers den schrik op het lijf jaagt met eerst om een karaf water, liefst ijswater, te vragen.

Eenvoudig, omdat hij dat thuis zoo gewend is en niet als een voorteeken, dat hij het daarbij laten zal. Om die reden kan ik mij levendig de verontwaardiging van een Amerikaan indenken, die een gulden moest betalen voor een dergelijke koele verkwikking in een van onze eerste Hollandsche hotels, maar evenzeer begrijp ik, dat de hotelier alles behalve ingenomen was met zijn drogen klant. Het verschil met de hier heerschende opvatting is dan ook groot.

⁂

Mineraalwater en gingerale zijn niet alleen een drank op zich zelf voor den waarachtigen geheelonthouder, maar de natte gemeente gebruikt ze als aanlengmiddel voor hartiger goedje, dat zij in hun platte heupflesschen meebrengen. In gewone omstandigheden wordt er dan bescheiden gebruik gemaakt van de vrijgevigheid der restaurateurs: een kwart tumbler mineraalwater met een brok ijs of een scheut Cliquot Club Dry Ginger Ale is een goed fundament, de rest is hoofdzaak en dat brengt de gast in negen van de tien gevallen zelf mee. En wanneer sommige lunch- of dinergasten extra druk gebruik maken van het mineraalwater bij wijze van soda, dan is dat nog van geen beteekenis. Maar een heel ander geval wordt het op een feestavond als Oudejaar, wanneer de pretmakers bijzonder goed uitgerust met een heupflesch in elken zak uren achtereen komen fuiven. Dan worden er onrustbarende hoeveelheden prikkelwater verwerkt en bedanken de directies om het gratis te leveren; vandaar de uitdrukkelijke vermelding voor eergisteravond. Niettegenstaande dien drogen naam, dien Amerika in het buitenland bezit en de daar wonende ongeloovigen, die denken, dat het hier een droog paradijs is, werd rond Kerstmis geconstateerd, dat drank goedkoop, ongevaarlijk en in overvloed te krijgen was. Goedkoopte en groote voorraad kunnen oorzaak en gevolg beide zijn, maar dat het ongevaarlijk, dus vrij zuiver goed was, wijst er op, dat er aardig binnengesmokkeld moet zijn. Wanneer men de uitgestrekte grenzen van de V. S. langs Canada en Mexico of langs twee wereldzeeën in aanmerking neemt, is het ondanks de scherpste contrôle geen wonder te noemen. De enkele gevallen van arrestaties of van het vinden van een groot complot, dat al jaren rustig zaken deed voor millioenen per jaar, zijn wel bewijzen van die contrôle en mogen de geheelonthouders doen juichen, maar het is een feit, dat daar tegenover veel meer voortwerken. Bij één platgeslagen vlieg komen er tien op de begrafenis en voor een door de politie gesloten clandestiene kroeg of *speak easy, blind pig, power mill*, of hoe schoon ze verder in den volksmond heeten, worden er vijf vlak in de buurt geopend. Om de simpele reden, dat een flesch met een glas binnen elke vier muren liefhebbers te over trekt en er grof geld te verdienen is met die paar dingen aan te bieden. En nog grover geld met te smokkelen of te brouwen wat er in een flesch hoort te zitten; aangezien het menschdom graag dergelijke verdiensten maakt en er, helaas, nog altijd genoeg dorstigen gevonden worden, is een drooglegging bij de wet in principe al een onding en in de praktijk onuitvoerbaar, zooals wij hier elf jaar achtereen hebben mogen getuigen.

Drie dooden en tachtig min of meer ernstige gevallen van acuut alcoholisme zijn volgens de politie het slachtoffer van een te geestelijke viering van Oud in Nieuw. Bovendien deelt de politie mee, nog nimmer mèt zulke onzegeggelijke en vernielzuchtige fuifnummers te doen te hebben gehad en het het geringe aantal gearresteerden alleen te danken is aan de uiterste lankmoedigheid, waarmee de wetsdienaren op hooger bevel moesten optreden. De reden voor dezen laatsten maatregel is, dat de gerechtshoven al zoo overladen zijn met achterstallig werk, dat men liefst zoo min mogelijk nieuwe delinquenten op de rol plaatst. De *Anti Saloon League* kwam tegen het einde van December met een jaarrapport voor den dag, dat een en al rozengeur en maneschijn is. Zou men woord voor woord gelooven, dan zou Amerika allen vooruitgang en voorspoed aan de befaamde *Volstead Act* te danken hebben en Koning Alcohol hier allang dood en begraven zijn. Geen officieel cijfer in verband met de drooglegging, of het vonnissen betreft of boeten, sterftegehalte, smokkelarij, aantal *speak easy's* e.d. duidt aan, dat de toestand er beter op wordt, integendeel. Men moet met een bord voor zijn hoofd loopen of willens en wetens voor struisvogel spelen om niet te erkennen, dat de wet openlijk en overal door het meerendeel der bevolking overtreden wordt. In een klein blok huizen bij mij in de buurt aan den buitenkant der stad, dat vrijwel alleen staat en de noodige winkels voor de omliggende verspreide huizen bevat, waren bij mijn weten drie *speak easy's*. Op Oudejaarsmorgen zat ik bij den kapper en hoorde onder kam en schaar een eigenaardig rollend gedonder, gevolgd door een gedreun, die den kapperswinkel deed schudden. Mijn kapper knipte rustig door. Na de vijfde of zesde dreun vroeg ik hem waar die kegelbaan was en mijn brave Italiaan keek me in den grooten spiegel verstomd aan voor zooveel onkunde. „Wist je niet, dat hier achter een *speak easy* is? Ze rollen vater bier binnen voor vanavond!" Nee, ik wist niet, dat in dat oude vieze quasi leegstaande winkeltje achter de kapperij gedronken kon worden. „Al ruim een jaar!" Ik kom er al vier jaar elken dag voorbij. Buitenlandsche bezoekers, die dwepen met de Amerikaansche geheelonthouding en voor studiereizen hier komen, loopen daar even onschuldig voorbij.

⁂

In de laatste weken zijn er ook frappante staaltjes geweest van pure menschelijkheid ten opzichte van de drankkwestie. Het kwam herhaaldelijk voor, dat politie als bezoekers in gelegenheden aangetroffen werden, waar kennelijk de wet overtreden werd. Met andere woorden, zij dronken daar zelf een potje bier of een borreltje en hiermee is meteen een der zwakste zijden van de Drooglegging aangetoond, dat ook zij, die de wet moeten handhaven haar overtreden. Dat dit niet een enkel geval betreft, maar voortdurend voorkomt, behoef ik er haast niet bij te voegen. Een zeer frappant voorbeeld tot welk een ellende de wet en haar handhaving kan leiden, bewees het geval van het smokkelschip *Black Duck* in de buurt van Newport. Een jager van de kustwacht zette de *Black Duck* na en doorzeefde het roerhuisje van den smokkelaar met machinegeweerkogels, volgens de kustwacht na herhaalde en niet gehoorzaamde signalen om te stoppen en volgens den eenigen overlevende van de vier smokkelaars zonder voorafgaande waarschuwing. Dit geval zal om allerlei redenen een niet onbelangrijk staartje krijgen. Eerstens heeft het de aandacht getrokken dat de ambtenaren van de Drooglegging gauw schieten en gewoonlijk altijd met doodelijk gevolg, dat zij meestal verklaren uit struikelen, terugkaatsen van kogels en dergelijk jagerslatijn. Veel slachtoffers van het laatste jaar waren totaal onschuldig. Deze drie gedoode smokkelaars bleken geheel ongewapend te zijn en men vraagt zich af, waarom dan een machinegeweer in werking werd gebracht. Zoo weinig tevredenheid heerscht er over het heele geval, dat een Senator van Rhode Island van plan is het onderzoek in Washington door een commissie van Senatoren te doen plaats hebben om uit te maken of de kustbewakers soms ook te veel ijver hebben betoond. Temeer, omdat zij dien dag een glorieuse dronkemanspartij van den in beslag genomen drank op touw zetten, waaruit een tweede schieterij onderling ontstond, met gewonden.

— Wij kunnen toch niet met al die bagage op reis gaan?
— Dan zal ik mijn naaigarnituurtje maar thuis laten!
(Lustige Köllner Zeitung, Keulen.)

BUITENLAND.

Groener over de Vloot.

De Duitsche rijksminister Groener heeft in een persgesprek met Amerikaansche journalisten, in verband met de Londensche conferentie, o.a. erop gewezen, dat Duitschland bij elke gelegenheid zijn bereidwilligheid heeft uitgesproken alle maatregelen te steunen, welke een afdoende ontwapening zouden kunnen bevorderen. Na herinnerd te hebben aan het moreele recht van Duitschland om nu het zelf ontwapend is, aan te dringen op ontwapening der andere mogendheden, betoogde minister Groener, dat Duitschland slechts oorlogsschepen bouwt om oude schepen te vervangen. De nieuwe gepantserde kruiser moet een oud linieschip vervangen; elk slagschip van andere zeemogendheden is in gevechtskracht verre de meerdere van het nieuwe Duitsche schip. De minister noemde het dan ook volkomen onjuist, indien men het nieuwe schip wil vergelijken met de Washingtonkruisers van 10.000 ton. Met zijn nieuwe schepen op grond van het vredesverdrag, kan Duitschland, aldus minister Groener, het streven van de Londensche conferentie op geen enkele wijze hinderen.

De minister eindigde het onderhoud met een pleidooi voor de vrijheid der zee.

Een erfenisquaestie.
Om veertig millioen goudfranken.

Een erfenis-proces, om een bezit ter waarde van veertig millioen goudfranken, houdt de aandacht van Wallonië gespannen.

De zaak zal echter nog niet zoo gauw opgelost zijn, meldt het *Hbl.*, aangezien men voor het nagaan van de afstamming vijf eeuwen terug moet gaan. Het geval zit als volgt in elkaar:

Tegen het midden van de 15e eeuw had don Magis Englebert, graaf van Legrono, Burgos en Bailly, heer van Molina, dienst genomen in het Fransche leger; hij streed mee aan de zijde van de Vlamingen tijdens den opstand van de Vlaamsche legers tegen Filips den Goeden. De Vlaamsche legerscharen werden echter verslagen en de graaf van Legrono viel als gevangene in handen van den hertog van Bourgondië, Filips den Goeden: In die tijden was het nog gewoonte om krijgsgevangenen eenvoudig te dooden, behalve wanneer zij rijk genoeg waren om een losgeld te betalen.

Graaf van Legrono was schatrijk en liever dan zijn leven er bij in te schieten, besloot hij een hoog losgeld te betalen. Dit bestond uit het afstaan in vruchtgebruik van een groot deel van zijn goederen aan den hertog van Bourgondië gedurende vier eeuwen. De eigendommen bestonden uit zes kasteelen, vier-en-dertig boerderijen en een groote oppervlakte grond, gelegen aan de Nederlandsche kust, in de Ardennen en langs de Maas.

De overeenkomst, die op 30 Juli 1455 was aangegaan, zou afloopen in 1855. De Legrono's, wier naam inmiddels in Legrain veranderd was, gingen in Frankrijk wonen, om zich later in Wallonië te vestigen. In 1855 verscheen een groep in de pers aan de afstammelingen van Legrono om hun rechten te doen gelden, waaraan echter nooit gevolg werd gegeven.

Volgens een voor den oorlog gedane schatting bedroeg de waarde van de goederen ongeveer veertig millioen frank.

De man, die de zaak thans aan het rollen heeft gebracht, is een ingenieur-architect uit Charleroi, Jules Legrain geheeten, die o.m. beweert dat verscheidene personen in de omgeving van Namen op onrechtmatige wijze in het bezit van hun eigendommen zijn.

Het schijnt dat de heer Legrain zijn rechten tot het uiterste wil doen gelden, hetgeen, gezien de groote waarde van de goederen, ook wel de moeite waard is.

Cherchez . . . . l'Italie.

Al het goede komt uit Italië. Dit gaat men onwillekeurig gelooven, wanneer men de Italiaansche bladen geregeld leest en aldus een hoeveelheid copie te verslinden krijgt, die uitmunt door een verblindend zelfverheerlijking en een even verblindend gebrek aan zelfcritiek, zoo lezen wij in de *Msb*

Er is niets, dat is, of het heeft Italië tot oorzaak gehad. Dat we het dagelijks terugkeerende genot van het rooken hebben, danken we aan Italië. Dat de schepen door het Suezkanaal gaan danken we aan Italië. Dat er vrouwelijke journalisten zijn, danken we aan Italië.

Dat Columbus Amerika ontdekte danken we aan een Italiaan. Dat we thans door de sprekende film de heerlijke stemmen der Amerikaansche diva's kunen hooren, danken we aan Italië. Niet omdat Columbus etc., maar een andere reden.

Dat we met de nieuwe architectuur gezegend zijn, danken we aan Italië. Dat we het futurisme hebben beleefd danken we aan Italië. Dat Egypte in den Nijl den zegenrijken dam van Assoean heeft, dankt het aan Italië.

Ik zou zoo verder kunnen gaan maar dan werd het een vervelende litanie. 't Is steeds: *Cherchez l'Italie*

Waarom we al de zooveen genoemde voordeelen — zouden we zonder hen kunnen leven? — aan Italië danken?

Wel, volgens de kranten is het een Italiaan geweest, die de tabak uit Amerika naar Europa heeft gebracht. Het was een Italiaan, een zekere Luigi Negrelli, die de plannen voor het Suezkanaal maakte, van welke plannen de groote de Lesseps een om het op z'n zachtst uit te drukken „handig" gebruik heeft gemaakt. Het was een Italiaansche, Caterina Charcas, die (o Caterina) de eerste vrouwelijke journalist werd, toen ze door haar vader in 1728 tot hoofdredactrice van het eenige Romeinsche blad *Il Diario* werd benoemd.

Dat Columbus een Italiaan was, weten we nu wel en daaruit volgt dus dat we de ontdekking van Amerika aan Italië danken.

De sprekende film is een uitvinding van een Italiaan, heb ik onlangs in een wijdloopig artikel gelezen, en de nieuwe architectuur werd uitgevonden door den Italiaan Sant Elia, het futurisme door den Italiaan Marinetti.

Er zijn nog enkele onbeteekenende figuren in de wereldgeschiedenis, die óók Italianen zijn geweest, als Napoleon, Shakespeare en... Cervantes maar daar hierover praten we niet eens. Het is genoeg, dat men wete: in al het goede op dit ondermaansche *Cherchez l'Italie*.

Voor de rest van de wereld zijn deze feiten weinig bemoedigend, vooral wanneer men er bij rekent, wat we werkelijk aan Italië te danken hebben, zooals Dante, Michelangelo, Thomas van Aquino en Marconi.

Maar er zijn toch bemoedigende teekenen, n.l. dat het steeds meer als een historische waarheid wordt aangenomen, dat Amerika eeuwen voor Columbus ontdekt is, dat de heele wereld het futurisme overwonnen heeft, terwijl het in Italië nog hoogtij viert, dat er geen moderne architectuur in Italië bestaat en dat de enkele Italiaansche sprekende film niet te genieten zijn...

Desondanks gaan de Italianen er groot op, de uitvinders te zijn van alle goede dingen.

Er is slechts één uitvinding, waarvan het vaderschap door steeds meer Italianen ontkend wordt.

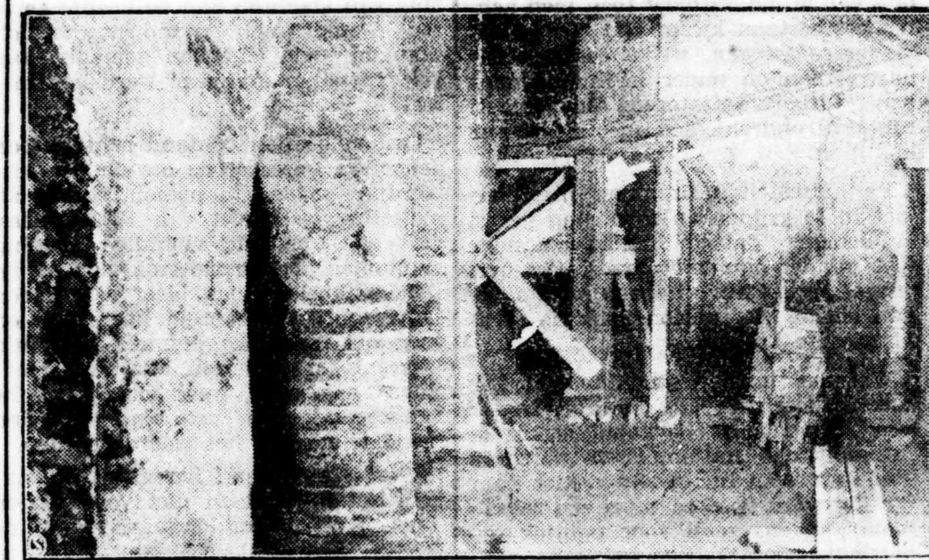
De uitvinding is het fascisme. Er zijn er op het Apennijnsche schiereiland, die er heel wat voor over zouden hebben, als ze konden bewijzen, dat Mussolini geen Italiaan is......

Verzekeringsbedrog met noodlottigen Afloop.

Een verzekeringsbedrog, dat drie broers te Bordeaux geruimen tijd hadden voorbereid, is noodlottig geëindigd. In December van het afgeloopen jaar huurde de 35-jarige Bordas, kantoorbediende op een suikerfabriek, een huisje te Courrejean. Kort geleden liet hij de woning meubileeren en betaalde voor de meubels voorloopig een bedrag van 8000 francs. Terzelfdertijd sloot hij een brandverzekering van 30.000 francs met de bedoeling brand te stichten en de 30.000 francs te innen. Zijn beide broers zouden hem bij de uitvoering van dit plan behulpzaam zijn.

Kort geleden werden de laatste voorbereidingen getroffen. De beide helpers besproeiden de meubels, het houtwerk en de muren met een gemakkelijk brandbare vloeistof, terwijl de huurder naar zijn werk ging om een alibi te verschaffen. Op een achtend, terwijl de oudste broer op de suikerfabriek was, sloegen de beide andere broers een ruit in en wierpen een brandenden lucifer naar binnen. Onmiddellijk vond een hevige ontploffing plaats, waardoor het geheele huis vernield werd. De jongste broer werd onder de brandende puinhoopen bedolven, terwijl de andere kon vluchten. Het vuur breidde zich met groote snelheid uit naar de belendende huizen uit, doch dank zij het onmiddellijk krachtig aangepakte blusschingswerk was men het vuur spoedig meester. Onder de puinhoopen werd het geheel verkoolde lijk van den jongsten broer gevonden. Aangezien de ontploffing onmiddellijk argwaan had gewekt, stelde de justitie een onderzoek in. De huurder van het huis deed alsof hij zeer verbaasd was, doch de andere broer legde een volledige bekentenis af.

De Raadskelder.

De raadskelder in eere hersteld. Naar het voorbeeld van Den Bosch zal de raadskelder onder het Utrechtsche Stadhuis in Maart in gebruik genomen worden.

---

menig belangwekkend detail te danken. Hij gaf mij kijkjes op intieme, zij het ook onschuldige dingen in den hofkring en vertelde hoe het aan zoo'n klein hof toeging. Indien hij eens wist, waarvoor ik zijn kleine, vertrouwelijke mededeelingen noodig had!" Vroolijk lachte de Ruyter en ook om Ada's mond vertoonde zich een glimlach.

„Mijnheer von Weiden houdt u natuurlijk voor een Nederlandsch schouwburgdirecteur in ruste, die wegens een erfenis van een of ander Duitsch familielid thans eenigen tijd in Duitschland woont".

„Ja, ik heb hem verteld, dat de erfeniskwestie van uit Nederland moeilijk geregeld zou kunnen worden. Als hij had geweten, dat ik een bekend Amsterdamsch tooneelspeler ben en hier een aanzienlijk vermogen in baar geld heb, dan zou hij mij dit huisje zeker niet voor zoo'n lagen prijs verhuurd hebben".

„Waarom liet u eigenlijk uw geld niet in Nederland, vader?"

„Die vraag, mijn kind, is gemakkelijk te beantwoorden". Peinzend keek de vader voor zich heen. „Toen wij naar Duitschland gingen, kon ik niet weten of en zoo ja, wanneer wij weer naar Nederland zouden terugkeeren, mijn stuk, immers, had een mislukking kunnen worden en dan had ik moeten sterven. In elk geval wilde ik zorgen, dat je geen oogenblik in geldverlegenheid had behoeven te verkeeren. Je zoudt dadelijk, indien ik in dezen tijd ware overleden, in het ongestoorde bezit van ons geld zijn geweest, zonder omslachtige schrijverijen. Daarom bracht ik het geld mee".

„Uw liefde denkt aan alles, beste vader", zei Ada met een blik vol warme naar hem.

„Zoodra wij weer in Amsterdam zijn, formeer ik een eersterangs tooneelgezelschap", zei de Ruyter, teruggrijpende naar het onderwerp van zooeven, „waarvan jij onder de vrouwen de eerste persoon zult zijn en met het stuk „De Spion" zullen we door een groote kunstreis door geheel Nederland maken".

„En uw roemvolle naam zal als de klank van een fanfare voor ons uitgaan", zei Ada met enthousiasme.

„O jij met je lieve, hartelijke ijdelheid". De vader was opgestaan. „Ik ga naar mijn kamer om me te verkleeden, waarschijnlijk komt mijnheer von Weiden straks".

Ada glimlachte tegen haar vader, die de kamer verliet.

Zij trok den zijden sjaal nog wat dichter om zich heen en den schommelstoel, waarin zij zat, zachtjes in beweging brengend, keek zij droomerig naar den zwarten, ijzeren kachel, achter welks half geopende deur het spel der vlammen, die begeerig om een dik beukenblok lekten, zichtbaar was. Als vurige linten slingerden zij zich om het harde hout, steeds sneller en sneller. Ada had het koud, daarom werd er al sinds weken gestookt.

Terwijl Ada het spel der vlammen bleef volgen, dacht zij aan het stuk, dat haar vader voor haar had geschreven, en in gedachten doorliep zij den inhoud, die haar zoo boeide.

Het stuk speelde in een kleine, Duitsche residentiestad, alwaar een jong officier, die toevallig door een stille straat liep, achter een hek, dicht met klimop beplant, het gezicht van een vrouw zag, waarop hij smoorlijk verliefd werd. Hij ziet uitsluitend het hoofd; van het lichaam is door de heg niets te bespeuren. Van toen af ging de officier dikwijls door de stille straat en bijna telkens ziet hij het wonderschoone hoofd. Op een dag waagt hij het de mooie vrouw te groeten, die daarop als wedergroet het hoofd met een betooverenden glimlach buigt. Voortaan verschijnt de officier dagelijks regelmatig bij het hek en hij had haar tenslotte haar aangesproken, wat vriendelijk werd opgenomen, mag hij de dame in haar villa, die door den tuin is omgeven bezoeken. Steeds ziet hij echter de door hem innig vereerde vrouw slechts het hoofd. Hoe mooi moet het lichaam zijn, dacht hij, en verzocht zijn aangebedene, die zich uitgeeft voor de weduwe van een hoogeen ambtenaar, dit spelletje te eindigen en zich volledig aan hem te vertoonen. Onder allerlei voorwendsels weet echter de geslepen vrouw den armen verliefde aan het lijntje te houden, terwijl het haar, dank zij haar listigheid, gelukt van den officier, die werkzaam is bij den inlichtingsdienst, gewichtige geheimen te weten te komen, nadat zij hem door haar belofte, zich vooraan hem te vertoonen, medeelzaam had gemaakt. Wanneer zij eindelijk haar belofte gestand en met afschuw ziet de jonge man, dat het mooie hoofd op een mismaakt lichaam rust Wankelend treedt hij achteruit en de misvormde verdwijnt.

„Spion!" riep hij haar ontzet na.

„Verliefde dwaas!" klinkt het spottend terug — en een einde aan zijn leven te maken.

Natuurlijk waren er in het stuk nog eenige grootere en kleinere rollen — onder andere had de schrijver een interessante rol voor zich zelf geschreven, met de Ruyter als hoofdpersoon, om „de spion", draaide alles.

Ada ging naar de kleine schrijftafel en nam daar de eerste akte van het stuk uit. Boven de schrijftafel hing een oude gravure, den admiraal de Ruyter voorstellend. Onpersoonlijk bemerkte zij elken trek van het portret, als ze had het mooi zou het voren gezien.

O wat een man, wat een voortreffelijke, koene man moet hij geweest zijn, die in de heele wereld bekende admiraal. Zelfbewustzijn en trots spraken uit zijn trekken. Ada glimlachte tegen 't portret en overdacht, dat er bijna driehonderd jaren waren vergaan, sinds hij leefde en dat de krans van roemruchtigheid, die de vaderlandsche geschiedenis hem had gevlochten, nog immer groen was gebleven. Waarlijk, op zoo'n voorvader kon ze trotsch zijn.

Ada nam plaats in den leunstoel, waarin haar vader zooeven zat, en verdiepte zich geheel in „de Spion". Nu bewogen zich haar lippen zacht fluisterend en murmelden woorden voor zich heen, dan weer zei ze een zin overluid, om een of ander van te onderzoeken. Haar gedachten waren volledig in beslag genomen door haar werk en daardoor hoorde zij niet de onderwetsche bel aan de voordeur overging.

Maar de Ruyter, die inmiddels in zijn kamer een ander pak had aangetrokken, hoorde het wel en ging open doen.

Mijnheer von Weiden, dien hij verwachtte, stond voor hem. De kleine man verzocht den bezoeker binnen te treden en liet hem in de kamer, waar Ada zat. Dat was de netste en gezelligste kamer van het huisje. In alle vier vertrekken, die de woning bevatte, stonden oude en gebruikte huurmeubels.

Mijnheer von Weiden begroette Ada, die een gedwongen vriendelijkheid aan den dag legde, want zij vond het heel onplezierig gestoord te worden. De zaak, waarover von Weiden met haar vader steeds heen en weer redeneerden en waarover beiden voortdurend lachten, interesseerde haar absoluut niet. Natuurlijk praatten zij vandaag weer over dat onderwerp, waarover von Weiden nu meer dan ooit lachte, wat met de Ruyter thans echter geenszins het geval was. Op diens gelaat was een mengsel van droefheid en gemelijkheid zichtbaar en het klonk niet al te vriendelijk, toen hij zei: „Eerlijk gezegd, mijnheer von Weiden, wilde ik, dat ik de heele zaak ongedaan kon maken".

„Maar mijnheer de Ruyter", antwoordde de ander lachend, „eigenlijk is er niets gebeurd".

De tooneelspeler mompelde iets voor zich heen, waarvan alleen 't woord „stommiteit" verstaanbaar was. Toen deelde hij von Weiden mede, dat hij de huur van het huis wenschte op te zeggen, omdat hij — in zijn zaken geregeld waren — weer naar Nederland terugkeerde. Hij had per kwartaal gehuurd en betaald, om elken dag te kunnen vertrekken, telkens drie maanden huur vooruit.

(Wordt vervolgd).

Intreerede van Prof. Boeke.

Prof. Boeke.

In het Groot Auditorium van het academiegebouw aan het Rapenburg te Leiden heeft de gewezen adviseur van het Volkscredietwezen, prof. dr. J. H. Boeke, benoemd tot hoogleeraar in de Tropisch-koloniale Staathuishoudkunde aan de Rijks-universiteit aldaar, 15 Jan. zijn ambt aanvaard met het uitspreken van een rede over:

Dualistische economie.

Na in het kort de grenzen te hebben aangegeven, waarbinnen prof. Boeke de tropisch-koloniale staathuishoudkunde denkt te doceeren, betoogde hij, dat Westersche theoretische economen de begrenzing hunner leeringen in twee richtingen hebben gesteld, nl. een historische en territoriale.

De belijders van een historische begrenzing van de economische theorie beperken de geldigheid hunner beschouwingen tot de moderne, in ruilverkeer levende maatschappij, terwijl de belijders van een territoriale begrenzing wijzen op de axiomatische praemisse van de gevoeligheid voor het economisch motief, die aan hun redeneeringen ten grondslag ligt. Laatstgenoemde theoretici sluiten welbewust en uitdrukkelijk de Oostersche volkeren van de toepasselijkheid hunner economische theorieën uit. Beide richtingen echter nemen een algemeene praemisse stilzwijgend aan: die van de eenheid der maatschappij, waarin zich de economische verschijnselen afspelen. Die eenheid vertoont zich in den samenhang van de niveau's van welstand en ontwikkeling van de maatschappij-leden en in het organisch, evolutionnair karakter van de economie dier maatschappij.

Waar deze eenheid ontbreekt, waar deze samenhang niet is aan te wijzen, verliezen Westersche economische theorieën hun verband met de werkelijkheid en daarmede hun waarde. Men kan deze maatschappij dualistisch noemen en men kan op grond daarvan ook spreken over dualistische staathuishoudkunde.

Wanneer wij in de Oostersche maatschappij het ontbreken van genoemde eenheid constateeren, worden wij herinnerd aan de vaak gemaakte vergelijking tusschen de inlandsche dorpssamenleving en de middeleeuwsche maatschappij in West-Europa. Zeker er zijn verschillen. De voorboden van de opheffing van het feodale dualisme in de Westersche samenlevingen — ontwikkeling van de steden, opkomst van de burgerij — ontbreken nog in het middeleeuwsche Indië. Maar er moet dan toch een sterkere kracht zijn geweest, die in de Westersche landen samensmeltend heeft gewerkt en in de Oostersche landen heeft ontbroken.

Deze kracht is het kapitalisme, die in Europa unificeerend op de maatschappij inwerkt. De Oostersche maatschappijen ondervinden echter niet een gelijksoortigen invloed, hetgeen spr. nader aantoont, om daarna te wijzen op het ontstaan van randvestigingen, die zich als een krans om Zuid- en Oost-Azië heenvlechten, het „koloniale" element in de Oostersche economie brengen en een nieuw dualisme van economischen huize importeeren. Deze import kan verschillende graden van intensiteit bereiken, naar gelang de eigen Oostersche bevolking het Westersche kapitaal in zijn eigen aspiraties en eischen van bekwaamheid, karakter en organisatorisch talent tegemoet kwam.

Dit vooral acht spr. van belang. Immers de bovenste laag der bevolking wordt door het Westersche element aangetrokken. Zij verstedelijkt en raakt los van de samenleving. Zij zal het meest geneigd zijn om nationaal te voelen, uit een gevoel van vijandschap en concurrentie tegen de Westersche elementen, met wie zij op één plan staat of wil komen, niet uit een gevoel van eenheid met de massa, die haar vreemd is (geworden), zooals de massa vreemd is aan de Westersche kolonisten. In dit opzicht laten zich allerlei gradaties onderscheiden. Voor de wetenschap, die de economische vraagstukken van deze samenlevingen bestudeert, past dan ook niet de naam „koloniale" — in den ruimsten economischen zin, los van eenige staatsrechtelijke beteekenis — staathuishoudkunde en ook de bijvoeging „tropisch" mogen wij laten vallen.

Spr. komt dan tot de eigenaardigheden der dualistische economie voor de economische theorie en de economische politiek. Het vraagpunt dus, hoe de dualistische economen — onze koloniale en de Britsch Indische — zich tegenover de Westersche theorie stellen. Men heeft, meenen zij, uit te gaan van een algemeene theorie, die voor de bijzondere verschijnselen slechts toetsing, aanvulling en uitwerking behoeft. Er wordt dus een verschil in nuance, in graad, in klemtoon aanvaard; niet in wezen, in uitgangspunt. Dit standpunt deelt spr. niet, op zonder de Westersche theorie alle waarde te ontzeggen voor de dualistische economie. Spr. zet dit uitvoerig uiteen, daarbij vooral wijzend op de sociaal-economische verschijnselen van de dualistische mpij.; loon- en prijsvorming, grondrente, marktverschijnselen, arbeidsvraagstukken enz. enz. De bouwsteenen van de Westersche theoretische economie nogen bruikbaar zijn, het daaruit opgetrokken gebouw is voor de Oostersche onbewoonbaar. Eenmaal de kenmerken van den dualistischen grondslag onderkend, kan echter de Oostersche evengoed als de Westersche economie in een theoretisch betoog de gevolgtrekkingen uit dien grondslag maken. Met nadruk wijst spr. er daarbij op, dat de dualistische economie niet het gevaar mag loopen zich te verliezen in economische geografie en ethnologie. Wil men de dualistische samenleving vruchtdragend bestudeeren, dan moet men de wrijvingsvlakken opzoeken, de tegenstellingen tusschen beide partijen belichten en ieders verhouding daarin objectief bepalen. Is men hierin geslaagd, dan eerst heeft men tevens den grondslag gelegd voor een welbewuste politiek om de geheele gecompliceerde samenstelling in haar samenstellende deelen met gepaste middelen ontwikkelend te beïnvloeden.

Spr. noemt vervolgens enkele kenmerkende tegenstellingen van de dualistische samenleving: de meerdere of mindere bewegelijkheid der productiefactoren, waarbij de onbewegelijkheid van de onderste laag, de agrarische massa der inheemsche bevolking, zich zoowel bij vergelijking naar den tijd als naar de plaats vertoont; de scherpe scheiding tusschen stad en land, samenvallend met de Westersche en de Oostersche; geldhuishouding tegenover productenhuishouding. Uitvoerig belicht spr. de tegenstelling centralisatie en localisatie. In de feodale Oostersche maatschappij richtte het vorstengezag zich naar de dorpshuishouding, beheerschte het dorp sociaal en economisch den toestand. Met de intrede van het kapitalistische dualisme in de Oostersche maatschappij, dat de dorpsnijverheid vernietigt, keeren echter ook de verdere verhoudingen om.

Het gouvernement gaat de dorpshuishouding beheerschen en als gevolg daarvan zien wij een verzwakking van het communaal verband en een averechtsche uitwerking van goed bedoelde overheidspolitiek. Spr. geeft daarvan enkele voorbeelden, waaraan hij vastknoopt een beschouwing over de politiek van Ghandi, die het dualisme, in zijn invloed op het dorp, wil opheffen, door alle inwerking van het gouvernement en van de met dat gouvernement verbonden gecentraliseerde belangen af te snijden en de algeheele zelfgenoegzaamheid van het dorp daarvoor in de plaats te stellen. Voor het Westersch verstand is dit program onbegrijpelijk. Een vierde tegenstelling, die de dualistische maatschappij kenmerkt, laat zich uitdrukken in de termen mechanisch en organisch. Het Westersche leven wordt in zijn tempo en beginselen beheerscht door de machine, het Oostersche leven door natuurkrachten, door de zon voornamelijk en door het water.

En te scherper wordt deze tegenstelling, naarmate de massa van de bevolking eenzijdiger op den landbouw als uitsluitend bestaansmiddel wordt teruggeworpen. Spr. treedt daarbij in een beschouwing over de periodieke werkloosheid, waarbij hij tot de conclusie komt, dat het werkloosheidsvraagstuk in het Oosten moeilijker is te bestrijden dan in het Westen. De overbevolking speelt daarbij een rol, en industrialisatie is de Westersche oplossing, voor dit vraagstuk aanbevolen. Huisnijverheid zou hier in een primaire behoefte voorzien en in dat opzicht acht spr. de apostolische propaganda van Ghandi voor het spinnewiel van belang. Als laatste tegenstelling, die de dualistische samenleving kenmerkt, noemt spr. nog het naast elkaar bestaan van een producenten en een consumenten-economie, welke tegenstelling spr. uitvoerig belicht.

Uit de hierboven genoemde tegenstellingen, die zeker nog met eenige te vermeerderen zouden zijn, meent spr. te hebben aangetoond, dat bij het doceeren van de dualistische staathuishoudkunde angstvallige beperking tot wat als leerstelling als het terrein der staathuishoudkunde wordt aangemerkt, niet altijd mogelijk zal zijn. En dat — naar sprekers overtuiging, gegrond op eigen ervaring — aan de dualistische economie een eigen plaats toekomt, waarvan zij zelf de grenzen naar eigen behoeften zal hebben te bepalen.

Spr. besloot zijn rede met de gebruikelijke toespraken tot curatoren, hoogleeraren en studenten.

Wetenschap en Techniek.

INSTITUUT KERN.

Verslag 1922—1929.

In het tweejaarlijksche verslag van het Instituut Kern te Leiden, dat vanwege het groot aantal leden in het buitenland, in de Engelsche taal verscheen, lezen wij o.a. het volgende:

Ten tijde dat het Instituut werd gesticht, waren de financieele hulpmiddelen zeer gering en nauwelijks toereikend voor de dringendste uitgaven. Behalve van het inkomen, afkomstig van de inschrijving van zijn leden, moest het Instituut bestaan van een jaarlijksche regeeringssubsidie ten bedrage van f 500, haar verleend door het Ministerie van Onderwijs, welke subsidie onlangs werd verhoogd tot f 1000.

Belangrijke hulp is verleend door het Leidsch Universiteits Fonds, waarvan het instituut een gift van f 1000 kreeg voor de aanschaffing van meubilair, welke gift gevolgd werd door een jaarlijksche subsidie van f 500. Gedurende de beide verslagjaren (1927 — 1929) is de financiëele positie van het Instituut aanzienlijk verbeterd.

Ook de ledenlijst vertoonde gedurende deze beide jaren een voortdurende stijging. Terwijl in den eersten tijd de leden bijna uitsluitend uit Nederland kwamen, is het Instituut Kern langzamerhand onder Indologen en studeerenden in de Indische Kunstgeschiedenis in het buitenland bekend geworden, met het gevolg, dat verscheidenen van hen hun belangstelling en sympathie hebben laten blijken door als lid toe te treden.

In dit verband noemt het verslag de namen van wijlen M. Emile Senart, president van het Aziatisch Genootschap, en van den veteraan der Amerikaansche Sanskritgeleerden dr. C. Rockwel Lanman. Onder begunstigers van het Instituut worden genoemd prins Damrong Rajanubhab, president van het Koninklijk Instituut, te Bangkok, prins Bidyalankarana, president van den Raad van State en vice-president van het Koninklijk Instituut; prins Dhani Nivat, Minister van Onderwijs, Bangkok; luit-generaal Sir Kaiser Shumsher Jung, Kathmandu, Nepal, en Sir Dorabji Tata, Bombay.

Tot dankbaarheid stemt het feit, dat de regeerende hoofden van Java eveneens hebben toegestemd begunstigers van het Instituut te worden. Een verzoek aan de voornaamste prinsen van Engelsch-Indië is niet beantwoord. Dit dient te meer betreurd te worden, daar het werk, dat het Instituut Kern verricht, zeer gewaardeerd wordt door de geleerde en beschaafde klassen in dat land. Het aantal Indische leden neemt snel toe. Het totaal aantal, dat in April 1927 225 bedroeg, is nu gestegen tot 415.

Misschien is de voornaamste reden van bestaan van een instituut, dat speciaal gewijd is aan de studie van de Indische archaeologie, gelegen in het bezitten van een goede bibliotheek. Gedurende de laatste dertig jaar is de belangstelling in de Indische antiquiteiten en dientengevolge ook het aantal verschenen boeken en periodieken over Indische kunst en archaeologie, zoodanig gestegen, dat men van een Universiteits Bibliotheek niet langer kan verwachten, dat zij gelijken tred zal houden met de bijna verbijsterende productie op dit studieterrein. Bovendien zijn werken van dien aard gewoonlijk rijkelijk geïllustreerd en bijgevolg dus ook zeer kostbaar.

Daarom kan alleen een speciale bibliotheek, beheerd door een expert, op een dergelijk onderzoekingsterrein eenigszins volledig zijn. Het jaarlijksche bedrag, dat in den beginne voor aankoop van boeken beschikbaar kon worden gesteld, bedroeg f 400 en is nu gestegen tot f 1000, maar zelfs dit bedrag blijft beneden de behoeften. Verblijdend is het daarom, dat de bibliotheek bij verscheidene gelegenheden belangrijke boekenschenkingen mocht ontvangen.

Als voornaamste schenkingen worden genoemd: mejuffrouw M.E.Lulius van Goor, privaat docente in het Poli aan de Leidsche Universiteit, schonk het Instituut een gift van f 1000 benevens haar bibliotheek; Dr. J.W. Yzerman schonk een exemplaar van N.J. Krom en Th. van Erp, Barabudur. Een geschenk van bijzondere waarde is een exemplaar van Innermost Azia, van den auteur Sir Aurel Stein.

In dit verband wordt ook met dankbaarheid melding gemaakt van een gift van f 500 door den heer S. van den Bergh, Wassenaar, waardoor het Instituut in staat was een aantal zeer zeldzame boeken over Indische archaeologie en geschiedenis te koopen uit de bibliotheek, nagelaten door wijlen luit. kol. B. Eckford Luard. Dank zij de vrijgevigheid van verschillende begunstigers is de bibliotheek in niet geringe mate uitgebreid.

Het Instituut Kern is nu in het bezit van een voorbeeldige collectie foto's van de oude monumenten van Indië, Voor-Indië, Ceylon en Indonesië. Het aantal lantaarnplaatjes bedraagt ongeveer 800 van Indische en 1400 van Hindoe-Javaansche oudheden. Het instituut bezit voorts een complete collectie papieren inscripties in Sanskrit en Oud-Javaansch (Kawi) van den Indischen Archipel.

Het aantal papieren afdrukken van inscripties in Sanskrit en Prakrit van Indië is net voldoende voor onderwijsdoeleinden, maar het zal aanzienlijk dienen te worden uitgebreid, wil het een voldoende overzicht geven. Pogingen zijn in het werk gesteld om brieven te verzamelen, die geschreven werden door Kern en andere bekende geleerden, die zich in de studie der Indische archaeologie hebben onderscheiden. Iedere aanvulling voor deze collectie zal zeer welkom zijn.

Van internationaal standpunt bezien is de belangrijkste taak, door het Instituut Kern ondernomen, de publicatie van de Annual Bibliography of Indian Archaeology, welke bedoelt de noodige informatie te verschaffen betreffende alle boeken en artikelen welke over Indische archaeologie en aanverwante onderwerpen handelen en dat in den loop van ieder jaar verschijnt.

Het bevat eveneens geïllustreerde aanteekeningen over de voornaamste ontdekkingen op dit gebied. Wij zijn grooten dank verschuldigd aan de regeering van Nederlandsch-Indië, die door een jaarlijksche subsidie van f 1000 een financieele basis voor deze onderneming heeft verschaft. De eerste uitgave, behandelend de publicaties van het jaar 1926, verscheen in Mei 1928. Binnen een jaar volgde de tweede, de uitgaven van 1927 beschrijvend.

Het derde deel voor het jaar 1928 is nu in voorbereiding en moet in het begin van het volgende jaar verschijnen. In verband met de hooge kosten heeft het uitvoerend comité de regeering van Nederlandsch-Indië verzocht de jaarlijksche subsidie te willen verhoogen. Als een gevolg hiervan werd de subsidie verhoogd tot f 2000 per jaar.

Ten slotte geeft het verslag een overzicht van de lezingen en cursussen, die werden gehouden, om vervolgens te besluiten: Niettegenstaande de financieele en andere moeilijkheden welke werden ondervonden, mogen we constateeren, dat de twee jaren welke in dit verslag zijn behandeld, een periode van grooten vooruitgang zijn geweest.

Dit is in niet geringe mate te danken aan den steun, dien wij van alle kanten mochten ondervinden. Wij zijn overtuigd, dat het instituut in de toekomst zijn bestaansrecht zal blijven rechtvaardigen en dat het een stichting zal worden die den grooten meester, naar wien het werd genoemd, waardig zal blijken.

Weerbericht.

(v/h Kon. Magn. en Meteor. Observatorium).

Java en Madoera.

Moesson. De Westmoesson stond regelmatig door maar bleef zeer zwak. Te Batavia werd een uurgemiddelde der windsnelheid van 3.5 m. per sec. slechts twee keer bereikt en één keer overschreden.

Regenval. Een periode, waarin de weersgesteldheid aan den Oostmoesson herinnerde, schiep over geheel Java een aanzienlijk tekort aan regen. De laagste maandsommen n.l. 43mm, werden waargenomen te Djoewono (Kediri) en Semboengan (Pasoeroean). Relatief valt het meest op Goenoengkendeng (Bantam) met 50mm tegen 643mm.

West Java. Slechts in Cheribon schommelde de regenval om het veeljarig gemiddelde. In de overige residenties heerschte een tekort. Op plaatsen langs de Zuidkust daalden de maandsommen tot beneden 50mm. Bantam (Serang) 233mm tegen 287mm, Pandeglang 202mm tegen 331mm, Menes 172mm tegen 558mm Goenoengkentjana 190mm tegen 551mm, Malingping 99mm tegen 457mm); Batavia (Batavia Observatorium) 144mm tegen 303mm, Buitenzorg 337mm tegen 429mm, Pasir Madang 214mm tegen 383mm, Tjikopo 245mm tegen 469mm, Krawang 59mm tegen 235mm, Poerwakarta 404mm tegen 350mm, Pasir Boengoer 127mm tegen 301mm, Soebang 402mm tegen 384mm), Preanger (Tendjoresmi 152mm tegen 376mm, Malinggoet 196mm tegen 337mm, Tjiandjoer 261mm tegen 264mm, Tjitius I 325mm tegen 390mm, Agrabinta 166mm tegen 259mm, Padalarang 103mm tegen 216mm, Malabar 308mm tegen 351mm, Pameungpeuk 124mm tegen 201mm, Tjibatoe 217mm tegen 231mm, Tasikmalaja 234mm tegen 364mm, Kalipoetjang 71mm tegen 223mm, Cheribon (Indramajoe 384mm tegen 295mm, Bangadoea 358mm tegen 317mm, Djatitoedjoeh 274mm tegen 385mm, Sadaréké (Pajoeng) 608mm tegen 972mm, Sf. Sindanglaoet 545mm tegen 482mm, Sf. Loewoenggadjah 483mm tegen 466mm).

Midden-Java. Hier werden slechts plaatselijk (N. Kedoe, N. Madioen) normale regencijfers waargenomen. Meerendeels was het tekort aanzienlijk. In de zuidelijke residenties kwamen stations voor waar minder dan 50 mm. regen viel. Pekalongan (Brebes 369mm tegen 386mm, Tjisoeroeh 304mm tegen 594mm, Balapoelang 460mm tegen 466mm, Toewel 177mm tegen 707mm, Tjomal 300mm tegen 412mm, Kandangserang 523mm tegen 689mm, Limpoeng 190mm tegen 592mm), Banjoemas (Dajeuhloehoer 251mm tegen 424mm, Sidaredja 53mm tegen 287mm Maos 183mm tegen 260mm, Poerwakerta 3[illegible]3mm tegen 356mm, Wanadadi 318mm tegen 49[illegible]mm, Batoer 39[illegible]mm tegen 46[illegible]mm, Kedoe (G[illegible]mbong ee4mm tegen 399mm, Koeta'ardj[illegible] 7[illegible]mm tegen 415mm, Magelang 348mm tegen 4[illegible]mm, Bedakah 541mm tegen 59[illegible]mm, K[illegible]n[illegible]langan 460mm tegen 3[illegible]9mm), Semarang (Kendal 193mm tegen 3[illegible]9 mm Oe[illegible]g[illegible]ran 237mm tegen 575mm, Banjoe[illegible]i oe 315mm tegen 33[illegible]mm, Paras 387mm tegen 347mm, Djoengsemi 336mm tegen 531mm, Goenoengwoengkal 31[illegible]mm te[illegible]en 619 mm, Pati 160mm tegen 3[illegible]9mm, Tawanghardjo 312mm tegen 342mm), Djokjakarta (Wanapeti 177mm tegen 354mm, Djokjakarta 156mm tegen 351mm, Sedajoe 45mm tegen 401mm, Nglipar 215mm tegen 251mm, Wanasari 73mm tegen 287mm), Soerakarta (Bojolali 309mm tegen 449mm, Ngoepit 155mm tegen 374mm, Delanggoe Sf. 81mm tegen 367mm, Soerakarta 188mm tegen 329mm, Modjo 217mm tegen 372mm, Djatisrana 121mm tegen 348mm), Rembang (Rembang 165 mm tegen 253mm, Blora 218mm tegen 325mm, Ngladjo 327mm tegen 310mm, Bodjonegoro 142mm tegen 293mm), Madioen (Kedoengalar 371mm tegen 307mm, Magetan 310mm tegen 299mm, Redjo Agoeng 246mm tegen 306mm, Mlaten 148mm tegen 265mm, Bandar 97mm tegen 239mm, Lorok 194mm tegen 382mm).

Oost-Java. Ook hier een vrijwel algemeen tekort aan regen met als uitersten maandsommen lager dan 50mm. Soerabaja (Lamongan 231mm tegen 364mm, Soerabaja (Nias) 169mm tegen 312mm, Sidoardjo 280mm tegen 362mm Madjakerta 213mm tegen 333mm, Djalak 179mm tegen 343mm), Kediri (Ngandjoek 162mm tegen 293mm, Kediri 239mm tegen 325mm, Toeloengagoeng 210mm tegen 282mm, Karangan 56mm tegen 198mm, Berni 124mm tegen 510mm, Djaboong 319mm tegen 465mm), Pasoeroean (Bangil 217mm tegen 351mm, Lawang 310mm tegen 341mm, Malang 151mm tegen 315mm, Bandoeroto 59mm tegen 338mm, Soember Tangkep 145mm tegen 309mm, Goetjialit 453mm tegen 354mm, Taroeb 201mm tegen 366mm, Kraksaän 78mm tegen 267mm, Tosari 256mm tegen 350mm), Besoeki (Besoeki 106mm tegen 341mm, Bandawasa 175mm tegen 360mm, Adjong 210 mm tegen 391mm, Tamansari 108mm tegen 275mm, Sawo Djadjar Oost 260mm tegen 310mm, Pasoetjen 336mm tegen 517mm, Pantjoer en Angkrek 486mm tegen 423mm Assembagoes Fabr. 123mm tegen 196mm).

Madoera. Hier week de val ook langs de Zuidkust het meest van den normalen af (Bangkalan 197mm tegen 277mm, Ketapangdaja 224mm tegen 214mm, Samiran 147mm tegen 298mm, Soemenep 283mm tegen 282mm, Saroka 182mm tegen 269mm).

Kort verhaal.

DE DROOMER

door

OSSIP DYNOW.

(Nadruk verboden; auteursrecht voorbehouden).

„Luister eens, kind, er moet nu eindelijk een eind aan komen. Karel is niet de goede man voor je. Hij is te slap en bovendien geen verdiener, maar een droomerige leeglooper, die niet eens in staat is, zijn brood te verdienen — laat staan dus een gezin te onderhouden. Je verknoeit je tijd vergeefs met hem. Je moet hem zijn congé geven, hoe eer hoe beter."

Zoo — of ongeveer zoo — sprak de koopman Schelling tot zijn twee-en-twintigjarige dochter Dorothea.

Die hoorde de toespraak van haar zorgzamen vader aan — en er kwamen tranen in haar helder-blauwe, gehoorzame oogen; zij antwoordde:

„Je hebt stellig gelijk, vader, hij staat mij weliswaar heel goed aan, maar ik zie toch in, dat ik bij hem onvoldoende verzorgd en mijn leven lang ongelukkig zou worden. Morgen zal ik er al een einde aan maken."

„Morgenochtend moet je voor mij op het exportbureau aandeelen en cognossementen afhalen."

„Graag, vader."

Dorothea belde Karel op en maakte met hem een afspraak bij een bepaalde bank, die zij beiden heel goed kenden, daar zij elkaar daar al twee jaren lang ontmoetten. Dat was „hun" bank, „hun" plaats van ontmoeting.

Om elf uur in den morgen haalde Dorothea de aandeelen en commercieele papieren van haar vader van het exportbureau, deed ze in haar tasch en snelde naar het park voor haar afspraak. Zij was opgewonden en liep tamelijk haastig. Op dit uur waren er nog weinig wandelaars in het park. Zij merkte niet, dat haar tasch open ging en de enveloppe, die zij in het exportbureau in ontvangst had genomen, zacht in het verwelkende gras neerviel. Karel, die haar trachtte in te halen, had het echter gezien; zonder zijn meisje te roepen, nam hij het pakje op, deed het in zijn binnenzak en bereikte „hun" bank met anderhalve minuut vertraging.

Deze samenkomst was buitengewoon ontroerend en hartelijk. Beiden zagen in, dat Dorothtea's vader gelijk had, dat de omstandigheden tegen hen waren, dat het hun in dit ijdele en prozaische leven niet vergund was, hun levensloop te vereenigen.

Karel, die wist, dat het de laatste maal was, drukte het beminde meisje aan zijn borst; zij hoorde het stormachtige kloppen van zijn hart en het ritselen van het papier in zijn binnenzak, maar zij wist niet, dat dit het pakje was, dat zij had verloren.

Zij namen afscheid, nadat zij elkaar voor de laatste maal omhelsd hadden en elkaar in de oogen hadden gezien, die gesluierd waren door ingehouden tranen.

Den volgenden morgen keek Karel de kranten nauwkeurig door en weldra ontdekte hij de volgende advertentie:

„Vijftig gulden belooning voor dengeen, die een verloren geraakt paket documenten terugbezorgt, . . . dit en dit en dat . . . bevattend. Terug te bezorgen bij . . .

Het adres was Karel maar al te goed bekend. Hij vond het meisje om zoo te zeggen badend in tranen — maar het waren geen liefdes-, maar om het zoo uit te drukken commercieele tranen; het meisje treurde over de verloren aandeelen en zakelijke papieren, waarvan het verlies een stormachtige discussie met haar vader ten gevolge had gehad.

„Huil maar niet" — sprak Karel tot haar — „Ik heb de papieren gevonden en kom hier, om ze aan je vader terug te geven."

„Heerlijk!" — riep Dorothea opgetogen uit — „wat zal vader blij zijn. Hij was zoo over stuur, dat hij mij zelfs een tik heeft gegeven. Maar daar ben ik niet eens boos meer om. Geef mij het pakje, ik zal het vader geven, wanneer hij terugkomt."

„Neen, ik wil het hem persoonlijk overhandigen" — antwoordde Karel — „ik heb vijftig gulden van hem te goed."

„Vijftig gulden, waarvoor?" riep het meisje verwonderd.

„Je vader heeft in de bladen een belooning voor den vinder uitgeloofd. Hier, lees maar" — en hij gaf haar de krant.

Dorothea duwde hem weg, stootte een kreet uit, begon te huilen, en stormde de kamer uit, bevend van verontwaardiging en opwinding.

Des avonds vertelde zij haar vader hetgeen was voorgevallen en wond zich weer zoo op, dat zij begon te stotteren:

„Je hebt gelijk gehad, vader, dat is geen man voor mij. Ik heb anderhalf jaar aan hem verknoeid. O, wat heb ik mij in hem vergist!"

De vader liet haar kalm uitspreken, begon toen ernstig na te denken en zeide tenslotte:

„Ook ik heb mij in hem vergist. Hij is toch niet zoo'n slappe droomer, waarvoor ik hem altijd heb gehouden. Ik geloof, dat hij zijn hoofd op de goede plaats heeft zitten . . . Kort en goed, ik wil hem spreken."

En zij spraken met elkaar. Het resultaat van dit gesprek was, dat Karel van Schelling vijftig gulden, zijn dochter en de belofte, hem een leidende functie op zijn kantoor te verschaffen, ontving.

Dorothea is met Karel getrouwd en zij waren beiden en lang gelukkig — niet minder gelukkig dan ontelbare andere getrouwde jonge menschen.

ADVERTENTIEN.

Mevrouw (dienstbode er op betrappend, dat ze haar hoed op past): „Wat doe je daar met mijn hoed, Coba?"
Dienstbode: „Ik wou alleen maar eens zien hoe die boven een aardig gezichtje staat, mevrouw."

(Passing Show)

MOPPEN

Een bedelaar wil bij Ford worden toegelaten.
— Mijnheer ontvangt niet, verklaart de portier.
— Dat is de kwestie niet, als hij maar **geeft!**

***

Cadena's zijn goed: in alle prijzen

***

— Ik wou dat ik een man was; dan kun je tenminste jaren met één pak doen. Een vrouw moet voor elk bal een nieuwe japon hebben.
— Daarom doet een man er juist jaren mee!

***

Die 'n Cadena niet waardeert, is 't goede niet weert.

***

— Inderdaad, meneer van Putten, — uw schoonmoeder maakt zich door haar groote weldadigheid inderdaad onsterfelijk.
— Onsterfelijk? Maar dat is meer dan erg!

***

'n Trouwe vriend: Cadena.

***

Op een buitenlandsch advocatenkantoor meldde zich een cliënt.
— Maar, meneer, zei hij, — als ik mijn proces verlies, weet ik niet hoe ik u zou moeten betalen.
— Maakt u zich daarover niet ongerust, waarde heer. Mijn associé is advocaat van de tegenpartij!

***

'n Goed humeur: zeker 'n Cadena rooker?

***

De jongeman had met gevaar voor eigen leven een jongedochter uit de rivier gered. De vader betuigde hem z'n hartelijken dank.
— Jongmensch, zeide hij plechtig, — je hebt een heldendaad verricht en je hebt je aan een groot gevaar blootgesteld toen je mijn dochter redde!
— Toch niet meneer, was het antwoord, — ik ben al getrouwd.